

Oud Boerenland

Boerderijen, veldnamen en wegen rond Heino

deel 5

door H.J.A. Overkamp

© 2018 door de auteur van dit boek. Omheining heeft de exclusieve rechten op alle inhoudelijke bijdragen aan dit boek.

De Vereniging voor Heemkunde “Omheining” respecteert de privacy. Vanwege volledige transparantie hebben wij daarom een beleid geformuleerd, dat is vastgelegd in een privacyverklaring. Al het voor dit boek gebruikte (beeld)materiaal is door de jaren heen in eigen beheer verzameld en/of gemaakt met instemming van betrokkenen.

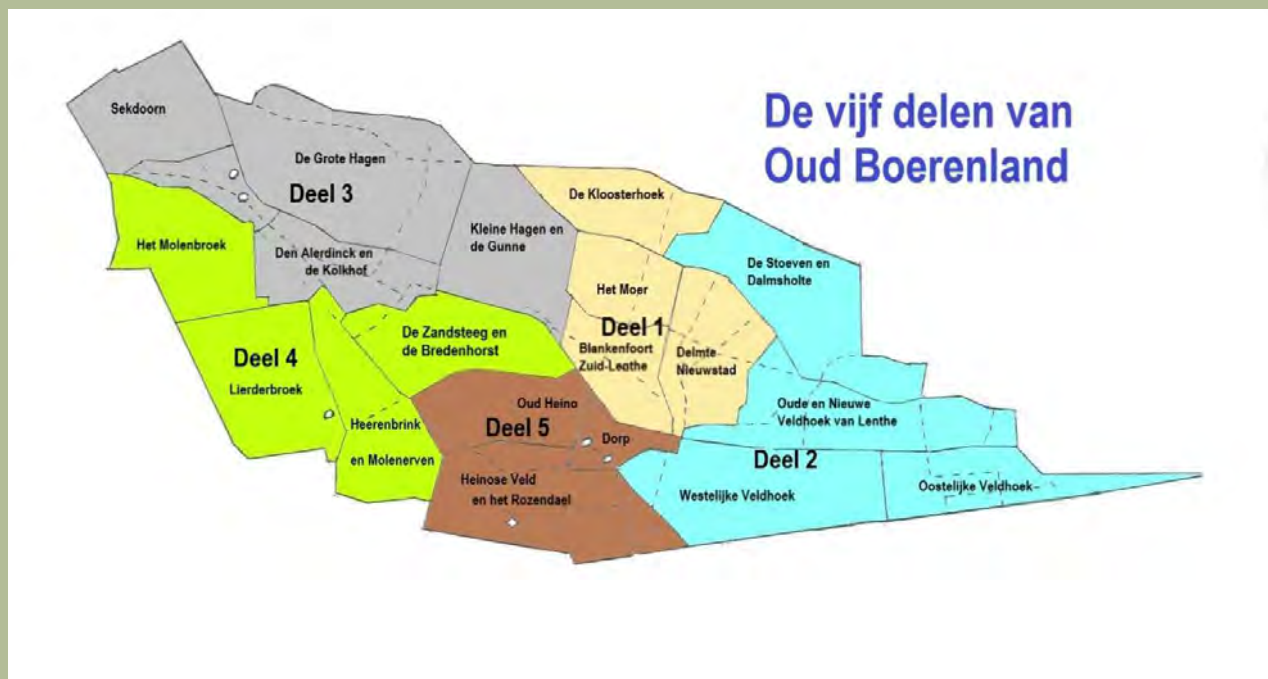

Lay-outontwerpen en grafische elementen van Blurb vallen onder auteursrecht van Blurb Inc. Dit boek is gemaakt met de Blurb-service voor creatieve publicaties. De auteur heeft de exclusieve rechten op zijn of haar bijdragen aan dit boek.

Inhoudsopgave

Inleiding	blz 4
Verantwoording	blz 5
Het Rozendael en het Heinose Veld	blz 6
De afzonderlijke boerderijen	blz 12
Verklaring van de tekens	blz 98
Oud Heino en de vroegere dorpsboerderijen	blz 99
De afzonderlijke boerderijen	blz 103
Nadere verklaring bij de dorpsboerderijen	blz 113
Begrippenlijst	blz 116
Voornaamste bronnen en literatuur	blz 117

Inleiding

Voor u ligt het vijfde en laatste deel van de serie Oud Boerenland.

De boeken zijn meer dan een opsomming van oude bewoningsgegevens, eigenaren, pachters, boerderijen, veldnamen en wegen. Er wordt onder andere nader ingegaan op het ontstaan van het landschap. Van alle boerderijen rond 1832 is ook het grondgebruik uitgezocht en is de betekenis van de bekende boerderij- en veldnamen zo veel mogelijk toegelicht. Inzichtelijk wordt, dat er in de loop van de eeuwen veel is veranderd. Zo rond 1900 was het landbouwsysteem bijvoorbeeld veel primitiever dan in latere tijden. Niet alles was te achterhalen, waardoor de ene boerderij beter kon worden beschreven dan de andere.

In principe staan de boeken los van elkaar. Wel is alleen in het eerste deel van Oud Boerenland nader ingegaan op het ontstaan en het bevolken van het land, het leenstelsel, de boerderijen en de marke. Dit boek beperkt zich hier door een bondige begrippenlijst. Het kan daarom raadzaam zijn het eerste boek te raadplegen door aanschaf of bezoek aan de bibliotheek.

Veel gegevens zijn verzameld door de vroegere werkgroep boerderij- en veldnamen van Omheining. Bewoners hebben zelf ook informatie aangeleverd. Ik ben hen daarvoor zeer erkentelijk. De huidige werkgroep geschiedenis verzet veel werk om deze uitgaven mogelijk te maken. Er wordt ruime aandacht besteed aan het opsporen en controleren van de informatie. We trachten daarmee de eventuele onjuistheden zo veel mogelijk te beperken. Natuurlijk houden we ons graag aanbevolen voor aanvullingen en andere suggesties.

Graag wil ik ook uw aandacht vestigen op het voornemen van de werkgroep geschiedenis om een boek te laten verschijnen over de historie van de winkels, ambachten, bedrijven en instellingen van Heino, die uiteraard gerelateerd zijn aan de eerdere bewoning van de oude kern. De vroegere veldnamen van deze dorpskern zijn natuurlijk wel meegenomen in dit deel 5. Rest mij de hoop uit te spreken dat u in dit boek vindt wat u zoekt.

Herman Overkamp, auteur.

Verantwoording

De werkgroep Boerderij- en veldnamen is in 1990 van start gegaan met het vastleggen van de oude veldnamen. Veel veldwerk is er verricht door de mensen in het buitengebied van Heino te bezoeken. De werkgroep bestond uit de leden: G.H.Elshof, P.E.van Eijdsen, H.Hekman, D.v.d.Klippe, W.H. Oud Ammerveld, J.Peters en J.A.Reuvekamp. In een wisselende samenstelling is de werkgroep daarna aan het werk geweest. Door verschillende interesses, die ontstonden tijdens het onderzoek, zijn een aantal leden begonnen met het beschrijven van boerderijen. In 1996 werd het veldwerk afgerond. De Kadastrale Atlas 1832 van Heino is ook in dat jaar uitgekomen.

In 2000 is er overleg geweest met het bestuur en de werkgroep die op dat moment bestond uit de leden: J.M.Jorna-Hansman, D.v.d.Klippe, H.J.A.Overkamp, J.Peters, J.Pruim-Reinders, W. Schuring, J.Tijhuis en H.J.Wessels. Er is toen besloten om geen boekje uit te geven met alleen maar veldnamen, maar te gaan werken aan een uitgave met boerderijbeschrijvingen waar enkelen al mee bezig waren.

Sindsdien is er een nieuwe werkgroep Geschiedenis samengesteld waarvan de huidige leden zijn Jan Jonge Poerink, Jan Harink, Herman Holtmaat, Henk Hullen, Geerlig Nijland, Herman Overkamp, Jan Peters, Frits Offenbergh, Guus van Wifferen en Peter Borgers. Deze werkgroep geeft de boeken in delen uit. Hierin zijn de gegevens van de veldnamen, Kadastrale Atlas 1832 Heino, bevolkingsregisters en de beschrijvingen uit het archief aan elkaar gekoppeld. Daarnaast hebben recente nasporingen tot interessante, maar nog nooit eerder gepubliceerde, gegevens geleid. Van alle boerderijen is ook nog eens uitgezocht welke grond daar in 1832 bij hoorde. Het archief van de vereniging beschikt nu dus over veel informatie van boerderijen uit de toenmalige situatie.

Gekozen is voor een indeling van deelgebieden op basis van de historische ontstaansgeschiedenis van de buurtschappen. De namen van de deelgebieden zijn - hoewel soms door de bewoners in de vergetelheid geraakt - historisch verantwoord benoemd. Voor de begrenzing zijn zoveel mogelijk wegen, waterlopen en gemeentegrenzen gevolgd en daar waar dit niet helemaal mogelijk bleek is de grens getrokken door een open gebied.

De fotografie in dit boek is van de hand van Stef Wichers Schreurs met bijdragen van anderen. Er is ook veelvuldig gebruik gemaakt van fotomateriaal uit het archief van Omheining. Tenslotte is zorgvuldigheid betracht met het verkrijgen van instemming van betrokkenen voor woord en beeld.

De afbeeldingen van de omslag betreffen op de achterzijde van het boek de boerderij de Cent aan de Bendijksweg 50 en op de voorzijde een luchtfoto uit 1980 met op de achtergrond de boerderij Tutert of den Schipper aan de Rozendaalseweg 30.

Het Rozendal en het Heinose veld

Ligging

Het gebied van het Rozendael ligt ten oosten van de Nieuwe Wetering en ten zuiden van de buurtschap die vroeger Old Heino * 17 werd genoemd. (Voor een verklaring van de cijfers en letters zie bijgaande kaarten). De zuidgrens vormt de gemeentegrens van Heino met Wijhe. Aan de westkant ligt het gebied van het vroegere Heinose veld * 16. De naam Rozendael werd vroeger anders geschreven. Voor circa 1850 was dat Rosendaal of Rosendal. De vroegere buurtschap Old Heino ligt ten noorden van het Rozendael ongeveer vanaf het huidige zwembad en langs de Brinkweg. Het gebied ten zuiden van het zwembad rond de Brinkweg en de Centsweg behoorde bij het Heinose veld. Het Heinose veld strekte zich uit vanaf de laagte rond de Vloedgraven aan de noordzijde tot de gemeentegrens met Wijhe aan de zuidzijde. De oostgrens vormde ongeveer de Weversweg – Vidal de St Germainweg. Daar oostelijk van begon de Heinose Veldhoek. Ten zuiden van het Heinose veld lag de Veldhoek van het Wechterholt, gemeente Wijhe.

De bodem en het landschap

De landschapsbodem is al duizenden jaren geleden ontstaan tijdens de Weichsel-IJstijd, zo'n 120.000 tot 10.000 jaren geleden. De temperatuur was lange tijd zo laag dat alle begroeiing verdween. Door de kale bodem konden zandstormen enorme hoeveelheden zand verplaatsen. Dat zand was in een daarvoor liggende periode aangevoerd door de rivieren en de afspoeling vanaf de Sallandse heuvelrug en de Veluwe. We kunnen hiervan twee zandsoorten onderscheiden: het fijnkorrelige leemhoudende zand en het grovere zand dat dekzand wordt genoemd. Het fijnkorrelige zand verspreidde zich door de gigantische zand-stormen over de gehele omgeving. In de lagere delen van Salland en op plekken waar geen veen werd gevormd, is daardoor een wat vruchtbaardere bodem. Het dekzand werd door de stormen meest in langgerekte zandruggen afgezet. Eén daarvan strekte zich uit vanaf de oude Wetering op de grens met Wijhe via het Rozendael, Heinose veld, het Relae, de Krieghuusbelten, de Wolthaar tot aan Schanebroek. Deze dekzand rug is nogal wisselend van breedte en hoogte. Deze vormt ook de ondergrond van de zuidelijke delen van het Rozendael en het Heinose veld. De aanvankelijke bosrijke begroeiing is in de loop der eeuwen door de beweiding met schaapskuddes veranderd in heidevelden met een zandverstuiving. Voornamelijk alleen ten zuiden van het Rozendael waren akkers, omgeven door akkermaalshout.

Grondgebruik en boerderijen

Op een deel van de hoge gronden in dit gebied hebben zich in de middeleeuwen, zo rond het jaar 1000, een paar boeren gevestigd. Eerst in de omgeving van het Rozendael *13 (Rozendaelseweg - afgebroken) en later ook op grond gebruikt door Krayenschot (Nieuwe Wetering 1). Wat later zal zich op of bij de Bendijkskamp *11 een boer gevestigd hebben. Het Rozendael lag naast wat lagere gronden. Voordat er weteringen gegraven zijn (na 1300), waren er al afvoersloten gegraven. Naarmate er meer boerderijen kwamen, werden de afvoersloten van elke boerderij aan elkaar gekoppeld tot een Vloedgraven. Vóór circa 1300 eindigde de afvoer van die Vloedgraven ter hoogte van Kraaijenschot. Het water kon vrijuit over het land stromen richting het Lierderbroek. Omstreeks

1350 werd de Nieuwe Wetering gegraven zodat het water richting Zwolle afgevoerd kon worden. De middeleeuwse akkerbouwkampen waren lang en smal en hadden een S of C vorm. Dat kwam vanwege het ploegen met ossen die niet erg wendbaar waren. Hoewel niet alles goed te reconstrueren is, zijn er vermoedelijk een tweetal van deze kampen ten zuiden van het Rozendaal geweest. De eerste begon zuidwestelijk van het Rozendaal en liep ongeveer langs Klein Rozendaal *12 (Rozendaelseweg 9) tot bijna de huidige gemeentegrens met Wijhe. De tweede begon zuidoostelijk van het Rozendaal en liep door tot de weg tussen boerderij de Leeuw *46 (Bornweg 3 en Bornweg 8). Omstreeks 1325 is er een wegverbinding gekomen tussen Zwolle en Raalte [A] welke eerst langs de Oude Wetering liep en na ongeveer 1350 langs de Nieuwe Wetering. De weg liep over beide akkerbouwkampen. De akkers werden daardoor middendoor gesneden. Die weg heet nu de Bornweg. Het zuidelijk deel van de eerste akkerbouwkamp zal in het begin bij Kraaijenschot gevoegd zijn. In de loop der eeuwen zijn de akkers steeds vergroot, vooral in de breedte. Daarvoor was steeds meer mest nodig. In verband hiermee werd het gebied ten noorden van de Rozendaelseweg ontgonnen en later ook her en der de meer lagere gelegen percelen. Er konden dan, naast meer schapen, ook wat meer koeien gehouden worden. Er waren daarvoor, vooral in de drukste seizoen perioden, meer arbeidskrachten nodig. Hierdoor zijn meerdere katersteden (kleine boerderijen) ontstaan. Deze hadden weer bouwland nodig voor eigen gebruik. Dat werd gerealiseerd door wat delen van de akkerbouwkampen af te splitsen op de hogere gronden en door wat hoger gelegen veldgrond te ontginnen tot bouwland. Al vrij vroeg, voor 1300, is katerstede de Vos *8 (Bornweg 6) ontstaan en de boerderij van het Rozendaal gesplitst in twee erven. Aan de noordkant van het Rozendaal zijn Roovoorde *16 (Rozendaelseweg afgebroken), het Groen *20 (Rozendaelseweg 24) en Martens *21 gekomen en wat later Fransman *15 (Rozendaelseweg 28). Ook aan de Bendijksweg is een katerstede uitgegroeid tot een erf. Welke dat is geweest, is niet duidelijk. De Vos is ook vergroot tot een erf en daarnaast is katerstede de Grond *7 (Nieuwe Wetering 2) gekomen. Voor de ontwikkelingen in het Heinose veld, zie een volgend hoofd stuk.

De schippers

Het vervoer van goederen en van personen gebeurde vroeger veelal per schip over de weteringen. Dit geschiedde met zompen die een platte bodem hadden en daardoor in ondiep water konden varen. Er vestigden zich hier ten westen van het Rozendaal enkele schippers. Dat was eerst op Den Borch dat later overgenomen werd door de Oude Born *4 (Bornweg 2) gelegen bij de tolbrug over de Nieuwe Wetering. Daarbij vestigde zich aan de andere zijde van de Vloedgraven Tutert *3 (Rozendaelseweg 30) met een haventje naast het huis, waar deze waterloop in de wetering kwam. Daar konden goederen en personen via de Tutertsteeg [AB] vervoerd worden per paard en wagen van en naar Heino. Vanaf die weg kon men alleen via een voorde [R] op de weg Zwolle-Raalte Bornweg [A] komen. Bij Tutert werd pas in 1836 een brug over de Nieuwe Wetering gelegd. Wat noordelijker langs de wetering woonden ook een paar schippers. Den Dogge of Walreuten *2 (afgebroken) en Koks al voor 1400, nu Den Dogge * 1 (Molenweg 9).

De Heinose Vloedgraven

De Vloedgraven [V] is de oudste waterloop in dit gebied. Het gedeelte tot de Raalterstraat is al ver voor 1300 gegraven. Vanaf de Nieuwe Wetering liep deze langs het Rozendaal gelijk het huidige

tracé tot de Paalweg. Vandaar liep deze noordwaarts tot de huidige Plataan. Daarna volgde de Vloedgraven het huidige tracé van het fietspad welke de straat Fluitekruid twee maal doorkruist. Op het eind van de middeleeuwen is de Vloedgraven verlengd en door de Marswal [14] – nu Canadastraat - Raalterstraat gegraven. Dan ging het richting de Vlaminckhorst en verder. Bij boerderij Roovoorde *16 (Rozendaelseweg afgebroken) lag vermoedelijk een voorde [T] dat waarschijnlijk gebruikt werd als wanneer laatste stuk Tutertsteeg [AB] door hoge waterstanden niet meer begaanbaar was. Met de aanleg van de spoorlijn Zwolle – Almelo in 1878-1880 werd de Vloedgraven verlegd, noordelijk langs de spoorlijn [S] en via een duiker – brug (rijksmonument) over de Tutertsteeg op het oude tracé aangesloten. Het oude deel [U] vanaf de spoorlijn werd gedempt. Met de grootscheepse verbeteringen van de waterafvoer rond 1960 door het Waterschap Salland, werd vanaf de Rozendaelseweg een nieuw tracé door de landerijen gegraven richting de Molenweg. Het gedeelte vanaf boerderij Martens *21 (Rozendaelseweg 16) en langs de spoorlijn [S] kwam daarmee te vervallen. Oostelijk van het dorp werd de Vloedgraven vanaf de Vlaminckhorst afgekoppeld en verlegd door het Heinose veld richting de Raalterwetering bij de Hondenmotsweg. In het dorp werd later een deel gedempt en gedeelten overkluisd.

Het Rozendael

Het Rozendael als boerderij dateert al van voor het jaar 1300. Tot ca. 1850 was dat ook de naam van het latere buitengoed met overigens verschillende schrijfwijzen. Geleidelijk zijn naast dat erf meerdere boerderijen ontstaan. Bij de hoofdboerderij Rosendal *13 (Rozen- daelseweg afgebroken) zal vermoedelijk een spijker voor oogstopslag gestaan hebben. Tot 1639 was het erf in bezit van de eigenaren van de Bredenhorst (bij Molenweg 10), de familie van Rechteren. Daarna kwam het in bezit van de familie Bentinck die ook bezittingen had in Schoonheten. Rond 1720 liet de familie Voet-Bentinck een buitenhuis bij dat erf bouwen. Waarschijnlijk werd in die tijd ook een park in Franse landschapsstijl aangelegd met een waterpartij achter het huis, een zichtlaan voor het huis, een laan in zuidelijke richting en een sterrenbos voor de jacht. Bij het buitengoed behoorden enkele boerderijen waarvan de meeste noordelijk van het hoofderf en de Rozendaelseweg lagen. Vanaf 1735 behoorde de buitenplaats aan de familie van Voerst van den Grimberg, in 1790 opgevolgd door Barones van Voerst tot Hagenvoorde. Nadat in 1852 Hendrik Croockewit het Rosendal zonder de noordelijk gelegen boerderijen kocht, werd in 1844 het buitengoed uitgebreid met de zuidelijk gelegen boerderij Klein Rosendal *12 (bij Rozendaelseweg 9). Ook verschillende marke-gronden, heide met niet en wel ontgonnen veldgronden werden verworven. Het Rosendal werd in 1858 al weer verkocht, nu aan J. Koster van Houten. Hij liet een verdieping op het huis bouwen. Daarna werden enkele boerderijen en grond aangekocht: Snorrebosch *11 (Bornweg 1, 1861), Poddemans *25 (Rozendaelseweg 14, 1862), Centsweg *43 achter de Tent *42, 1865, en Lindeboomsland 0,9ha aan de Nieuwe Wetering in 1876. Er werd ook grond onteigend voor de spoorlijn die het landgoed ging doorsnijden en wel 2,9ha in 1878-1880. Na het overlijden van Koster van Houten kwam het landgoed in eigendom van de Wed. A.A. van Royen-van Engelen. In 1914 werd het landgoed aangekocht door F.A.R.A. baron van Ittersum jr. Hij bezat al verschillende boerderijen in de omgeving. Deze waren met verwervingsjaar: Kraaijenschot Nieuwe Wetering 1 in 1846; de Vos *8 Bornweg 6 in 1892; Nieuwe Born *5 Bornweg 4 in 1905; De Leeuw *46 Bornweg 3 in 1908; De Rozenhorte *8 in 1910 en Lantinkserfje *6 Nieuwe Wetering 4 in 1911. Na 1914 zijn er nog meerdere erven aangekocht waaronder De Grond *7 Nieuwe

Wetering 2 in 1920, De Cent *41 Bendijksweg 50 en De Bredenhorst Molenweg 10 in 1934. Verschillende boerderijen en gronden kwamen in het bezit van het Rozendael. Het jaartal waarin dat gebeurde is niet altijd goed bekend. Dat waren Oldentop *68 Woolthuisweg 28, De Bokkenboer *70 Paalweg 29, Kleine Tichelhof Wechterholt 12 Wijhe, Huis *69 Parallelweg 5. Verder bospercelen rond de Woolthuisweg, Paalweg, Parallelweg en Heinose Veldweg waarin nu de scouting gebouwen staan. Voor de oorlog is ten oosten van de Stationsweg een lindelaan naar een bos park met vijver aangelegd. Na overlijden van F.A.R.A. baron van Ittersum in 1939 werd het landgoed ondergebracht in de Stichting Baron van Ittersum Fonds.

In 1987 werd door de Stichting 150ha grond met verschillende boerderijen van landgoed het Nijenhuis aangekocht. De boerderijen onder de gemeente Wijhe die bij het landgoed 't Rozendael-t Nijenhuis horen zijn, behalve de al eerder vermelde Kleine Tichelhof: Den Dijk Schaarshoekweg 2, De Veldstede Schaarshoekweg 5, De Stobbe Schaarshoekweg 7, De Gelder of 't Jagers Schaarshoekweg 4, Kleine Karler of Kattenbelt Velnerweg 6, Grote Karler of de Meyer Nijenhuis 18, Lozeman - Nijenhuis, Klein Wechterholt of het Oelen – Nijenhuis, Assendorp Assendorperdijk 2 en Tielbeke Nieuwe Wetering 10. Het landgoed omvat thans ca. 460ha grond. Hiervan was rond 1998 ca. 350ha cultuurgrond.

Het Heinose veld

Het Heinose veld lag langs de Vloedgraven, waar de gronden wat laag gelegen waren en meer naar het zuiden gelegen hoger gelegen schrale zandgronden. Daar werden vroeger vooral veel schapen van de boeren geweid en plaggen voor de potstallen gestoken. De houtsingels zorgden voor voldoende boerengeriefhout. Door het vaak afplaggen, gecombineerd met overbeweiding, ontstonden zandverstuivingen. Dat was vooral tegen de grens van het gebied van Raalte (Parallelweg-Japiksweg). Met bestikken heeft men dat bedwongen.

Vlak achter de huidige Parallelweg lag een veengebied waarvan maar een klein gedeelte onder Heino viel. Daar zijn wel eens geschillen over geweest. In 1633 werd in het markeboek van Raalterwoold vermeld: “—die van der Heino --- zich mijens ende torf steckenste te onthouden”. (De Heinoers dienen zich van plaggen, maaien en turf steken te onthouden). De markegrens, later de gemeentegrens, heeft oorspronkelijk wat zuidelijker gelegen. Hierover is 200 jaar een geschil geweest dat in 1795 werd bijgelegd. In het Heinose veld was één akkerbouwkamp. In de 16e eeuw is vermoedelijk de grond daarvan braak komen te liggen. Door oorlogshandelingen was er veel geplunderd en vee geroofd. Bij de slag bij Raalte (1580) waren veel boeren omgekomen. De Bendijkskamp [11] is daarna in twee delen gesplitst. De grond is toen aan meerdere boeren verkocht. Er waren daardoor een paar boerderijtjes overgebleven.

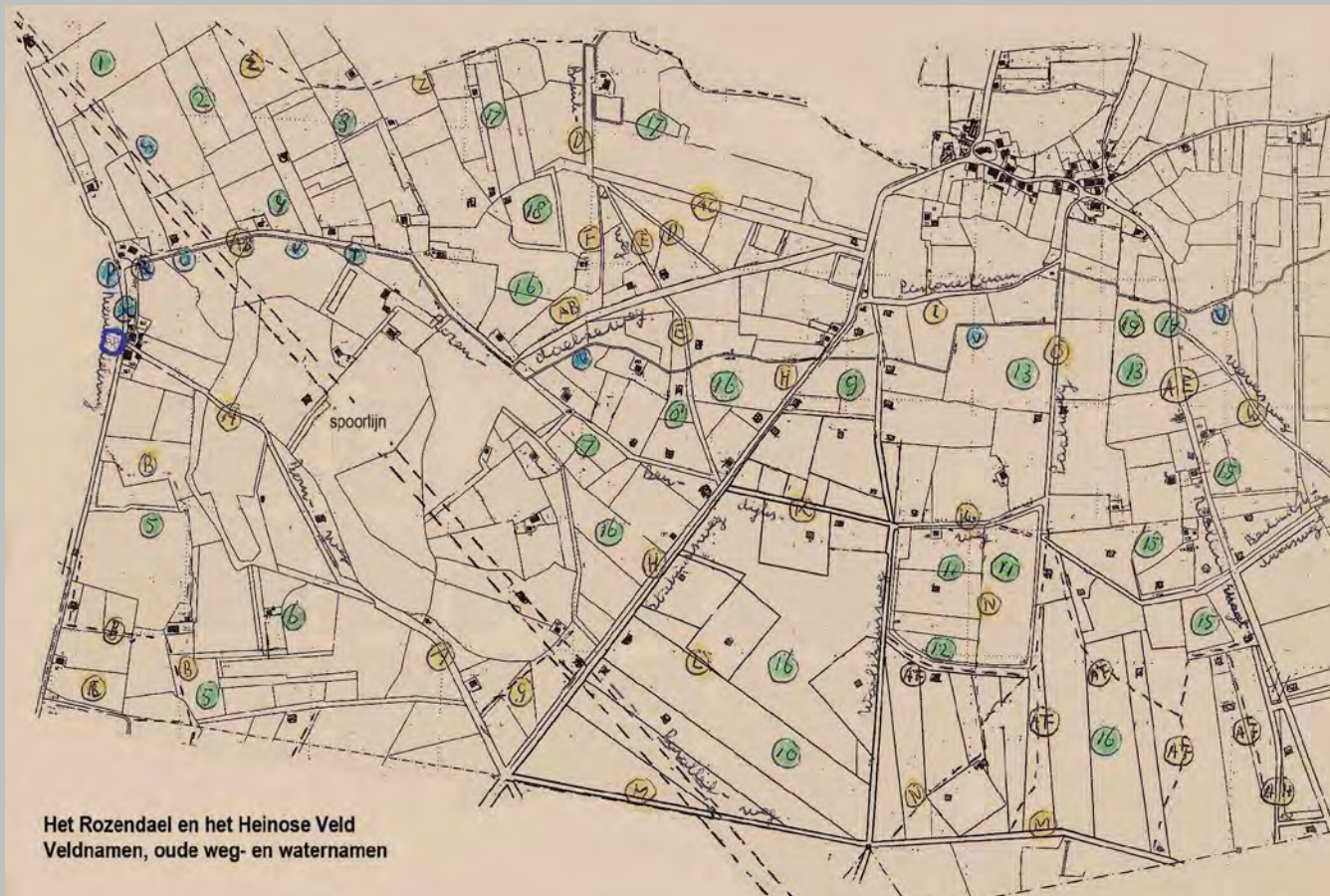
Een deel van het Heinose veld, rond de Vloedgraven, is na de ontginning tot weiland door verschillende ambachtslieden in gebruik genomen. Deze mensen hadden dan wat weidevee terwijl bij hun huis in het dorp een stukje bouwland en/of een tuin lag voor eigen gebruik. In latere tijd zijn daar een paar katersteden ontstaan, (Veldhuis *55 Stationsweg 7, Vloedgraven *32 Rozendaelseweg 1). Op de wat vruchtbare marsgronden rond de Marssteeg [O] (nu Paalweg) zijn ook een paar katersteden ontstaan, (Het Hanen *82 Raalterstraat 2, afgebroken, de Paal *82 locatie Korenbloem, verplaatst naar *81 Paalweg 19).

De keuters op het veld Door de bevolkingstoename in de 17e eeuw en daarna hebben zich meerdere mensen op het veld gevestigd met gebruik van een klein stukje ontgonnen veldgrond. Het markebestuur van Heino ging dat zoveel mogelijk tegen. De ruimte op de heidevelden voor de schapen werd daardoor minder. Ook kwamen er minder gronden voor afplaggen beschikbaar. De bewoners waren meestal dagloners of zij hadden een ander beroep. In het oostelijk deel van het veld woonden nogal wat huiswevers, in de Dollenhoek *15 en ook wat klompenmakers. De meeste bewoners hadden een armoedig bestaan. De lonen waren laag en hun producten leverden niet zo veel op. De stukjes grond moesten eerst met de schop ontgonnen worden en waren zo schraal dat de opbrengsten gering waren. Na 10 jaar gebruik moest er over ontginningsgrond pacht betaald worden. De woningen waren ook al niet in beste staat. Deze waren vaak zo goedkoop mogelijk door de bewoners in elkaar gezet. De voorzijde bestond soms nog wel uit een stenen muur, aan de achterzijde waren het vaak planken en veel wanden waren van leem. Het dak bestond vaak uit heideplaggen. Een deel van de huisjes was niet meer dan een hut. Zij werden nogal eens door meerdere gezinnen gelijktijdig bewoond. Sommige mensen verhuisden nogal eens van het ene huis naar het andere omdat de huur niet was betaald of de huur daar lager was. Voor verschillende mensen was het hard werken in meestal grote armoede.

Verdeling markegronden

Bij de verdeling van de markegronden werd in 1822 besloten dat 15 keuters ieder 1,5ha grond konden kopen voor 30 gulden per ha plus 3% verkoopkosten. Deze verkopen lijken pas in 1827 geëffectueerd te zijn. Alle heidegronden werden in die tijd verdeeld onder de gewaarde boeren (rechthebbenden op markegrond). Velen verkochten die grond weer of ruilden met anderen. Het schapen houden op een klein heideperceel was niet goed mogelijk en ontginnen kostte hen te veel geld of arbeid. De gronden leverden zonder een flinke bemesting weinig op. En mest was er weinig en kunstmest bestond toen nog niet. Door een aantal grootgrondbezitters werd nogal wat veldgrond opgekocht. Gedeelten werden daarna met houtgewas ingeplant. Na 1900 waren dat vooral dennen. Voor stuthout voor de kolenmijnen gaven die een goede opbrengst. Diverse percelen werden ontgonnen en vervolgens verkocht. Vooral in de crisistijd rond 1935 werden, via de werkverschaffing, voor het ontginnen, werklozen ingezet. Voor de grootgrondbezitters waren bossen een prima jachtterrein. Het landgoed het Rozendal heeft aan de oostzijde van de Stationsweg een lindelaan [L] aangelegd naar een park met vijver *10 dat mede als drinkplaats voor het wild was bedoeld. Helaas is dat park door militairen als kampement gebruikt.

Veel van de beplanting is verdwenen zodat er alleen een bosperceel overgebleven is. Vooral tegen 1850 werd door inwoners op de pas verkochte grond een huisje gezet. Op het Heinose veld en op de zuidelijk aangrenzende Veldhoek van het Wechterholt (gem. Wijhe), stonden toen zo'n 30 hutten. Dergelijke verzamelingen van huisjes werden hutendorpen genoemd. In een eerder stadium stonden deze ook in het Stoevengebied, noordelijk van Heino, op de grens van de marken Lenthe en Dalmsholte. Naar dat gebied werden de armen van Heino verwezen. Dan woonden zij niet tussen de boeren. In het Heinose veld kwamen geen grote boerderijen voor en daar was een zelfde situatie.

Veldnamen

- 1 Flodderweide of Fraterweide
- 2 Kleine Koeland 2x
- 3 Het Groote Land
- 4 Koeland
- 5 Vossenblok 2x
- 6 De Stiene
- 7 Het Fransmanland
- 8 Jan Willemsland
- 9 Slurinks Maat
- 10 Park van het Rozendaal
- 11 Bendijkskamp
- 12 Het Logtermans
- 13 De Mars 2x
- 14 De Marwal
- 15 De Dollenhoek 3x
- 16 Heinose Veld 5x
- 17 Old Heino 2x
- 18 Kerkenkamp
- 19 Agterhuus Massien

Wegnamen

- A Grote Weg Zwolle-Raalte
1325 - 1830
- B Kerkpad Velner-Nijenhuis
- C Grondsteeg
- D 1e Brinkweg 2x
- E 2e Brinkweg 2x
- F 3e Brinkweg
- G Kerkpad Nieuwe Wetering
Wechterholt-Heino
- H Nieuwendijk 2x
- I Lage Weggetje
- K Paddesteeg 2x
- L Lindelaan 't Rozendaal
- M Oudste Grote Weg 2x
Zwolle-Raalte 1325-1400
- N Kerkpad-Wechterholt-
Velner-Heino 2x
- O Marssteeg
- W Weverssteeg
- AB Tutersteeg 2
- AC Veltzichtlaan
- Z Kerkpad Heino- Lierderholthuis en
kerk-voetpad
Lierderbroek-Heino 2x
- AE Plettersteeg
- AF Wegen Heinose Veld 5x
- HH Voormalige Raalterweg

Waternamen

- P Dorresteinbrug
en haven
- R Voorde
- T vermoedelijke Voorde
- S verlegde Vloe
- U vroegere Vloedgraven
- V Vloedgraven 4x
- X Oude Voorde
- AD Borremansbrug

Veldnamen

In de omgeving van het Rozendaal komen enkele veldnamen voor. Deze worden vermeld bij de daar beschreven boerderijen. In het Heinose veld komt maar sporadisch een veldnaam voor. Dat zal veroorzaakt zijn doordat de boerderijtjes maar een klein perceel in gebruik hadden. Onderscheid daarin was dan niet nodig. Wel zijn daar wat veldnamen voor een groter gebied: De Mars *13 rond de Marssteeg [O] (Paalweg) en de Marswal *14 (Raalterweg), de Bendijkskamp *11 langs de Paddesteeg [K] (Bendijksweg). Een marsgebied was een laag gelegen gebied met daartussen of er naast wat hoger gelegen delen. De grond was meestal leemachtig en daardoor wat vruchtbaarder dan de laagten met zand- en veengrond. De Dollenhoek *15 is als naam vermoedelijk ontstaan door het begrip “dolende” mensen. In deze omgeving werd tegen kostgeld vergoeding nog wel eens personen in gezinnen opgenomen. Zij werden “uitbesteed” en bestedingen genoemd. Verder was er Het Vossenblok *5, een gebied vergelijkbaar met het Heinose veld bij boerderij de Vos *8 (Bornweg 6 afgebroken) en Old Heino *17, de naam van de buurtschap rond het noordelijk deel van de Brinkweg.

Oude wegnamen

De namen van de grote wegen (vroegere verbindingen) en de kerkpaden geven de bestemming aan en behoeven dan ook weinig toelichting. De Nieuwendijk [H], nu Stationsweg, is als nieuwe weg aangelegd vanaf het Nijenhuis in rechte lijn gericht op de Herv. Kerk te Heino. De Tutertsteeg [AB], nu Rozendaelseweg, eindigde aanvankelijk bij het haventje bij boerderij Tutert *3 (Rozendaalweg 30). De eerste Brinkweg [D], 2e Brinkweg [E], 3e Brinkweg [F] en de Veltzichtlaan [AC] waren landgoedlanen van landgoed Veltzicht (bij Brinkweg 4). Alleen de 2e Brinkweg bestaat nog als onderdeel van de Brinkweg. De Dorresteinbrug [P] is genoemd naar de bewoners van boerderij Tutert. De Grondsteeg [C] liep langs boerderij de Grond *7 (Nieuwe Wetering 2). De Lindelaan van 't Rozendaal [L] loopt nog naar het voormalige park, nu bosperceel. Rond de Paddesteeg [K], nu Bendijksweg, was blijkbaar natte veldgrond waar veel padden voorkwamen. De Marssteeg [O] liep door de Heinose mars. De Weverssteeg [W] liep naar het vroegere boerderijtje de Wever (Raalterdwarsweg 1).

De boerderijen van Het Rozendaal en het Heinose veld

Boerderij nr. *1 Kokshuis (1336) of Vossebelt (1601) nu Den Dogge Molenweg 9 fam. Beltman

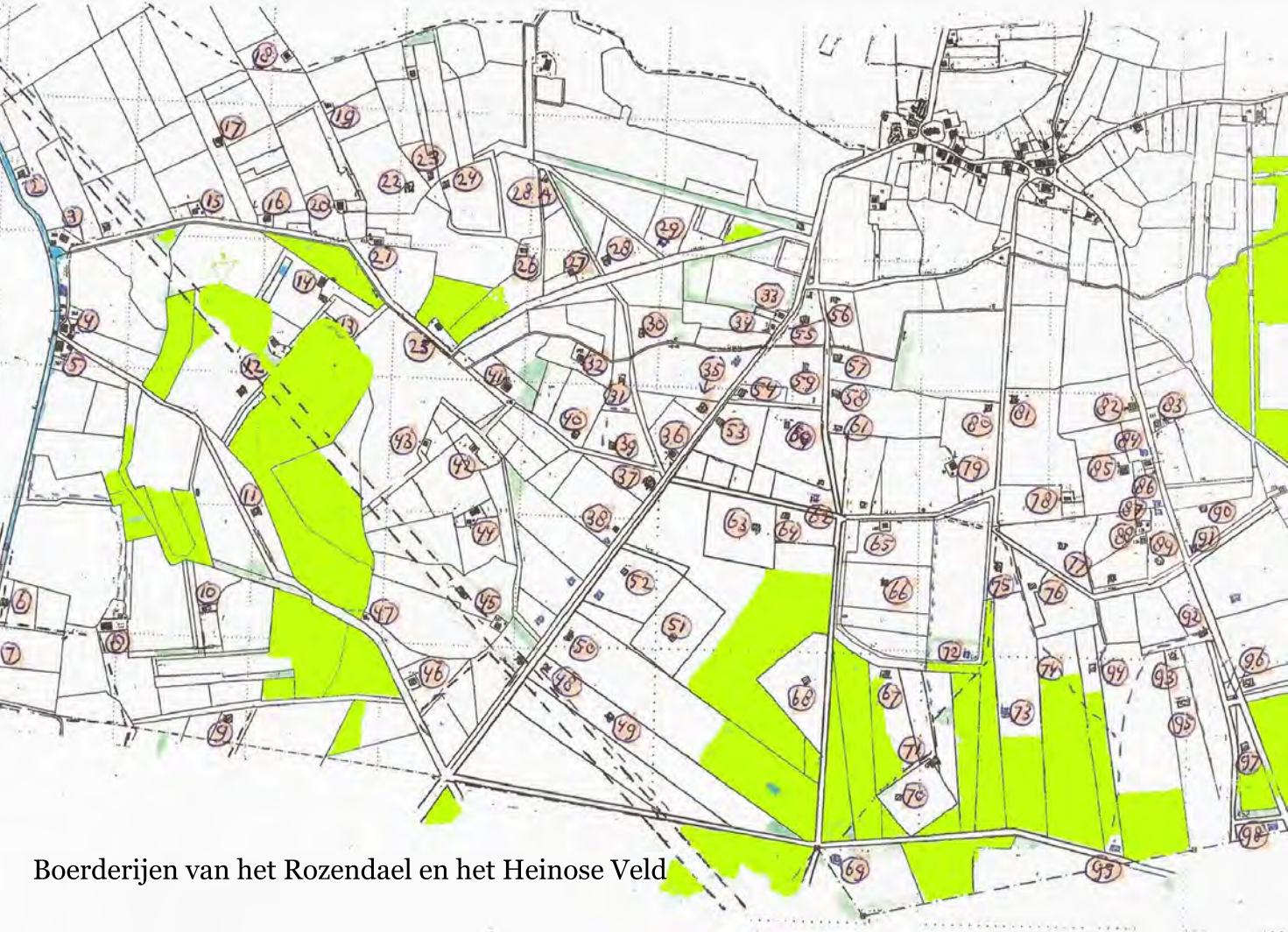
De boerderij Koks werd al in 1336 vermeld toen “Jan van Westenholte, anders geheten die Koc die costede” bewoonde. De Nieuwe Wetering is omstreeks 1350 langs dat boerderijtje gegraven. Henric van (Varachten) richter van Wijhe en Robert van Crayenschote (van erf Kraaijenschot, Nieuwe Wetering 1) verkochten in 1350 “de hofstede ten Sterkescore (boerderij Martens *21 Rozendaelseweg 16) met den Olthovende (oudhoevig) campe” aan de kanunniken van Belheem (Bethlehemklooster) te Zwolle. Dat kampje (campe) was een perceel land met de latere veldnaam Flodderweide of Fraterweide *1 genoemd naar de fraters van dat klooster. Daar omheen lag laag moerassig land getuige de uitgang goor (goor land) in de naam Sterkesgoor (boerderij Martens). In 1832 hoorde nog 3,2ha van de Flodderweide bij boerderij Munnikenhuis (Stationsweg 2-6). Dat geeft ook aan dat deze grond in een eerder stadium van klooster Bethlehem naar het Zwartewaterklooster

was overgegaan, waar het Munnikenhuis ooit bij hoorde (voor de reformatie). Pal naast dat land lag katerstede Koks dat blijkbaar bestond uit een bewoonde schaapskooi, in 1466 eigendom van Herman Rammelman (op het Muntzhuis, Herenbrinkweg 1). De “heren van Belheem” gaven hem in dat jaar toestemming zijn schapen daar te weiden, mits de meijer (pachter) daarvan geen last ondervond. Hij moest wel de “herendiensten” (zie begrippenlijst) van Arkelstein voor zijn rekening nemen. Deze werden soms afzonderlijk verhandeld.

De boerderij is verschillende malen van eigenaar veranderd. De tienden (belasting) in 1601 over 0,8 ha bouwland van de Vossebelt was in handen van de heer van de Bredenhorst. In 1723 werd de boerderij door de wed. J.C. van Uiterwyck van Den Alerdinck verkocht aan Willem van Haaften, die deze weer doorverkocht aan de schout van Heino; Hendrik Muntz (Herenbrinksweg 1). De erfgenamen van Catharina Muntz verkochten in 1777 het Koks aan Thijs Gerrit Bisschop voor 2255 gulden. Het jaar daarop (1778) werd het al weer verkocht aan B.H. baron Gansneb gen. Tengenagel (van de Bredenhorst Molenweg 10). In 1802 werd de boerderij aangekocht door Jan Keizer voor 2860 gulden om in 1804 weer te verkopen aan Jan Linthorst. Hij was tevens zompkipper op weteringen. De boerderij bleek in 1811 een vrij grote boerderij te zijn met ca. 13 morgen (16ha) land waarvan: 1 morgen (1,23ha) bouwland, 11,2 morgen (13,8ha) weidegrond en $\frac{3}{4}$ morgen (0,8ha) bos. In 1826 werd de boerderij met 6 morgen (7,4ha) grond weer verkocht aan Hubert Tombeur. De familie Linthorst bleef er wel wonen.

In 1828 kwam de boerderij in handen van Jan Tutert (op boerderij Tutert *3 Rozen-daelseweg 30). De familie Linthorst bleef er nog wonen tot 1837. Het kadaster liep blijkbaar achter want in 1832 stond de boerderij met twee huizen, één met normale waarde (klas 7) en de ander met hogere waarde (klas 6) op naam van Gerrit Jan Linthorst. Er was 7,1ha grond bij. Hiervan 1,5ha bouwland noordelijk van het huis richting het kerkpad [Z], 0,6ha hakhout waar het kerkpad door liep en 4,9ha weiland in noordelijke richting. Opmerkelijk was dat 5 are tuin bij het Kokshuis op naam stond van Jan Tutert. Rond 1840 werd het huis (met klas 7) afgebroken. Herman Tutert gaat in 1843 naar boerderij Koks met nu 8,8ha land. Het land richting de Molenweg was er bijgevoegd. In 1851 werd de boerderij geheel zijn eigendom. In 1878 werd 0,96ha land onteigend voor de aanleg van de spoorlijn Zwolle – Almelo. De vergoeding was 3080 gulden, de waarde in die tijd van een kleine boerderij. Wel kreeg men overlast van de stoomlocomotief. Langs de noordkant van de spoorlijn kwam een nieuw tracé van de Vloedgraven [S]. Het oude tracé vanaf de spoorlijn langs de Rozendaelseweg naar de Nieuwe Wetering verviel. De boerderij is altijd in dezelfde familie gebleven. Van vader op zoon en niet met haar man, de familie Tutert-Vlaskamp en nu Beltman. De boerderij is zeer uitvoerig beschreven door G.A.Hutten in Omheining 1991 nr. 3.

Bewoners: 1336 Jan van Westenholte Die Kock, 1696+1715 Hendrik Kock, 1723 Jan Lubbers Kock, 1735+1748 Berent Teunis Kock of Vossebelt, 1777 Antonie Berents Kock, na 1778+1795 Thijs Gerrit Bisschop, 1804 Gerrit Jan Linthorst 1816+1832 nr. 85 + Jacob Linthorst, 1840 D 162 J.Herbrink, 1843 op D 160 H.Tutert, 1852 Wed. G.Tutert-Norp, 1860 D 172+ J.Tutert, 1880 J.Tutert, 1890 E 213, 1910 E 241, 1920 E 283, 1922 H.Vlaskamp, 1925 E 493, 1930+ 1940 E 489, 1948+ 1970 Molenweg 9 H.J. Beltman, 1985 G.W.C.Beltman.

Boerderijen van het Rozendael en het Heinose Veld

Boerderijen

1	Molenweg 9 Kokshuis, nu Den Dogge	50	Stationsweg	23 - 25 -27 Terra Nova
2	Nieuwe Wetering Den Dogge of Rijkels afgebr.	51	„	19 + In 't Veld afgebroken
3	Rozendaelseweg 30 Tutert of Den Schipper	52	„	17
4	Bornweg 2 Oude Born of die Borch	53	„	bij 11 A Hellendoorn
5	„ 4 Nieuwe Born	54	„	11
6	Nieuwe Wetering 4 Lantings erve	55	„	7 De Hoop
7	„ „ 2 de Grond of Stenvert	56	Pastorielaan	2
8	Bornweg 6 De Vos of Kattenbelt afgebroken	57	Woolthuisweg	1 – 3
9	Bornweg 8 De Rozenhorte	58	„	5
10	„ Huis ten Bos of Kleine Vos	59	„	4 – 6
11	„ 1 Snorrebos	60	Esdoorn	5 Brunenberg
12	Rozendaelseweg 9 Klein Rosendaal of Schoon	61	Woolthuisweg	19 – 24
13	„ Rosendal of de Vriendschap afgebro	62	Bendijksweg	30 de Padde + nr. 32 en 15
14	„ 3 - 5 - 7 Buitenhuys Rozendael	63	„	23 Dellenberend
15	„ Fransman	64	„	17 – 19 – 21
16	„ Roovoorde of Dwarsfluit afgebroken	65	„	11 – 13 de Vrede
17	„ 26 Nieuw Rosendal	66	Woolthuisweg	41
18	Brinkweg 84 Dellink of Bommelboer	67	„	43
19	„ Katerstede Rozendaal afgebroken	68	„	28 Oldentap
20	Rozendaelseweg 24 Het Groen	69	Parallelweg	5
21	„ 16 Martens of Sterkengoor	70	Paalweg	29 Bokkenboer
22	Brinkweg 92	71	„	27
23	„ 90	72	„	22 – 20
24	„ 92 A – 94	73	„	25
25	Rozenda.weg 14 Poddeman of Klein Hulsebosch	74	„	afgebroken
26	„ 12 A Dekker	75	„	23
27	„ 6 – 8 Duitelaar of Duthler	76	Bendijksweg	5
28	Brinkweg 13	77	„	10 Nijmeyer afgebroken
29	Rozendaelseweg 2 afgebroken	78	Paalweg/Korenbloem De Kleine Paal afgebro.	
30	Brinkweg 15	79	Bendijksweg	28 Den Bendijk
31	Brinkweg 110 + afgebroken huis	80	Paalweg	4 tegenover 19 afgebroken
32	Rozendaelseweg 1 De Winter	81	„	19 De Grote Paal
33	Stationsweg naast 16 Hemelman of Het Geel	82	Raalterstraat	26 Het Hanen
34	„ 16 De Lente	83	„	3 Kleine Bisschop afgebr.
35	„ 20 – 18	84	„	32
36	„ 22 Dikkens	85	„	Wilgenroosje 23 Dekkers of Dollen
37	„ 24 – 26	86	„	34-36 Den Hoek
38	„ 30 Doren en Zonnewende	87	„	Raalterstraat 46 + 44
39	Bendijksweg 36	88	Wilgenroosje	27 De Tempel
40	„ 48 t/m 38	89	Raalterstraat	52 Nieuwe Drulmer
41	„ 50 de Cent of de Groene	90	Raalterdwarsweg	afgebroken
42	Centsweg De Tent afgebroken	91	Raalterstraat	5
43	„ Pijmelhof of Fransman afgebroken	92	„	58
44	„ 1-3 De Zee of Groot Hulsebosch	93	„	54 -56
45	Stationsweg 32 -36 Den Drulmer of Den Morgen	94	Heinose Veldweg	
46	Bornweg 3	95	Raalterstraat	62
47	Bornweg achter 3 afgebroken	96	„	11
48	Stationsweg 27-29	97	„	64
49	Parallelweg 3	98	„	afgebroken
		99	Parallelweg	11

Boerderij nr. * 2 Den Dogge of Rijkels (1716) Nieuwe Wetering, afgebroken

Dat boerderijtje heeft aan de Nieuwe Wetering een klein eindje noordelijk van boerderij Tutert *3 (Rozendaelseweg 30) gestaan. De oudst bekende vermelding dateert uit 1680 als Frans Ignatius van Oldenzaal het katerplaatsje Walreuten, zoals dat toen genoemd werd, in bezit heeft. Daarna kwam het aan Frans Palick van Oldenzaal, familieleden van de Van Oldeneels van de Heerenbrink – Herenbrinkweg 3. Zijn weduwe M.J.Gansneb gen. Tengnagel heeft in 1723 het boerderijtje verkocht aan de Wed. Isabella Voet-IJssels (van buitengoed het Rozendael). In dat jaar is het overgedaan voor 925 gulden aan Carel Voet. De naam was toen het Rijkels. De bewoner was Tonis Rijkels. Na acht jaar werd het boerderijtje in 1731 aan Hendrik van Born, van herberg Oude Born *4 Bornweg 6, verkocht voor 1300 gulden. Vermoedelijk was de bewoner in dienst van een der schippers en hij werd voor 1810 Teunis van der Vaart genoemd. In 1832 was het boerderijtje in bezit van de bewoonster, de weduwe van Willem Rijkels. De boerderij werd hoog gewaardeerd (klas 6). Vermoedelijk was deze vrij nieuw. Er was 2,85ha grond bij waarvan 1,2ha bouwland. 1ha daarvan lag noordwestelijk van Tutert en 0,2ha westelijk van Den Dogge langs de wetering. Dan was er een grote tuin van 10 are. Verder was de rest ca. 1,5ha hooiland. Alles lag in één blok. De omvang was normaal voor een katerstede waar men voor veel producten zelfvoorzienend was. In 1850 was de familie de Ruiter eigenaar. In 1885 kocht Willem Tutert het boerderijtje van de Wed. G. de Ruiter-Grote Bromhaar. De grond werd bij boerderij Tutert gevoegd. Deze werd in 1887 nogal verkleind door de aanleg van de spoorlijn. De boerderij Den Dogge werd afgebroken. De boerderij is summier beschreven door drs. G. A.Hutten in zijn boek het erve Rosendael, hoofdstuk15-16.

Bewoners: 1716 Jannes Hendricks Lorcheers op Rijkels, voor 1723 Teunis Jansen, 1723 Tonis Rijkels, 1732 Jannes Lorkeers, 1748 Aaltjen Jans op Rijkels, 1766 Gerrit van Born tot 1785, 1795 Theunis Freriks, voor 1810 Wed. Gezina van Teunis van der Vaart, voor 1832 Willem Rijkels, 1832 Wed. van Willem Rijkels, 1840 C 159, 1850 G. de Ruiter, 1860+ 1880 D 173, 1885 Wed. G. de Ruiter-Grote-Bromhaar, ± 1887 afgebroken.

Boerderij nr.*3 Tutert (1601) of Den Schipper (1832) Rozendaelseweg 30 familie Elshof

Boerderij Tutert was eerst een katerstede van naast gelegen erf Den Borch bij Oude Born *4 (Bornweg 6). De landerijen waren in 1580 in bezit geweest van de familie van Armelo. De Tutert is gebouwd op de 2e akkerbouwkamp van Den Borch die in 1601 werd genoemd en eigendom was van jonker Jasper ten Holte van havezate de Heerenbrink (Herenbrinkweg 3). In 1643 woonde er Willem Egberts. Tussen de twee akkerbouwkampen liep de Tutertstege [AB]. Vanaf die weg kon men niet op de weg van de Nieuwe Wetering komen. Men moest via een voorde door de Vloedgraven [V] en daarna via de Bornweg en de tolbrug bij de Oude Born, om op de weg Nieuwe Wetering te komen. In 1716 kocht de bewoner Jan Berents Cuiper het erf van de erven van Frans Palick van Oldeneel. De bewoners van de Tutert waren zompchippers die dagelijks met eigen schepen over de Weteringen voeren. Ook de bewoners van de naastliggende boerderijen waren schippers. Naast Tutert lag een haven en naast erf Warmoes van de Oude Born lag een kade. Van daar uit ging veel vracht- en personenvervoer richting Zwolle. In 1784, tijdens grote overstromingen, werden 4 schuiten ingezet tot hulp en redding van mensen en vee. Dat was al eerder gebeurd in 1754 en weer nodig in 1825 toen een groot gebied van Heino onder water kwam te staan. Omstreeks 1800 ging het de familie Tutert

Bornweg 1, schuur bij boerderij de Snorrebos

Bornweg 8, Rozenhorte.

goed. In 1801 werd een perceel grond van de Oude Born aangekocht, 4,4ha ten noorden van de Rozendaelseweg en ten westen van de Fransman *15 voor 1155 gulden. In 1817 werd de halve Floddermate(weide) [1] 3ha groot aangekocht. Dat werd in 1826 gevolgd door een deel van het Cristienenland – in het Lierderbroek gem. Wijhe – voor 3400 gulden. In 1828 boerderij Koks (Molenweg 9) met 7,4ha grond voor 2000 gulden. Schipper Jan Tutert had in 1832 in de gemeente Heino 11,8ha land plus boerderij Koks die nog niet overgeschreven was. Van de oude boerderij was 1,5ha bouwland waar nu de spoorwegovergang is. Er was 10ha weiland welke achter het bouwland doorliep (incl. Koks) tot de Molenweg. Er werd in 1836 nog een boerderij bijgekocht, namelijk boerderij en herberg de Oude Born met 4,45ha grond voor 1760 gulden. Er hoorde ook een houtwerf aan de wetering bij. Dat was een kade vanwaar hout in en uit schepen werd geladen. In 1878-1880 werd de spoorlijn Zwolle-Almelo door de gronden van de Tutert aangelegd. 2ha grond werd onteigend voor 6423 gulden. 1888 was het jaar waarin de Oude Born weer werd verkocht, nu aan de bewoner A.M. Rozendaal voor 1830 gulden. Dan stopt in 1894 de familie Tutert met het bedrijf vanwege gebrek aan een opvolger. Het bedrijf met totaal 12ha grond werd verkocht aan C.L. Dorresteyn uit 's Gravenhage voor 11.500 gulden. Deze familie gaat op de boerderij wonen. Volgens het bevolkingsregister is er naast de boerderij nog een woning of de woning werd dubbel bewoond door spoorwegmedewerkers/overweg-wachters. Op de boerderij boerde de familie Dorresteyn tot 1939. De boerderij met 3ha grond werd publiekelijk verkocht. B.H.Rozendaal was de nieuwe eigenaar voor 7229 gulden. Hij was vrachtrijder die tweemaal per week een vrachtdienst met paard en wagen naar Zwolle onderhield. Later ging het per vrachtauto. Op 10 mei 1940 werd naast de boerderij de Dorresteynbrug [P] opgeblazen. Na de oorlog werd de boerderij waarop zoon W.A.Rozendaal boerde flink uitgebreid. In het laatste kwart van de 20e eeuw werd het bedrijf beëindigd en halfbroer Elshof ging de boerderij bewonen. De boerderij is uitvoerig beschreven door drs. G.A. Hutten in zijn boek Het erve Rozendaal, hoofdstuk 15.

Bewoners. 1645+1682 Willem Egberts op Tutert, 1698 Lucas Tutert, 1714+1732 Jan Berents Cuiper, 1741+1748 Jan Harms op Tutert, 1773+1795 Hermannus Tutert, 1811+ Jan Tutert, 1826 D 83, 1840 C 158 Wed. H.G. Tutert-Nijenhuis, 1850 W.Tutert, 1860+1880 D 174, 1890 E 217, 1894 L.C. Dorresteyn, 1904 L.C. Dorresteyn jr., 1910 E 245, 1920 E 287, 1930 E 534, 1939 B.H. Rosendaal, 1945 J.M.A. Elshof, 1948 Rozendaelseweg 30, 1967+1970 W.A. Rozendaal, 1985 J.B. Elshof. Dubbele woning of aparte woning spoorpersoneel 1880 D 170 J.Nooij, 1883 E. van der Stege, 1890 E 216 E.van der StegeJ.Wienen, 1910 E 244 J.Wienen + F.J.van der Kolk, H.J.Kamphuis, W. Egberts, 1920 E(286) W Egberts, D.J. Ulderink, P.J. van der Geest, 1939 familie L.C. Dorresteyn, 1948 vervallen.

Boerderij nr.*4 die Borch (1427) of Oude Born (1674) Bornweg 2 voorheen familie Spijkerman

Boerderij die Borch werd al in 1427 vermeld toen Gerd die Borch en 1½ schild geld voor moest betalen. De naam die Borch kwam in die tijd voor bij veelal een herberg met brouwerij. De pachter was in 1520 Harmen ter Borch “toebehorent Joncker Seyger van Rechteren den thenden offgetogen dat hoge lant op 4 mudde rogge en geeft toe pachte des yaers nog 6 herenpond”. Hij moest toen vier mud rogge afdragen van ca. 2ha bouwland en zes herenpond (geld) van het weiland. Het bleek dat in 1563 het erve ter Borch vermoedelijk gedeeltelijk toebehoorde aan de bewoner Johan ter Borch. Het betrof het deel dat mogelijk verkocht werd aan de Wed. van Armelo (van havezate Den Alerdinck). Uit

de naam Wermels ontstond door verbastering: Warmoes. Er waren meerdere eigenaren. Derk van Veenen, droogscheerder, had dat van Rammelman (op Muntzhuis Herenbrinkweg 1) gekocht en Joncker ten Holte van havezate de Heerenbrink (Herenbrinksweg 3) was eveneens een eigenaar. (Droogscheren is een proces dat plaatsvond bij de lakenbereiding). In 1583 bleken Jan Dircxs binnen Zwolle en Derk Droogscheerder de eigenaren te zijn. Vervolgens werd in 1601 Jonker ten Holte vermeld als de voornaamste eigenaar van de katerstede met vier kampjes, samen 0,6ha. kennelijk was een deel van het grondbezit al van het erf afgesplitst. Dat waren erf Tutert *3 en Den Dogge *2. Het deelbezit van de Heerenbrink werd tot 1758 voortgezet toen er geruild werd met grond van de Bergmate van boerderij Kraaijenschot (Nieuwe Wetering 1). Het vuurstedenregister vermeldde in 1682 twee huizen; de ene bewoond door Assies op het Wermels en Jan van Borne op de Born, beiden van de Heerenbrink. Al in 1674 werd Jan van Borne al vermeld als keurnoot(getuige). Naast die Borch, later naast de Oude Born, was vanouds een tolbrug met een herberg over de Nieuwe Wetering. Deze werd beheerd door de bewoners van het naastgelegen erf. Er werd in 1860 om een nieuwe brug verzocht, omdat de oude vervallen was en de oudere voorde bij Warmels [X] in de winter bij hoog water niet te passeren was. Jan van Borne, de kastelein, had in 1689 enig tapbier niet aangegeven voor de belastingen. De volgende kastelein was Hendrik van Born in 1699. Het ging hem blijkbaar voor de wind want in 1700 werd de katerstede Stenvert = de Grond *7 (Nieuwe Wetering 2) er bij gekocht. Deze bleef tot 1808 in bezit van de familie. Tussen 1715 en 1750 was er veel rechtspraak in de herberg. Hendrik was ook schipper en hij had veel handelsrelaties met het Münsterland en Amsterdam. In 1731 werd ook katerstede Den Dogge aangekocht. Hendrik was al in het bezit van de Born en voor de helft van het halve Warmoes waarop een pachter zat. Samen met zijn zoon Jan van Born werden verschillende percelen grond verworven in het Lierderbroek en in 1748 de helft van de Grote Bisschop (Berkendijk 3) voor 3600 gulden. In 1749 werd over de Born vermeld: "hebbende een eest en een panoven". Eest, een drooginrichting voor onder andere mout, thee, kruiden en gekiemde gerst voor de brouwerij. Er was ook een schuithuis en een kraan aan de kade. Antony van Born kwam in 1750 op de zaak. Door ruiling kwam erf die Borch of Wermels ook in hun bezit. Wel moest jaarlijks daarvan zes mud rogge of 26 gulden en acht stuiver aan de Geestelijkheid van de stad Kampen afgedragen worden. Voor de Born kwam er in 1770 concurrentie door de vestiging van herberg Nieuwe Born *5 (Bornweg 4) pal tegenover de zaak. Zoon Evert van Born kwam in 1774 in de Oude Born. Boerderij de Grond *7 werd in 1800 gerechtelijk verkocht en aangekocht door pastoor Hendrik van Born te Zwolle. De Oude Born zelf werd verkocht aan Jannes Kuiper en Berent Rosendaal voor 3860 gulden. De herberg, brouwerij en de scheepvaart werden voortgezet in 1801 door Hendricus Rientjes. De boerderij (die Borch of Wammes) bleef verpacht. In 1832 stond de weduwe van H.Rientjes – Walcherink vermeld als eigenares van twee panden. De herberg was gewaardeerd op klas 5 (normaal) en de boerderij klas 8 (vervallen). Door de aanleg van de Rijksstraatweg omstreeks 1830, verviel de doorgaande verbindingsweg langs de herbergen van de Born. Vervolgens werd tegen 1850 het Overijssels kanaal aangelegd zodat de scheepvaart op de Nieuwe Wetering vrijwel verdween. Voornamelijk de inkomsten van het boerderijtje bleven over. In 1836 werd de Oude Born verkocht aan buurman Jan Tutert met 4,4ha grond voor 1760 gulden en samengevoegd met zijn boerderij Tutert *3. Op de Oude Born kwam koopman Jan Westerbeek, in 1842 gevolgd door de familie Rosendaal die deze ook kocht. Tot 1939 is de boerderij in bezit van de familie Rosendaal gebleven. In dat jaar kocht B.H.Rosendaal, die vrachtrijder was, de naastgelegen

Foto boven recent en onder. Boerderij De Nieuwe Born, Bornweg 4

boerderij Tutert aan. Op de Oude Born kwam toen de familie Askamp, in 1946 gevolgd door de familie Spijkerman. De boerderij is zeer uitvoerig beschreven door drs. G.A. Hutten in zijn boek Het erve Rozendaal, hoofdstuk 16.

Bewoners erf die Borch: 1427 Gerd die Borch, 1520 Hermen op de Borch, 1563 Johan ter Borch, 1583 Jan op die Borch, 1592 Derk Droogscheerder, 1682 Assies op het Warmels, 1731 Gerrit Lucas op het Warmoes, 1757 Derk Jansen, 1764 + 1795 Teunis Nijboer, 1811 Jan Velthuis, na 1856 vermoedelijk leeg, 1858 + 1875 W. Vrijhof, na 1875 bakkerij. Bewoners: Oude Born: 1674 + 1682 Jan van Borne, 1699 Hendrik van Born, 1748 Jan van Born, 1757 Antony van Born, 1770 Wed. Margaretha van Born-IJsveld, 1774 Evert van Born, 1800 Wed. J.A. van Born-Egeren, 1801+ 1811 Hendrikus J.Rientjes, 1824 Wed. H.Rientjes-Walgerink, 1832 + Gerardus Schuurman, 1836 Jan Westerbeek, 1840 C 156, 1842 Wed. S.Rosendaal-Schanekamp + B.Rosendaal, 1860 - 1880 D 201 Wed. W.Rosen-daal –Tenthof, 1890 E 218 A.M.Rosendaal, 1910 E 246, 1920 E 288, 1930 E 535 B. H. Rosendaal, 1939 J.W.Askamp, 1946 A.J.Spijkerman, 1948+ 1970+ 1985 Bornweg 2 A.J. Spijkerman.

Boerderij nr. *5 Nieuwe Born (1770) herberg de Arend Bornweg 4 voorheen familie Huisman

In 1770 is er een nieuwe boerderij met herberg tegenover herberg de (Oude) Born *4 (Bornweg 2) met de aanvankelijke naam “de Arend” gezet. De daarlangs lopende Bornweg was tot 1830 de hoofdverbindingsweg tussen Zwolle en Raalte naar Twente. De grond behoorde bij boerderij Kraaijenschot (Nieuwe Wetering 1), oorspronkelijk van de Heer van Armelo en vanaf 1684 van de familie van Pallandt. Op de nieuwe boerderij kwam Hendrik Jan Tuitert, die ook de tolheffing over de Borremansbrug [AD] ging beheren. Daarvoor moest wel een jaarlijks bedrag (heffing, uitgang genoemd) van een dukaat, 5,25 gulden, aan Antonij van Born op de Oude Born worden betaald. De boerderij-herberg werd in 1778 voor 4700 gulden eigendom van de familie Tuitert. In 1779 overleed H.J.Tuitert. Zijn weduwe W.Werners hertrouwde in 1780 met Fredrik Teunissen Volkert. Naast landbouwer en herbergier was Frederikus ook schipper en tolbrugbeheerder. Hij werd daarom ook wel Bruggeman genoemd. Toen in 1784 door overstromingen een groot deel van Heino en het Lierderbroek onder water liep, werd er met vier schuiten gevaren om mensen en vee te redden. Hij diende daarvoor een rekening in van 80 gulden bij de marke. De boerderij-herberg was in 1832 van de Wed. Volkert-Wijermars en F.Volkert. Voor een boerderij met herberg was de waarde (klas 5) normaal. Er hoorde slechts 0,4ha bouwland bij, gelegen langs de Bornweg. De rest 1,7ha was laag weiland langs de Nieuwe Wetering. In 1837 werd het geheel inclusief schippersbedrijf, publiek verkocht aan de Wed. Tichelhof-Kloosterman voor een geringe prijs van 1400 gulden. De herbergfunctie was na de aanleg van de Rijksstraatweg Zwolle-Almelo in 1830 aanzienlijk minder geworden. De familie Volkert bleef er ook wonen. Er was ook personeel voor de beurtschepen op de Nieuwe Wetering naar Zwolle. In 1846 werden twee percelen grond, 1,86ha, aangekocht om de boerderij wat te vergroten. Het Overijssels kanaal werd in 1850 gegraven zodat de scheepvaart op de Nieuwe Wetering vrijwel verdween. In 1853 werd de in 1846 aangekochte grond al weer verkocht aan Jannes Hartman voor 600 gulden. Het lag tegenover boerderij Snorreboos *11 aan de Bornweg. De familie Volkert vertrok in 1854 van de boerderij en de zompschipper Gerardus Zunnabelt kwam er te wonen. In 1867 betrok Hendrik Loman het boerderijtje. De familie Tichelhof verkocht in 1871 de

Boerderij De Grond, Nieuwe Wetering 2, voorheen familie Dorgelo

boerderij aan winkelier G.Lemmers uit Raalte voor 2800 gulden. De familie Loman verliet in 1881 de boerderij en G.J.Lantink werd de nieuwe pachter. In 1899 opgevolgd door J.Huisman. In 1905 verkocht de familie Lemmers de boerderij met 2,16ha grond aan F.A.R.A. baron van Ittersum van landgoed 't Rosendaal voor 3300 gulden. Door bijvoeging van pachtgrond werd de boerderij na de oorlog uitgebreid van 5 tot zo'n 22 melkkoeien (1975-1986-1989). Er werden ook vrij grote varkensschuren bijgebouwd. De familie Huisman bleef tot 2015 op deze boerderij. De landgoedeigenaar heeft de schuren laten afbreken om twee extra woningen te kunnen bouwen in het kader van de rood voor rood regeling. De herberg-boerderij is uitvoerig beschreven door drs, G.A. Hutten in het boek "Het erve Rosendaal" hoofdstuk 6.

Bewoners: 1770 Hendrik Jansen Tuitert, 1780+ 1795 Frederikus Teunissen Volkert, 1812 Albertus Vulkers, 1818+ 1829 D 88 Wed. W.Volkert-Wijermars + Frederik Volkert, 1840 C 157 F.H.Vulkers + J. Reuvekamp, 1850 F.H.Vulkers + J.Norp, 1855 G.Zunnebeld + Wed. J.Zunnebeld-Drulmer, 1860 D 200 G.Zunnebeld, 1867 + 1880 H.Loman, 1882 G.J.Lantink, 1890 E 219, 1899 J.Huisman, 1910 E 247, 1920 E 289, 1925 G.J.Huisman, 1930 E 536, 1948 Bornweg 4 G.J.Huisman, 1970 + 1985 J. Huisman.

Boerderij nr. *6 Lantingserve (±1870) Nieuwe Wetering 4 voorheen familie Spijkerman

Tussen 1860 en 1880 is een gedeelte van het land van boerderij de Grond *7 (Nieuwe Wetering 2) verkocht aan Gerrit Lantink die er een boerderijtje bouwde. Er was 1,1ha land bij, waarvan 0,2ha bouwland en 0,9ha wei- en hooiland. Na 1880 woonde er Jacob van Zomeren en na 1900 G. Nieuwenhuis. Gerrit Lantink verkocht in 1911 het boerderijtje aan F.A.R.A baron van Ittersum van landgoed 't Rosendaal voor 2105 gulden. Vervolgens woonde er de familie Lindeboom en daarna de familie Spijkerman. Deze familie hield na de oorlog een drietal melkkoeien. Langs het boerderijtje liep een afslag van een kerkpad [B] komende vanaf het Nijenhuis en de Velner naar Lierderholthuis. Over de Nieuwe Wetering lag een bruggetje, ook nu nog. Dat deel van het kerkpad werd gebruikt wanneer het wat noordelijker deel van het kerkpad langs boerderij de Vos *8 (afgebroken) slecht begaanbaar was.

Bewoners: 1880 D 199A J. van Zomeren, 1890 E 222 J. van Zomeren, H.J.Nieuwenhuis, G. Lindeboom, 1910 E 248 G.Lindeboom, H.Spijkerman, 1920 E 290, 1930 E 537, 1948 + 1970 Nieuwe Wetering 4 H.Spijkerman, 1985 G.M.Spijkerman-Veldman.

Boerderij *7 de Grond (1681) of Stenvert (1700) Nieuwe Wetering 2, voorheen familie Dorgelo

De naam van de boerderij de Grond, ook wel Grondhuis genoemd, is afgeleid van de er langs lopende Grondsteeg *C. de boerderij was gelegen nabij een plek waar men de Nieuwe Wetering met een voorde of brug kon passeren. De namen Stenvert of Hannes werden ook wel gebruikt voor de boerderij. Deze behoorde voor 1700 tot het bezit van Otto van Rechteren. De families van Rechteren waren in die tijd leeneigenaren van het grootste deel van de boerderijen van de latere gemeente Heino. In 1700 kocht Hendrik van Born (van de Oude Born *4 Bornweg 2) van Otto van Rechteren "bij openbare opslagh en bij branden der keersen uitganck de katerstede de Stenvert genaamd met hoge en lage landerijen en houtgewas, meijers (pachters) wijze gebruikt bij Hannes in de Gront aen de Nije Weteringe omtrent den Vos in het carspel van Heyne". Bij openbare verkoop ging meestal de laatste afslag niet met een hamer maar met het uitgaan van een kaars. De katerstede heeft vermoedelijk bij

Woning Brinkweg 92, familie Kleinlangevelsloo

Nieuw Rosendal of Wessels, Rozendaelseweg 26

Boerderij De Winter, Rozendaelseweg 1, van Egmond

Boerderij Rozendaelseweg 1, afgebroken

Boerderij Tutert, Rozendaelseweg 30

Boerderij Het Groen, Rozendaelseweg 24, Neplenbroek

boerderij de Vos *8 (Bornweg 6, afgebroken) gehoord. Tot 1808 is het kleine boerderijtje in bezit van de familie van Born gebleven. De bewoners van katersteden hadden naast hun boerenbedrijfje vrijwel altijd een nevenberoep. In 1724 was Jannes Hannes knecht bij van Born die landbouwer, herbergier, brouwer, tolgaarder en schipper was. Jannes moest in een proces getuigen over het vervoer van bier per schip van Van Born. Men ging over de weteringen via Kampen naar Amsterdam. In 1800 werd beslag gelegd op het boerderijtje wegens schulden van de familie Van Born. Toen kocht pastoor Van Born te Zwolle dit voor 2105 gulden. Vermoedelijk werd Jannes Assendorp in 1808 de koper van dit boerderijtje. De Grond was in 1832 van de weduwe van Johannes Assendorp en 3,8ha groot. Daarvan was 1,2ha bouwland noordelijk van het erf langs de wetering. Ter weerszijden daarvan was 1,9ha wei- en hooiland. Verderaf gelegen, richting de Bornweg, was 0,6ha heide. Daarop is later het boerderijtje nr. *9 (Bornweg 8) gebouwd. Het boerderijtje was in goede staat (klas 6) en vermoedelijk pas nieuw gebouwd. Tussen 1860 en 1880 is er ruim 0,2ha bouwland en 0,9ha weiland verkocht. Daarop is een nieuw boerderijtje gebouwd: Lantinks erf *6 (Nieuwe Wetering 4). Boerderij de Grond is tot 1921 eigendom van de bewoners gebleven. In 1921 was dat Willem Hendrik Kolk. In dat jaar is het erf met 2,14ha land verkocht aan F.A.R.A. baron van Ittersum voor 9000 gulden. Een bedrag dat ook voor een grote boerderij werd betaald. Het boerderijtje werd bij het landgoed het Rosendaal gevoegd. De familie Slendebroek is er vervolgens komen wonen. De boerderij is summier vermeld in Omheining 1992 nr. 3 door drs. G.A.Hutten.

Bewoners: 1681 Wed. Machteld Jansen van Jan Leenen, 1699 Hannes in de Grond, 1702 - 1712 Jan Hannes in de Gront, 1729 Berend Jansen in den Gront, 1731 + 1739 Jannes Hannes, 1748 + 1765 Lambert Hannes, 1786 Claas Kamphuis, 1795 Wed. W.Wielen van Claas Kamphuis + Lambert (Bertus) in de Grond, 1800 Gerrit Bloemen, 1805 + 1812 Jannes Assendorp, 1832 Wed. van Jannes Assendorp, 1840 + 1850 C 148 J.W.Holterman, 1860 D 199, 1872 J.Kolk, 1880 + W. de Groot, 1890 E 221 J.Kolk + W, H.Kolk, 1910 E 249 W.H.Kolk, 1920 E 291, 1921 H.J.Slendebroek, 1930 E 538, 1948 + 1970 Nieuwe Wetering 2 H.J.Slendebroek, 1985 F.M.Dorgelo.

Boerderij nr. *8 De Vos (1578) of Kattenbelt (1422) Bornweg 6 (afgebroken)

In 1422 was het erf Kattenbelt, zoals het toen werd genoemd, een leenbezit van Seygher van Rechteren en in 1520 van Jonker Adolph van Rechteren, heer van Almelo. De pachter Jan Stenvort moest 8 mud rogge als pacht afdragen. Het was toen al een grote boerderij met ca. 4ha bouwland. Al ver voor 1500 zal het een katerstede van het erf Rosendaal * 13 geweest zijn. Het was gelegen aan de Rosendaalseweg (afgebroken) en in het bezit van de Heren van Rechteren die ook in de 15e en 16e eeuw de Bredenhorst (Molenweg 10) bezaten. Door afsplitsing van een deel van de hoge oude akkerbouwkamp en ontginning van veldgrond in de 14e eeuw, zal de Kattenbelt een grote boerderij zijn geworden. De boerderij stond op of naast een belt die Cattenbelt en ook Vossebelt werd genoemd. De bewoners werden later Vosboer genoemd. In de verponding(belasting) van 1578 werd Jan Vos vermeld (5 – 5 – guldens, stuivers) en het behoorde tot de grootste boerderijen van de marke Heino. In 1601 behoorde het erf aan Lubbert Olger met 4,3ha bouwland. De pachter Geert op den Kattenbelt bezat vier paarden, zes bijenkorven, een varken en drie koebeesten. Over de volgende 150 jaar ontbreken verdere gegevens. In 1758 behoorde het erf aan de familie Boekholt en in 1777 werd het erf de Grote Vos aangekocht door de familie Knoppert. Marten van den Belt en freule L.S. Knoppert gingen er wonen tot 1801. Toen verkocht Marten van den Belt het leenroerig erf de Vos met

zomerverblijf (Huis ten Bos *10 afgebroken) aan Jan Schrijver voor 5690 gulden. Het erf was leenroerig (tienden belasting) aan het huis Almelo. Het zomerverblijf dat ook Kleine Vos genoemd werd, stond toen op erfpacht. In 1801 kocht Schrijver ook 1½ morgen (1,8ha) hooiland, het Heinkes (Heinose) land in het Lierderbroek voor 675 gulden en in 1805 3 morgen (3,7ha) hooiland en, samen met Teunis Nijboer het Vicarienland bij Lierderholthuis voor 1675 gulden. De er naast liggende Kamerweide, vier morgen (5ha) was in 1793 al aangekocht voor 2100 gulden. Zijn zoon Evert Schrijver kwam in 1815 op de boerderij. In 1832 was de boerderij gewaardeerd klas 5. Voor deze omvang normaal. Samen met katerstede Kleine Vos was het voor die tijd een zeer grote boerderij met 29,2ha land. De Vos zelf was 28,5ha groot. Daarvan was 7,1ha bouwland; 2ha lag tegen de boerderij, 4,3ha in een paar percelen dicht bij de Bornweg en 0,8ha halverwege de Nieuwe Born *5. Er was 11,2ha wei- en hooiland. 7,1ha lag bij de boerderij langs de Nieuwe Wetering en 4,1ha in het Lierderbroek. Naast en om het bouwland was 4,2ha hakhout. Hakhout gaf in die tijd een goede opbrengst. Verder was er 5,7ha heide waarvan 1ha aan de Bornweg, 0,7ha in de omgeving van het huidige station en 4ha aan de Berkendijk. Naast de boerderij was een boomgaard van 0,2ha. Evert Schrijver werd in 1850 opgevolgd door diens zoon Johannes. Toen Johannes in 1882 overleed liet hij alleen minderjarige kinderen achter. De boerderij werd verhuurd, de inboedel en de voortvaring (goederen die niet vast zitten) verkocht en de kinderen werden bij familie en/of kennissen ondergebracht. In 1892 wilden de erfgenamen geldelijke afrekening. De boerderij werd publiek verkocht. De boerderij met 24,7ha grond werd gekocht door F.A.R.A. baron van Ittersum te Utrecht voor 10.200 gulden. De gronden in het Lierdebroek, totaal 20,3ha, werden door verschillende kopers gekocht voor 15.345 gulden. Als huurder kwam daarna Evert Schrijver, erfgenaam en zoon van Johannes Schrijver, op de boerderij. Na 20 jaar boeren is Schrijver vertrokken naar de Starrebosch te Millingen, Dalfsen. Hierna kwamen verschillende huurders op het bedrijf. Diverse percelen grond werden geleidelijk bij andere boerderijen getrokken om deze rendabeler te maken. In 1950 werd de zeer vervallen boerderij afgebroken. Alleen een vrijstaande boom in het weiland geeft nog de plaats aan van het vroegere erf. Een veldnaam was het Vossenblok * 5 (2x), genoemd naar deze boerderij. Langs de boerderij liep een kerkpad komende vanaf de Velner en het Wechterholt naar Lierderholthuis [B]. Noordwestelijk van het erf lag een bruggetje of vonder over de Nieuwe Wetering. Als de route slecht begaanbaar was, kon men over een pad langs de boerderij Lantingserve * 6 waar noordelijk daarvan ook een brugje lag. De boerderij is door drs. G.A. Hutten uitvoerig beschreven in Omheining 1994 nr. 2 en door A.J.A. Schrijver in zijn boek (zie bronnen). Bewoners: 1520 Jan Stenvert, 1578 Jan Vos, 1601 Gert op den Kattenbelt, 1777 Marten van den Belt, 1802 nr. 22 Jan Schrijver(Wechterholt), 1815 nr. 90 Evert Schrijver, 1840 C 146, 1850 J.H. Schrijver, 1857 Wed. H.Schrijver-van der Vegte, 1860 D 198, 1869 J.Schrijver, 1882 L.Ruiter, 1889 E. J.Schrijver, 1890 E 222 H.Broeknellis, 1893 E.J.Schrijver, 1910 E 250, 1920 E 292, 1923 G.Veldman, 1929 T.Uitslag, 1930 E 539, 1935 G.J.Kemper, 1946 G.J.Kerkdijk, 1948 Bornweg 6 G.Kerkdijk, 1950 afgebroken.

Boerderij nr. * 9 De Rozenhorte Bornweg 8

Het boerderijtje Bornweg 8 zal tussen 1845 en 1850 gebouwd zijn op een perceel heide van 0,6ha dat in 1832 in bezit was van de weduwe van Johannes Assendorp. Hij was landbouwer op boerderij de Grond * 7 (Nieuwe Wetering 2). De grond daarvan was bij de verdeling der markegronden aan het

erfje toegevoegd. Aangezien ontginnen nogal wat moeite kostte, werd dat nogal eens weer verkocht. De eerste bewoner was dagloner Schuurman, gevolgd door imker W.Vrijhof. Naast die ontginningsgrond moest hij door bijenhouderij in het levensonderhoud voorzien. Er was veel heide in deze omgeving. Verder zal er wel meer grond bijgekocht of gepacht zijn. Later hebben families Holtrust en van der Kolk er geboerd. Van der Kolk verkocht het erfje aan Herm Holtmaat. Daarna werd het verpacht aan H.J.Stappenbelt en vervolgens aan H.J.Hortenboer. De naam Rozenhorte zal aan het boerderijtje gegeven zijn omdat de familie Hortenboer daar blijkbaar rozen kweekte. Rond Heino waren er in die tijd verscheidene rozenkwekers.

Bewoners: 1850 C 156A familie Schuurman, W.Vrijhof, 1880 D 202 Wed. M.Vrijhof-Rozendaal, H. Holtrust, 1890 E 224, 1910 E 253 H.Holtrust, G.J. van der Kolk, H.J.Stappen-belt, H.J.Hortenboer, 1920 E 295, 1930 E 540, 1948 Bornweg 8 H.J.Hortenboer, 1963 + 1985 zomerhuis van 't Rozendaal-Nijenhuis.

Boerderij nr. * 10 Huis ten Bos (1832) of Kleine Vos (1723) Bornweg (afgebroken)

Op een gedeelte van een oude akkerbouwkamp van 't Rozendaal zullen al vrij vroeg, voor 1300, delen afgesplitst voor enkele katersteden (boerderijtjes). De bewoners konden helpen bij drukke werkzaamheden op de grote boerderij. Voor 1520 was boerderij de Vos * 8 (Bornweg 6 afgebroken) ook zo'n boerderijtje. Dat boerderijtje was nadien een grote boerderij geworden en in 1832 een zeer grote. Bij deze boerderij werd door de grondeigenaar tussen 1600 en 1750 een zomerverblijf gebouwd in de vorm van een boerderijtje. De meeste zomerverblijven waren in die tijd ondergebracht in de onder verdieping van een spijker met oogstopslag op de boven verdieping. Het boerderijtje werd in 1723 en 1748 vermeld in de registers van het hoofdgeld. Dit betrof de personele belasting respectievelijk de volkstelling. Er woonde toen Hendrick Willems. Het werd in 1758 aangekocht in erfpacht door Jan Teunissen van de erfgenamen Boekholt (grootgrondbezitter). Er woonde in 1795 en 1811 de wever Andreas Boschman. Samen met het erf de Vos werd in 1801 de grond verkocht aan Jan Schrijver, waarbij Boschman de erfpacht behield. Het boerderijtje Kleine Vos werd omschreven als een 'huis alsmede een hoek weideland en zaailand in Erfpacht gebruikt bij Dries Bosman voor de somma van f15,- per jaar die het getimmerte toebehoort'. Er hoorde in 1832 circa 0,7ha grond bij, daarvan was 0,2ha bouwland omgeven door bos en houtsingels. In 1892 is de boerderij samen met erf de Vos verkocht aan F.A.R.A. baron van Ittersum te Utrecht. Daarna werd het afgebroken.

Veldnaam: De Stiene * 6. Kennelijk bevonden zich daar stenen in de grond.

Bewoners: 1723 + 1748 Hendrick Willems, 1764 + 1765 Berent Kleine Vos, 1795 + 1811 Andreas (Dries) Boschman, 1832 Antonie Nijboer, 1834 Teunis (Antonie?) Nijboer, 1840 + 1850 C 145 Antony Nijboer, 1860 D 197 Wed. J.Hoekman-Elsman + mevr. L.Hoekman, 1880 mevr. A. Hoekman.

Boerderij nr. * 11 Snorrebos (1854) Bornweg 1 familie Rechterschot

De grond van deze boerderij was in 1832 van Gerrit Kleinjan op boerderij Kraaijenschot, Nieuwe Wetering 1. Aan de noordzijde van de Bornweg bevond zich 1ha hakhout van de boerderij en aan de zuidzijde 1,6ha heide met een schaapskooi gelegen tegen de hoge akkerbouwkamp. In 1846, bij de verkoop van erf Kraaijenschot is die 1ha aangekocht door Wolter Blom, grutter te Heino, voor 300 gulden en de tot 1,85ha vergrote oppervlakte heide door Frederik Volkers op de Nieuwe Born * 5 (Bornweg4) voor 200 gulden. De grond van de boerderij werd in 1854 verkocht aan Jannes

Hartkamp; met getimmerte werd vermeld. Er is of werd ook meer grond bijgekocht, want het boerderijtje werd in 1861 met 5,3ha grond weer verkocht aan Koster van Houten van lantgoed 't Rozendaal voor 1150 gulden. Tussen 1910 en 1920 is de familie Huisman op dit boerderijtje gekomen, die toen een drietal melkkoeien had. Na de oorlog is de veestapel uitgebreid tot een omvang van 10 tot 13 melkkoeien zoals voor de toenmalige begrippen normaal was voor een boerderij. De familie Rechterschot heeft het bedrijf daarna nog meer uitgebreid en er een zogenaamde Alveestal (systeembouw) bij- gebouwd. De boerderij is door drs. G.Hutten vermeld in het boek Het erve Rosendael pag. 28.

Bewoners: 1860 + 1880 D 179A J.Schuurman, J. van Olst, 1890 E 226 J. van Olst, H. van Olst, 1910 J. van Olst, B. Grave, J.Huisman, 1920 E 294, 1930 E 542, 1933 Joh. Huisman, 1948 Bornweg 1 Wed. H.J.Huisman – Slendebroek, 1985 F.Rechterschot.

Boerderij nr. * 12 Klein Rosendaal (1601) of het Schoon (1832) verplaatst naar Rozendaelseweg 9 familie Bos

Deze boerderij werd ook wel het Lucas Rosendals erve genoemd (1738) ter onderscheid van het hoofderf van het Rozendaal nr. * 13(afgebroken). Klein Rosendaal lag tegen de oude akkerbouwkamp van het Rozendaal dat al in 1300 werd genoemd en vermoedelijk al omstreeks 900 of eerder in gebruik is genomen. Het was in 1601 een katerstede, afgesplitst van het Rozendaal en behoorde aan Albert van Vilsteren. De bijbehorende bouwkamp was 0,4ha groot. Tussen 1601 en 1678 is de boerderij door toevoeging van een groot deel van de oude akkerbouwkamp vergroot tot een grote boerderij. In 1678 was het bijna even groot als het oude erf Rosendaal. De boerderij zal tegen 1620 in eigendom gekomen zijn van schout Spijkerhuis, woonachtig op de plek van nu Herenbrinksweg 1. Achtereenvolgend waren eigenaar: 1639 een kind van zaliger (overleden) Spijkerhuis, 1643 -1667 Hendrik Jansen van Vilsteren, 1682 Jacobus van Rees, 1686 Christian Fabius, 1706 Wijbrand Fabius, 1728 Wed. C.G.Fabius – van de Weteringe in 1732 gehuwd met Willem Meeuwssen te Zwolle. Bij de boerderij behoorde toen ook katerstede de Zee * 44 (Centsweg 1). Deze boerderij werd in 1744 verkocht aan Jan Alberts Kloosterman voor 3100 gulden. Tevens werd een stuk grond van de marke door Kloosterman gekocht voor 14 gulden om te ontginnen. In 1832 was de boerderij, toen van Jan Hendrik Kloosterman koopman te Heino, in goede staat (klas 6). Er hoorde in totaal 9,3ha grond bij. De grote bouwkamp achter het huis was 3,6ha. Van het weiland, totaal 3,9ha, lag 3,5ha in het Meibergsblok in het Lierderbroek. Er was ook 1,2ha hakhout waarvan 1ha westelijk van de akkerbouwkamp lag. Verder was er 0,7ha heide naast de begraafplaats aan de Rozendaelseweg. De familie Kloosterman heeft in 1854 de boerderij verkocht aan Hendrik Croockewit van het buitengoed het Rosendaal voor 3350 gulden. Daarna bleef het erf in bezit van het landgoed (zie nr. * 14). Aan het eind van de 2e wereldoorlog in 1944 werd door een bombardement, bedoeld voor de spoorlijn, de boerderij verwoest. Na de oorlog is er een nieuwe boerderij gebouwd aan de zuidzijde van de spoorlijn. Deze boerderij is nooit eigendom van een pachter geworden. Een uitgebreide beschrijving van de boerderij staat in het boek Het erve Rosendael hoofdstuk 4 van drs. G.A.Hutten.

Bewoners: 1678 Harmen Rosendal, 1682 Tönnis Rosendal, 1684 Wed. S.Rosendal-Wessels 1734 Gerrit Rosendal, 1738 Lucas Gerrits (Rosendal), 1748 Jannes op 't Rosendal, 1763 + 1795 Evert

Bendijksweg

Bornweg

Lucas Rosendal, 1811 + 1814 Jannes Everts Rosendal, 1816 vertrek, 1827 M.Weertman, 1840 + 1850 C 147, 1860 D 179, 1862 Wed. A.Weertman - van der Kolk, 1863 A.Lindeboom, 1865 Wed. A. Lindeboom - Maat, 1866 + 1880 A. Berents, 1890 E 227 A.Berents, G.J.Olthuis, 1895 P. van de Stouwen, 1901 J.Schrijver, 1910 E 251, 1911 G.Bloemendaal, 1920 E 293, 1929 R.H.Bos, 1930 E 543, 1948 Rozendaelseweg 9 R.H.Bos, 1970 + 1985 M.J.A.Bos.

Boerderij nr. * 13 Rosendal (1300) of De Vriendschap (1832) Rozendaelseweg (afgebroken)

Het erf Rosendal bestond al ver voor het jaar 1300 toen deze voor het eerst genoemd werd.

Vermoedelijk was dit er al in 900 of eerder. Daarmee behoorde het tot de oudste erven van de marke Heino. De naam lijkt afgeleid te zijn van russenland (veldbiezenland) dat in een dal lag waar in de vroege of late middeleeuwen de Vloedgraven doorheen is gegraven. De hoge akkerbouw-kampen ter weerszijden van de Bornweg behoorden oorspronkelijk bij dit erf. Deze waren eerst aanmerkelijk smaller. In de loop der eeuwen zijn deze door verbreding aanzienlijk vergroot. Met bijvoeging van stukken te ontginnen veldgrond, konden verschillende delen verkocht worden. Eerst kwam een zuidwestelijk gedeelte bij erf Kraaijenschot (Nieuwe Wetering 1). Andere delen werden verkocht voor gebruik bij twee katersteden. Later werd hier ook meer land bijgevoegd zodat die ook grotere erven werden. De ene was erf de Vos * 8, afgebroken, en de andere Klein Rosendal * 12 (verplaatst naar Rozendaelseweg 9). Deze verwierf de noordwestelijke helft van de oorspronkelijke hoge akkerbouwkamp tussen 1601 en 1678. Het buitengoed is van veel latere datum, namelijk 1676. In 1447 was er vermoedelijk al wel een spijker voor oogstopslag bij de boerderij. Hierna volgen de meest bekende eigenaren van erf Rosendal tot 1601. In 1379 en 1394 werd "die camp ten Rosendal ter Heijne" leenbezit van Dirck ten Wijnhuis. Vermoedelijk was dat een onderleen van de familie van Rechteren die de Bredenhorst (bij Molenweg 10) bezat. Vervolgens in 1446 Frederik van Heeckeren van Rechteren, 1457 Engelbert Sluyter, 1479 Goosen Engelbert Sluiterszn, 1484 een dochter van Engelbert, 1491 Ernst ten Brinke, 1497 Gelis ten Brinke, 1520 + 1583 Seyger van Rechteren, 1601 Jonker Seyger van Rechteren, tevens eigenaar van de Bredenhorst. Het erf werd steeds vergroot, in 1520 hoorde er 4ha bouwland bij en in 1601 was dat 5,2ha. Er waren in 1601: vier paarden en geen koeweiden. In die tijd was als gevolg van oorlogen veel vee uit de weiden geroofd. In heel de marke Heino waren er toen slechts 58 koeweiden (koeien in de weide) en een vijftal bedrijven had nog een koppel schapen. In 1617 was de pachter Roelof Wynnels ten Rosendall. Hij moest jaarlijks, naast de pacht, een vette gans, twee paar hoenders en zes voer (vrachten) turf aan de Bredenhorst leveren. In 1639 was Hendrik Bentinck toe Wekeren eigenaar van het erf en daarna zijn zoon Eusibius Borchart Bentinck toe Schoonheeten. Een aangetrouwd familielid, Joan Voet die sinds 1665 het beheer voerde, liet in 1676 een nieuw buitenhuis bouwen en een parkaanleg realiseren. (Zie verder nr.*14). In 1683 werd de Wed. Sophia Voet Bentinck eigenares van het erf en twee katersteden Rovoort * 16 (richting Rozendaelseweg 26) en Het Groen * 20 (Rozendaelseweg 24). Deze werden in 1742 verkocht aan Pieter van Hoboken van de Raamstal (Zuthemerweg 13). De boerderij zelf werd in 1742 verkocht zonder het buitenhuis. Dat was al in 1735 verkocht aan Berent en Gerrit Hulsebos uit Zwolle voor 3300 gulden. De boerderij omvatte toen 12 mudde ± 6ha zaailand, 3,5 morgen (4,3ha) weideland achter katerstede Het Groen * 20 en circa vier morgen (5ha) heggehout of hakhout. Daarna werd in 1759 de boerderij verkocht aan de pachter Lambert Rosendal. Tot 1818 bleef de boerderij in deze familie. Bij de publieke verkoop in 1818 werd de boerderij verkocht aan Jan

Hendrik Kloosterman die het later doorverkocht aan Catharina A. Voerst van Rozendaal. Daarna kwam de boerderij weer bij het landgoed. In 1832 was de boerderij nog in goede staat, klas 6 en van Catharina Aleida Voerst van Rozendaal, eigenares van het buitenhuis. Bij de boerderij hoorde ruim 21ha grond; 6,2ha bouwland op het oostelijk deel van de grote bouwkamp dat zuidelijk van het huis lag. Van het zuidoostelijk deel van de vroegere akkers tegen de Bornweg, was 2,9ha hakhout van het landgoed. Bij de boerderij hoorde 10,6ha weiland. Daarvan lag 5,1ha oostelijk van het huis (met duiventil), 2,2ha westelijk achter de tuin van het buitenhuis en 3,3ha aan de westzijde van de Nieuwe Wetering bij de huidige stallen van de varkens K.I. Verder hoorde bij het erf nog 0,3ha hakhout en 3,9 heide bij de Veldermansweg. De eigenaar van het Rosendal, H.Croockewit, had in 1854 het erf Klein Rosendal * 12 aangekocht. In 1853 had de laatste pachter van het Rosendal * 13, Jannes Zunnabelt de boerderij al ontruimd. De oude boerderij werd daarop in 1855 voor afbraak verkocht. De boerderij is uitvoerig beschreven door drs. G.A.Hutten in Het erve Rosendael hoofdstuk 3. De pachters van het Rosendal waren, voor zover bekend: 1520 Pelle Oetbert, 1601 Pelle op 't Rosendal, 1617 Roelof Wynnels, 1696 Jan op 't Rosendal, 1710 Jannes Lambert, 1745 Lambert Jansen, 1768 Jannes Lambert Rosendal, 1811 Willem Dellink, 1818 vermoedelijk Jan Zielman, voor 1853 Jannes Zunnabelt.

Buitenhuis Het Rozendaal nr. * 14 (1676) Rozendaelseweg 3-5-7 familie Van Ittersum

Het buitenhuis het Rozendaal is veel later ontstaan dan de bijbehorende boerderij (zie nr.13) welke al in 1300 genoemd werd. In 1617 moest de pachter nog de kleine tienden, zijnde een vette gans, twee paar hoenders en zes voer (vrachten) turf bij de Bredenhorst leveren. Wel heeft er mogelijk toen al wel een spijker voor oogstopslag bij de boerderij gestaan. In 1676 hebben Johan Voet, gehuwd met Sophia Bentinck, een buitenhuis laten bouwen wat toen nog eigendom was van haar vader E.B. Bentinck toe Schoonheeten. In 1683 werd de Wed. Sophia Voet Bentinck eigenares van het Rozendaal. Daarbij hoorden ook de katersteden Rovoort * 16 en Het Groen * 24. Rond die tijd zal ook een park met lanen en een sterrebos aangelegd zijn. In 1705 werd Isabelle Voet, de dochter van Sophia, eigenares. Zij trouwde met Lambert IJssels. Daarna werd in 1735 alleen het "spijker het Rosendal" verkocht aan freule Elisabeth M. van Voerst van Grimberg voor 4000 gulden. De boerderijen bleven in bezit van de Wed. Isabella IJssels – Voet. Na haar overlijden in 1778 werd het buitenhuis het Rosendal met park verkocht aan Samuel J.Scriverius voor 4400 gulden. Het huis werd verhuurd aan de Zwolse burgemeester H.Queysen. Hij bleek in 1789 eigenaar van de duiventil en een voliëre op het plein voor het huis. Het recht om duiven te houden was voorbehouden aan landgoedeigenaren. De huidige duiventil bij 't Rozendaal is daar nog het fraaie overblijfsel van. Na het overlijden van Scriverius in 1789 werd het buitenhuis aangekocht door W.S. van der Gronden voor 7150 gulden. Een jaar later werd het alweer verkocht aan de Wed. van Voerst, barones van Raesfelt tot Hagenvoorde voor 7250 gulden. Na haar overlijden in 1814 kwam het Rozendaal mede in het bezit van haar dochter Catharina A. baronesse van Voerst tot Hagenvoorde. Als in 1818 Willem Dellink de boerderij het Rosendal koopt, wordt deze aangekocht door J.H.Kloosterman, koopman te Heino, die dat later weer heeft doorverkocht aan C.A. baronesse van Voerst. Hiermee kwam de oorspronkelijke boerderij weer bij het landgoed. In 1832 omvatte het landgoed 24ha grond. Hiervan hoorde 2,5ha tot het park en tuin. De tuin was 1ha groot met een vijver van 0,14ha. de rest was park, laan en tuin. Het buitenhuis had een redelijke waarde, klas 3. Het buitenhuis werd in 1851 publiek

verkocht waarna baronesse van Voerst naar Zwolle vertrok met haar koetsier Egbert Hulsebosch. Bij haar overlijden erfde hij haar gehele vermogen; 39.479 gulden. In 1851 was getracht het landgoed het Rosendal te verkopen. Dat is toen niet gelukt. Wel de boerderijtjes, nu Brinkweg 92 (Martens Ô) * 22 en katerstede Rozendaal * 19 (Brinkweg afgebroken). In 1853 werd het landgoed onderhands verkocht aan Hendrik Croockewit, directeur Ned. Bank te Amsterdam voor 19.000 gulden. Er werd veel onderhoud aan het landgoed gepleegd en in 1854 kocht hij ook het erf Klein Rosendal * 12 (nu Rozendaelseweg 9) er bij voor 3350 gulden. Het erf Rosendal * 13 werd in 1855 voor afbraak verkocht zodat alle cultuurgrond bij Klein Rosendal gevoegd kon worden. Het landgoed werd in 1858 al weer verkocht. Koper was J.Koster van Houten rustend predikant van Heino voor 18.896 gulden. Hij liet in 1860 een verdieping op het landhuis bouwen en kocht er meer grond en boerderijen bij: het Boerdijksland aan de Oude Wetering, boerderij Snorrebos 5,3ha in 1861 voor 1150 gulden, boerderij Poddeman * 25 2,3ha in 1862 ook voor 1150 gulden, 0,4ha grond bij de Tent * 42 waarop in 1865 huisnr. * 43 had gestaan, grond waarop nu de stallen van de varkens K.I. staan, 0,9ha in 1876 (in 1963 geruild met boerderij de Zee *44), grond in Sekdoorn van 9ha in de gemeente Zwollerkerspel en twee stukken weide- en hooiland, 9ha van de Kolksplaats te Zuthem. In 1878 werd begonnen met de aanleg van de spoorlijn Zwolle-Raalte-Almelo. Deze liep dwars door het landgoed. Daarvoor moest 2,9ha land afgestaan worden. Dat werd goed gecompenseerd met 10.554 gulden, de waarde van twee grote boerderijen. Tevens werd een goede weg aangelegd van het station naar het landhuis. In het station kwam een 1e klas wachtkamer. Na het overlijden van Koster van Houten in 1887 kwam het landgoed in bezit van de Wed. A.A. van Royen van Engelen. Na diens overlijden in 1911 werd het schoonzoon W.C. van Reede. Het Rozendaal was toen 34ha groot met daarbij boerderij Kleine Kolk te Zuthem, 9ha groot. Het Rozendaal werd toen verhuurd aan A.E. Baron van Voorst tot Voorst voor 1200 gulden per jaar. Het Rozendaal is in 1914 aangekocht met 34ha grond door F.A.R.A. baron van Ittersum jr. voor 56.395 gulden. Zijn ouders bezaten al: boerderij Kraaijenschot (Nieuwe Wetering 1), aangekocht in 1847, de Vos * 8 (Bornweg 6 afgebroken) in 1892 voor 10.200 gulden, Nieuwe Born * 5 (Bornweg 4) in 1905 voor 3300 gulden, De Leeuw * 46 (Bornweg 1) in 1908 voor 2100 gulden, De Rozenhorte * 9 (Bornweg 8) in 1910 voor 1000 gulden en Lantinkserfje * 6 (Nieuwe Wetering 4) in 1911 voor 2105 gulden. Na de aankoop van het Rozendaal in 1814 werd het landgoed steeds uitgebreid waarbij de verkopers desgewenst hun boerderij konden huren. In 1921 werd de Grond * 7 (Nieuwe Wetering 2) met 2,1ha van W.H.Kolk voor 9000 gulden aangekocht, gevolgd door de Cent * 41 (Rozendaelseweg 50) met 1ha voor 7000 gulden van G.J.Boers. De Bredenhorst (Molenweg 10). Ook werden verschillende percelen heidegronden verworven, vooral ter weerszijden van de Woolthuis-weg – Paalweg. Op een voormalig heideveld werd in de 30er jaren een park met vijver aangelegd en een verbindingslaan met lindebomen aan de oostzijde van de Stationsweg [10]. Tijdens de mobilisatie of oorlogsjaren hebben daar soldaten hun bivak opgeslagen. Veel bomen werden gekapt en veel beplanting vernield. Van het park bleef niet veel over. De lindelaan vanaf de Stationsweg en een kale vijver in het bos zijn nog de restanten van het park. In 1939 werd het Rozendaal ondergebracht in de Stichting Baron van Ittersumfonds. Vanaf 1942 woonde A.W.C.(Dolf) baron van Ittersum op het landhuis. Daarna zijn zoon W.H. baron van Ittersum. Thans is het beheer van het landgoed bij diens zoon Dolf, baron van Ittersum. Op het landgoed was een aantal jaren een rozenkwekerij gevestigd met als assistent Van Leeuwen. In 1987 werd het landgoed het Nijenhuis verkocht. Dat bestond uit kasteel het Nijenhuis en 370ha met 27 erven in de gemeenten Wijhe en

Heino. Aan het Rozendaal werd hiervan 150ha en vijf boerenerven toegevoegd. Nadien zijn er nog vier erven met 15ha cultuurgrond aan het landgoed toegevoegd. De omvang van het landgoed betreft circa 460ha waarvan 350ha uit cultuurgrond bestaat. Het overige is bosgrond. De meeste cultuurgrond, ruim 300ha, is in pacht uitgegeven. Er waren zo'n 30 boerenerven. Verschillende boeren zijn gestopt met het bedrijf. De vrijkomende boerderijen werden in erfpacht voor bewoning verkocht of verhuurd. De vrijkomende gronden werden veelal aan de overblijvende bedrijven toegevoegd. Het landgoed is uitvoerig beschreven door drs. G.A. Hutten in Het erve Rosendal hoofdstuk 2.

Bewoners landhuis het Rosendaal: 1676 Johan Voet, 1683 Wed. Sophia Voet – Bentinck, 1705 Lambert IJssels, 1719 Wed. Isabella IJssels – Voet, 1734 Elisabeth M. van Voerst van Grimberg, 1778 H. Queysen, 1789 W.S. van der Gronden, 1790 A.D. baron van Coeverden, 1798 Wed. van Voerst baronesse van Raesfeld, 1811 nr. 95, 1814 C.A. baronesse van Voerst tot Rosendaal, 1840 + 1850 + E.A.A. van Voerst + E. Hulsebosch, 1853 C. van der Stoop, 1859 J. Koster van Houten, 1860 + 1880 D 178, 1887 A.A. van Royen – van Engelen, 1890 E 229, 1910 E 224, 1911 A.E. baron van Voerst tot Voorst, 1914 F.A.R.A. baron van Ittersum, 1920 E 266 D. Mol huisbewaarder, 1930 E 353 F.A.R.A. baron van Ittersum jr., 1942 A.W.C.H. baron van Ittersum, 1948 + 1970 Rozendaelseweg 3 W.H. baron van Ittersum + Wed. G.A.C. van Ittersum – Ariëns, 1976 + 1985 W.H. baron van Ittersum, Rozendaelseweg 5 en 7 (koetshuis): 1860 D 180 M. Weertman + J. Veldhuis, 1880 J. van der Kolk + W. van Dam, 1890 E 228 W. van Dam, H van Bremen, 1910 E 224 J. Timmerman (tuinman), H. Dijk, 1920 E 265 D. Bruinenberg, J.H. Boerema, G. Veldman (landb.), 1930 E 524 G. Veldman, H.T. Wolthaar, W.H. Lucht, 1948 + 1970 Rozendaelseweg 7 G.E. Horselenberg (tuinman), 1985 leeg.

Boerderij nr. * 15 Fransman (1682 + 1701) Rozendaelseweg 28 familie Logtenberg

De eerste vermelding kunnen we dateren in 1682 toen Gerrit Wessels werd vermeld als pachter, wonende in een "stroo hutten". In 1701 verkocht Jan Luert Ripperda van Winsum de katerstede aan Francis Joseph van Oldeniel. Frans, die timmerman was, zal er waarschijnlijk een nieuw huis gebouwd hebben. Er hoorde bij het boerderijtje van Meester Frans, zoals hij werd genoemd, twee morgen (2,5ha) land. Hij had blijkbaar familiebanden met de familie van Oldeneel van de Heerenbrink (Herenbrinksweg 3). In 1721 werd het boerderijtje verkocht aan Herman Meijerink te Heino. Frans overleed in 1735 en woonde met zijn zoon Jannes Fransman op de boerderij. Jannes was gehuwd met Janna Jans die na zijn overlijden hertrouwde met Hendrik Jansen in 1749. De bewoners van de kleine boerderijen hadden het vaak moeilijk. In 1757 werd door de eigenaar beslag gelegd op de roerende goederen. De goederen van Janna (Jans) Maat die toen weduwe was van Hendrik Jansen werden in 1766 nogmaals verkocht. Er kwam een nieuwe familie op de boerderij; Jan Willems die ook Fransman werd genoemd. In 1788 werd door de eigenaars (familie Meijerink) de huur opgezegd. De vraag was: waar moesten zij heen? Door het markebestuur werd hun een plek aangewezen waar zij een huisje mochten zetten. Dit was aan de Centsweg, boerderijtje nr. * 43. Later is de familie verhuisd naar Tentman nr. * 42 (beide afgebroken). Op Fransman kwam als pachter Gerrit Veenders die hovenier was. In 1800 werd het boerderijtje gepacht door Jannes Kattenbelt, een neef van de eigenaar. Vlak daarna werd de boerderij bij gerechtelijke executie verkocht aan Evert van Born voor 1400 gulden. Evert overleed in dat zelfde jaar. Het boerderijtje werd opnieuw publiekelijk verkocht. Koper was Lambert Bertus voor 1200 gulden. In 1807 werd het overgedaan aan Derk Lambert

Boerderij De Cent, Bendijksweg 50

Boerderij De Fransman, Rozendaelseweg 28, familie Logtenberg

Holleboom. In 1832 woonde er Derk Holleboom met 3,3ha land; 1,2ha was bouwland met daarachter 2ha weiland. Er was een grote tuin. De boerderij had een normale waarde, klas 7. De familie Holleboom is tot 1981 op deze boerderij gebleven. Met de aanleg van de spoorlijn 1878-1880 werd een klein stukje van de grond onteigend. De Vloedgraven werd omgelegd [S] en langs de noordoostzijde van de spoorlijn gelegd. De bewoners van kleine boerderijtjes hadden er steeds een ander beroep bij. Zo was J.M.Holleboom jr. melkrijder ($\pm$ 1925) en een zoon was later arbeider op de melkfabriek. De Hollebooms bedisselden ook gebinten. De boerderij is beschreven door drs. G.A. Hutten in Het erva Rosendael, hoofdstuk 14.

Bewoners: 1682 Gerrit Wessels, 1701 Francis Joseph van Oldeniel, 1735 Jannes Fransman, 1749 Hendrik Jansen, 1757 Wed. Janna Jansen van Hendrik Jansen, 1767 Jan Willems Fransman. 1788 Gerrit Veenders, 1800 Jannes Kattenbelt, 1801 Lambert Bertus, 1807 D 82 + 1832 Theodorus (Derk) Lambert Holleboom, 1839 + 1850 C 155 Lambertus Holleboom, 1860 D 175, 1870 Wed. A. Holleboom-Alberts + W.M.Holleboom, 1880 D 175 W.M. Holleboom, 1890 D 215, 1910 E 243, 1920 E 285, 1921 Wed. J.G.Holleboom-van Loevezijn, 1930 E 532 Wed. Holleboom + 2 zoons, 1948 + 1970 + 1981 Rozendaelseweg 28 J. Holle-boom, 1985 W.J.M.Logtenberg.

Boerderij nr. * 16 Roovoorde (1639) of Dwarsfluit (1832) en Wessels (1677) Rozendaelseweg (afgebroken-verplaatst)

De naamuitgang 'voorde' duidt er op dat tegenover de boerderij een voorde lag door de Vloedgraven. Deze zal gebruikt zijn als de voorde bij boerderij Tutert * 3 (Rozendaelseweg 30) door de hoge waterstand van de Nieuwe Wetering niet bereikbaar was. De boerderij werd ook wel Wessels genoemd naar de naam van de bewoners rond 1677 en 1682.

Roovoorde behoorde al voor 1639 als katerstede bij het Rosendal met toen als eigenaar Hendrik Bentinck toe Wekeren. In dat jaar kwam het in bezit van E.B. Bentinck toe Schoonheeten. In 1664 kwam de boerderij gedeeltelijk in bezit van Joan Voet, gehuwd met Sophia Bentinck. Joan overleed al in 1666 waardoor tot 1704 de Wed. Sophia Voet – Bentinck het beheer over het erf had. Daarbij was zij in 1683 geheel eigenares geworden. Zij hertrouwde in 1705 met Lambert IJssel. Lambert overleed in 1719 en toen werd Sophia weer de enige eigenaresse. Na haar overlijden in 1741 werd in 1742 Roovoorde verkocht aan Pieter van Hoboken uit Zwolle voor 1760 gulden. Ook het Groen * 20 (Rozendaelseweg 26) werd aan hem verkocht. Hij was eigenaar van het buitenhuis Raamstal (Zuthemerweg 13). In het jaar 1800 werd katerstede Roovoorde publiek verkocht aan Jan (Everts) Rosendal voor 2005 gulden. Jan Rosendal bleef op het ouderlijk huis, Klein Rosendal * 12 (Rozendaelseweg 9) wonen. Roovoorde werd verhuurd. In 1805 werd er grond bijgekocht: het Kleine Koeland * 2 tussen het erf en Fransman * 15 voor 480 gulden. In 1805 was de pachter Gerrit Bloemen, afkomstig van boerderij de Grond * 7 (Nieuwe Wetering 2) en in 1811 Teunis Nijenhuis. In 1816 verhuisde Jan Rosendal, gehuwd met Maria Teunissen Nijenhuis, naar het Roovoorde. Jan was koetsier op het landgoed het Rosendal. In 1818 was er 1,5 morgen (1,8ha) bouw-land, 2 morgen (2,5 ha) groenland en 1½ morgen bos. Samen zo ongeveer 6,8ha. In 1832 was de boerderij in goede staat, klas 7. Er was eerder grond bijgekocht want er hoorde toen 9,2ha grond bij. 2,85 ha bouwland was verdeeld in een viertal percelen met daartussen hakhout. Daarnaast lag een lang perceel. Aan hakhout was er 1ha en 3,4ha weiland lag noordwestelijk van het bouwland. Dan nog 1,7ha heide gelegen tussen de Centsweg en de Stationsweg. Bij de boerderij was een grote tuin van 0,24ha. In

1843 werd de boerderij afgebroken. Er werd verhuisd naar een nieuwe boerderij die op ongeveer 180 meter verderop van de weg af was gebouwd, genaamd Nieuw Rozendal * 17 (Rozendaelseweg 26). De boerderij is uitvoerig beschreven door drs. G.A.Hutten in Het erve Rosendael, hoofdstuk 13. Bewoners: 1677 Zeyger Asjen op Wessels, 1682 Jan Wessels, 1712 + 1718 Albert Jansen, 1741 Jan Alberts, 1748 + 1779 Lammert Gerrits, 1793 + 1795 Hermannus (Mannes) Lamberts, 1805 Gerrit Lamberts Bloemen, 1811 Teunis Nijenhuis, 1816 + 1832 Jan (Everts) Rosendal, 1840 C 154, 1843 afgebroken.

Boerderij nr. * 17 Nieuw Rozendal (1843) Rozendaelseweg 26, familie Hofmeijer

Deze boerderij werd in 1843 gebouwd ter vervanging van de oude boerderij Roovoorde * 16. De bewoners kwamen oorspronkelijk van de boerderij Klein Rosendal * 12 (Rozendaelseweg 9). Vandaar dat Jan Rosendal de naam Nieuw Rosendal gebruikte. Toch werd de andere oude naam Wessels nog veel gebruikt. In 1846 werd het achterliggende weiland in noord-westelijke richting er bij gekocht voor 1000 gulden. Dat was de helft van de Flodderweide * 1, groot 3,2ha. De naam kan verwijzen naar de fladderende gewaden van de kanunniken van het Bethlehemklooster te Zwolle, die dat land in bezit gehad hebben. De boerderij werd, door gebrek aan een opvolger, in 1877 verkocht aan Jannes Habers met 11,35ha land voor 10.500 gulden. Daarna kwam in 1890 schoonzoon Antonius Bosch mede op het bedrijf. De heidepercelen tussen de Centsweg en de Stationsweg waren in 1878 en 1881 al verkocht. In 1892 werd de boerderij publiekelijk verkocht met 10,8ha land aan Gerrit Hofmeijer uit Zwolle voor 9225 gulden. Hofmeijer vestigde zich in er 1893. Een kleinzoon, ook een Gerrit Hofmeijer, breidde in 1939 het bedrijf flink uit door er 6,6ha land van buurman Dorresteyn op boerderij Tutert * 3 (Rozendaelseweg 30) er bij te kopen voor 14.205 gulden. Deze grond lag, vanaf dat bedrijf gezien, achter de spoorlijn. Gerrit Hofmeijer was een bekende veefokker die met zijn stamboekvee nogal wat prijzen in de wacht heeft gesleept. Tot heden boert de familie Hofmeijer nog op dat bedrijf. Dat is ook beschreven door drs. G.A.Hutten in Het erve Rosendael, hoofdstuk 13. Bewoners: 1843 + 1850 C 154 J.E.Rosendal, 1860 D 176 familie Rosendal, 1877 J.Habers, 1890 E 212 A. Bosch, 1893 G.Hofmeijer, 1910 E 242, 1920 E 284, 1921 + G.Hofmeijer jr., 1925 E 294, 1927 G.Hofmeijer + J.Hofmeijer-Zweers, 1930 E 531, 1940 Wed. W.G.Hofmeijer-Hulsbergen, 1948 Rozendaelseweg 26, 1970 + 1986 + Rozendaelseweg 26A H.Hofmeijer.

Boerderij nr. * 18 Dellink (1818) of Bommelboer Brinkweg 84-84A, vroeger familie Rosendal

De naam Bommelboer is mogelijk afgeleid van 't Bongert wat boomgaard betekent. De grond van deze boerderij behoorde vroeger bij de boerderij Rosendal * 13 (Rozendaelseweg afgebroken). Deze was in 1759 aangekocht door Jannes Lamberts Rosendal. De schoonzoon van zijn zoon Willem Dellink boerde in 1818 op deze boerderij toen deze publiekelijk verkocht werd. De boerderij het Rosendal werd toen verkocht. Een perceel Het Groote Land [3] niet. Dat was ingezet voor 1205 gulden maar werd aangehouden en blijkt in eigendom te zijn gebleven van Willem Dellink. Hij heeft toen een nieuwe boerderij gebouwd in het Groote Land dat voorheen het grote Koeland van erf Rosendal was. In 1824 werd het omschreven als zijnde drie bunder groot. In 1832 was de boerderij van Willem Dellink 2,75ha groot. Daarvan lag 1,4ha rond de boerderij en 1,3ha weiland daar noordwestelijk achter. De boerderij had een normale waarde, klas 7. Everhardus Rosendal, een zoon van een zus van mevrouw Dellink, werd in 1890 eigenaar van dit boerderijtje. De familie Rosendal

Boerderij Het Groen, Rozendaelseweg 24

Rozendaelseweg 12a, Dekker

Rozendaelseweg 16, Martens, Neplenbroek

Boerderij Het Schoon Rozendaelseweg 9, familie Bos

Boerderij Het Schoon, herbouwd.

heeft er tot na 1960 geboerd met zes tot acht melkkoeien. Over het bouwland van deze boerderij liep het kerkpad van Heino naar Lierderholthuis [Z]. Dat werd ook gebruikt als een kerk- en voetpad van en naar Lierderbroek. De buurtschap rond de Brinkweg werd vroeger Old Heino [17] genoemd. De boerderij is beschreven door drs. G.A.Hutten in Het erve Rosendal hoofdstuk 3 pag. 54.

Bewoners: 1818 Willem Dellink, 1840 + 1850 C 130 mevr. J.Rosendal, 1858 + W.Rosendal, 1860 + 1880 D 171 W.Rosendal, 1890 E 211 E.Rosendal + H.J.Rosendal, 1910 E 240 H.J.Rosendal, 1920 E 282, 1925 E 492, 1930 E 509 H.J.Rosendal + J.J.Rosendal, 1948 Kerkpad 2 H.J.Rosendal, 1965 Brinkweg 18, 1970 Brinkweg 84 A.H.Siemelink, 1985 nr. 84 G.J.T.Rosendal, nr. 84A A.J.M.Jansen.

Boerderij nr. * 19 Katerstede Rosendaal (1810) Brinkweg, afgebroken

De juiste ouderdom van het boerderijtje is niet bekend. Het kan rond 1810 gebouwd zijn en behoorde bij het landgoed Het Rosendal * 14 (Rozendaelseweg 3-5). In 1832 was het van de freule C.A.Voerst van Rosendal en was het 3,3ha groot. Daarvan was 0,85ha bouwland tegen het kerkpad en 2,4ha weiland waar later de boerderij aan de Brinkweg 92 * 22 op gebouwd is. Het boerderijtje had een relatief hoge waarde, klas 7. Door de erfgenamen van het landgoed het Rosendal werd het in 1851 verkocht. Het boerderijtje met 1,55ha grond werd verkocht aan Teunis van der Vegt, landbouwer te Lenthe voor 1000 gulden. Het zuidelijk deel 1,75ha weiland werd aan Johannes Bartels te Zwolle verkocht. Teunis van der Vegt was vermoedelijk familie van de pachter H.J. van der Vegt. Enkele jaren later zijn er andere bewoners op het boerderijtje gekomen en hebben er nog verschillende andere families gewoond. Na 1890 is het boerderijtje afgebroken. Het boerderijtje is vermeld door drs. G.A.Hutten in Het erve Rosendal pag. 25. Bewoners: voor en na 1850 C 129A H.J. van der Vegt, 1860 D 169 H.Kooper, T. van der Vegte, G. van der Vegte, 1880 G. van der Vegte, J.J. de Vries, G. ten Kleij, 1890 E 210 E. ten Kleij, daarna afgebroken.

Boerderij nr. * 20 Het Groen (1643) Rozendaelseweg 24 familie Neplenbroek

Deze boerderij werd al in 1643 vermeld toen Jan Jansen op 't Groen woonde. Het behoorde destijds bij boerderij het Rosendal aan de Rozendaelseweg en is afgebroken. Eerst was het eigendom van de familie van Rechteren. De katerstede (kleine boerderij) behoorde daarna tot 1742 tot de buitenplaats Het Rosendal * 14 dat verschillende eigenaren gehad heeft. De bewoners van Het Groen hadden in ieder geval tot 1880 een ander hoofdberoep. In 1682 was Gerrit Wessels molenaar, Jan Derksen Groen (1795) en Jan Jansen Groen (1808) waren zompschippers. In 1741 was de bewoner Sent Gerrits. De bewoners werden sindsdien steeds aangeduid met de naam Sent, dat is afgeleid van de voornaam Zeno. In 1742 werd het boerderijtje aange-kocht door Pieter van Hoboken, eigenaar van buitenplaats Raamstal (Zuthemerweg 13) voor 1100 gulden en het weideland voor vier carolingische guldens. De omvang was toen 3,5 mudde gezaai (ca. 1,5ha bouwland) en twee morgen (2,46ha) weideland. Er werd in 1736 een nieuwe woning gebouwd omdat het "huisjen van Ijssels Groene zeer slecht was". (Het Groen van familie Ijssels van het Rosendal). In 1785 was het boerderijtje al weer van een andere eigenaar. De erfgenamen van Merwede, van landgoed Blankenfoort aan de Moerweg, verkochten twee stukken zaailand (bouwland) - Het Groen – aan de weduwe van professor Jordens op buitenplaats Veldzicht (bij Brinkweg 9). Vermoedelijk was dat op de akkerbouwkamp bij boerderij Bonte (Brinkweg 88) perceel D 438. Daarmede werd het boerderijtje kleiner, mogelijk omdat Jannes Derksen Groen zompschipper was. In 1800 heeft hij als pachter de boerderij gekocht voor

1400 gulden. Dan kwam in 1807 schoonzoon Jan Jansen Hondshorst mede op de boerderij maar vertrok alweer in 1808. In 1810 kwam zoon Willem Groen mede op de boerderij. Hij vertrok in 1815 omdat hij een boerderijtje had laten bouwen op een stuk veldgrond. Dat was de Cent * 41 (Bendijksweg 50), genoemd naar Willem Groen die Willem Sent werd genoemd. In 1816 was er een geschil met een andere zoon Jan (Jansen) Groen. Dat was zodanig dat het voor de vrederechter, (mediator) werd gebracht. Het geschil werd niet opgelost. Daarop heeft Jannes Derksen Groene, de vader, de voortvaring, zijnde vee en boereninventaris, verkocht en het land verhuurd. Vader vertrekt naar dorp Heino. Jan Groene bleef er wonen. Nadat hij in 1827 was overleden, kwam zijn weduwe Susanna Groene-Wolfskamp in armoede terecht. Door de armenkamer van Lierderholthuis werd Leida Boerhof voor 40 gulden bij Sens Zwane (Susanne Wolfskamp) in kost besteed. In 1832 werd één pond boter en een zesponds brood verstrekt. Zij overleed armoedig in 1833. Wel was zij in bezit van de helft van het boerderijtje met de waarde van 500 gulden maar met een schuld van 800 gulden. In 1832 was het boerderijtje wel in goede staat (klas 7) met 2,6ha land waarvan 1,6ha bouwland achter het huis, 0,6ha weiland tegen de Rozendaelseweg gelegen, 0,3ha hakhout en een 7 are grote tuin. De andere helft van het boerderijtje (waarde) was van de in 1827 geëchte zoon Jan van Jan Groene en Helena Willems die als kind steeds in pleeggezinnen, weeshuizen enzovoorts verbleef. De pachter Jannes Knapen heeft in 1836 het boerderijtje gekocht voor 780 gulden. Via vererving is de boerderij steeds in de familie gebleven en geleidelijk uitgebreid. Zo kocht in 1881 Arnoldus Neplenbroek er 1ha weiland bij van H.Kiezebosch voor 950 gulden. Voor de oorlog waren er zes tot acht melkkoeien. Vooral na 1970 werd het tot zo'n 60 melkkoeien uitgebreid in 1986. Thans is het geen melkveebedrijf meer. De boerderij is uitvoerig beschreven door drs. G.A. Hutten in het erva Rosendaal hoofdstuk 13.

Bewoners: 1643 Jan Jansen in 't Groen, 1682-1683 Gerrit Wessels (mulder), 1713 Albert in 't Groene, 1735 Sent Gerrits, 1741 Wed. van Sent Gerrits, 1743 + 1749 Derk (Theodorus) Jansen Sents, 1771 + Jannes Derkzn, 1795 + 1811 Jannes (Derkzn) Groene, 1807 + Jan Jansen Hondshorst, 1810 + 1815 D 80 Jannes Derksen Groene + Willem Groene, 1816 Jan Jansen Groen, 1827 Wed. Susanne Groene-Wolfskamp, 1834 Jannes Knapen, 1840 C 151 + J.Linthorst, 1850 J.Knapen, 1852 + A.Smit, 1860 D 177 A.Smit, 1880 Wed. J.Smit-Linthorst + A.Neplenbroek, 1890 E 214, 1910 E 225, 1920 E 267 H.Neplenbroek, 1925 E 496, 1930 E 530, 1948 Rozendaelseweg 24, 1970 + 1985 A.M. Neplenbroek.

Boerderij nr. * 21 Martens (1675) of Sterkengoor (1350) Rozendaelseweg 16 fam. Neplenbroek

Deze boerderij was een katerstede van het erf Kraaijenschot (Nieuwe Wetering 1) welke vermoedelijk al voor 1300 bestond. Sterken lijkt een verbastering van Storken = ooievaars. De uitgang goor verwijst naar de moerassige grond welke langs de Vloedgraven voorkwam. De Nieuwe Wetering is pas rond 1350 gegraven. In 1350 hebben "Robert van Craijenschote en Elsebe zijn vrouw aan de reguliere kanunniken te Belhem (Bethlehemklooster) te Zwolle verkocht de hofstede ten Sterkescore genaamd". Het erf Kraaijenschot was afgesplitst van de Bredenhorst (Molenweg 10) al voor het jaar 1300. Daarna is er een vermelding uit 1466 bekend 'dat een plaats waar nu zijn schaapskooi staat (van Herman Rammelman, richter van Heino) te weten die kamp, die Storkesgoer genaamd eigendom is van de heren van Belheem te Zwolle' maar dat hij deze kooi tot wederopzegging toe mag gebruiken mits zijn scheper (schaapherder) de meijer geen overlast bezorgt. We hebben hier te

maken met het perceel grond de Flodderweide [1] naast boerderij Kokshuis nr. * 1 waar een schaapskooi van Sterkesgoor op stond en die gebruikt mocht worden door Koks mits hij de pachter van het land (van Sterkengoor) geen overlast bezorgde. Na de reformatie in 1580 moest er aan de Geestelijkheid van de Stad Zwolle zeven herenpond (geld) als pacht betaald worden. Het vuurstedenregister (schoorsteenbelasting) van 1675 vermeldde als bewoner Marten Gerrits waardoor de naam Martens naar voren kwam. Hij moest in 1678 voor “caterstede Sterken-Goor” 11 goudgulden als pacht betalen. In 1747 werd de boerderij publiekelijk verkocht met als koper Garrit Gerrits voor 805 gulden. Er werd in 1766 nog één morgen (1,23ha) hooiland, het Douwelerslag in Lierderbroek, bij gekocht voor 525 gulden. Daarna werd het nog een paar keer uitgebreid. Het was in 1787 dat de katerstede Poddemans of Klein Hulsebos * 25 Rozendaelseweg 14) er bij gekocht werd voor 1787 gulden. In 1808, toen Hendrik Thijs op het bedrijf kwam, werd een perceel weiland van Jan Willem Hekman op boerderij de Bonte (Brinkweg 86-88) toegevoegd. In 1832 had het boerderijtje van Hendrik Thijs een vrij hoge waarde (klas 6). Van de 5,6ha grond die er bij hoorde, was 2,1ha bouwland oostelijk van de boerderij. Verder was er 3,1ha weiland: 1,9ha langs de Rozendaelseweg en 1,2ha in het Lierderbroek. Ook was er een grote tuin van 18 are en verder nog 0,4ha heide bij boerderij de Winter * 32, Rozendaelseweg 1. Boerderij Poddemans, dat ook van Thijs was, omvatte 2,9ha. Samen was dat 8,5ha. In 1851 werden de boerderijtjes verdeeld waarbij schoonzoon Derk Egthuizen op het Martens bleef en de familie Thijs met de weduwe Thijs-Vosters naar Poddemans ging. In 1870 vertrok de familie Egthuizen en komt G.J. Wijnbergen op het Martens, later gevolgd door de familie Boers en in 1950 de familie Neplenbroek. In dat jaar werd een nieuwe boerderij gebouwd. De oude had nog een houten achtergevel. De melkveestapel werd uitgebreid tot circa 20 melkkoeien en na 1980 tot 50 stuks. De boerderij is uitvoerig beschreven door drs. G.A. Hutten in Het Erve Rosendaal hoofdstuk 11.

Bewoners: 1520 Johan Wyttersen, 1675 + 1678 Martens Gerrits, 1747 Garrit Gerrits, 1748 Garrit jr. op 't Martens, 1779 Lambert Jansen, 1789 Berent Egbert Vasters, 1795 Berent Martens, 1808 Hendrik Hendriks Tijmannes (werd Thijs), 1811 D 79 Hendrik Thijs, 1840 D 149 H.Thijs, 1842 + H. Thijs jr., 1847 + 1850 H. Egthuizen + D. Egthuizen, 1860 D 182, 1870 G.J. Wijnbergen, 1890 E 197, 1910 E 226, 1920 E 268 G.J. Wijnbergen + E 268A G.J. Boers, 1925 E 497, 1930 E 529 G.J. Wijnbergen + E 529A G.J. Boers, 1948 Wed. van G.J. Wijnbergen, 1950 + 1970 + 1985 A. Neplenbroek.

Boerderij nr. * 22 Brinkweg 92 familie Kleinlangeveldsloo

De grond van deze boerderij was in 1832 het perceel D 414 groot 1,75ha weiland van C.A. baronesse van Voerst van Rosendaal van landgoed het Rosendal (Rozendaelseweg 3 – 5). Het hoorde bij katerstede Rosendaal * 19 (Brinkweg-afgebroken). Bij de verkoop van het landgoed door de erven van Voerst in 1851, werd een katerstede die er toen op het weiland bijgebouwd was, verkocht als perceel 3. De koper was Lambertus Johannes Bartels deurwaarder te Zwolle voor 950 gulden. De familie Beers die er toen al woonde kon er blijven wonen. In de tweede helft van de 19e eeuw hebben er verschillende families gewoond. De boerderij is vermeld door drs. G.A. Hutten in Het Erve Rosendaal pag. 25.

Bewoners: 1840 – 1845 + 1850 D 152 L.Beers, 1860 D 168 L.Beers, J.W. van der Kolk, Wed. H Kiezebrink + familie van der Kolk, J. Roddenhof, G.J. Satink + D 168A B. Dijkers, 1880 Wed. C. van

Woolthuisweg 19, familie Blom

Paalweg 19

der Kolk – van Ginkel, B. van Leusen, Wed. J. Vossebeld + J. Vossebeld + D 168A H. Wesselink, 1890 E 198 J. Vossebeld + familie Veldkamp, Wed. H. Reefman + M.J. Mulder, J.H. Jansen, 1910 E 227 Wed. M. Hulzebosch – Jansen + familie Jansen, 1920 E 269 Wed. M.Hulzebosch-Jansen + G.H. Jansen, 1924 -1927 J.H.Hansman, 1930 E 528 H.Jansen, 1931 G.J.Hulleman, 1948 + 1970 + 1985 Rozendaelseweg 18 J.H.Ekkelenkamp, ± 1990 Brinkweg 92 familie Kleinlangeveldsloo.

Boerderij nr. * 23 Brinkweg 90 vroeger familie Wijnen

De grond van deze boerderij was in 1832 ongeveer 0,8ha bouwland van Jan Willem Hekman op boerderij Den Bonte (Brinkweg 86-88). In 1872 werd deze boerderij verkocht aan H.Kiekebosc. Op het zuidelijk deel van de grond werd een nieuw boerderijtje gebouwd door J.Butink, die ook kleermaker en kramer (marskramer, venter langs de huizen) was. Ook zijn zoon G.J.Butink en diens zoon A.J.Butink waren kleermakers. De familie Butink is beschreven in Omheining 1998 nr.2 door J. H.Pruim-Reinders.

Bewoners: 1872 D 166 werd in 1886 D 167 J.Butink, 1890 E 199 J.Butink + G.J.Butink, 1910 E 229 G.J.Butink, 1920 E 271 G.J.Butink + A.J.Butink, 1930 E 526 A.Butink, H.Wonink, 1930 D.J. Buitenkamp, 1931 A.Buitenkamp, H.Wonink, 1930 D.J.Buitenkamp, 1931 A.Buitenkamp, H.Wonink, 1940 W. van Wijnen, 1948 + 1970 + 1985 Rozendaelseweg 22, ± 1990 Brinkweg 90.

Boerderij-woningen nr. *24 Brinkweg 92 A + 94

De grond van het boerderijtje Brinkweg 92 A was in 1832 oud akkerland van boerderij Den Boer (Brinkweg 82). Deze wat hoger gelegen akker, vermoedelijk al vanaf de middeleeuwen in gebruik, was 1,1ha groot. Deze akker was omgeven door een hakhoutsingel van 0,3ha en een nog wat bredere singel van 0,1ha. Totale oppervlakte 1,5ha. Het daglonersboerderijtje is tussen 1880 en 1890 gebouwd. De eerste bewoners waren de familie Bouwhuis, gevolgd door Eikelkamp.

Bewoners: 1880-1890 D 167A W.Bouwhuis, 1890 E 200 + J.W.Eikelkamp, 1910 E 230 J.W. Eikelkamp, W.J.Eikelkamp, 1920 E 272 H.J.Eikelkamp, 1930 E 525 W.J.Eikelkamp, G.Meijerman, 1948 + 1970 Rozendaelseweg 20 G.Meijerman, 1985 J.G.C. Haarman, ± 1990 Brinkweg 92 A, dan familie Grotjohan.

Woning Brinkweg 94

Op een perceeltje grond dat in 1832 nog bos met daarnaast een weggetje was, werd na 1920 een woning gebouwd. Deze grond was in 1832 van Wolter Wolters, eigenaar van boerderij Veldzicht of Holterman, Brinkweg 9.

Bewoners: 1920-1930 E 272B G.J.Hulleman, 1930 E 511, 1948 1e Brinkweg 3, 1965 Brinkweg 24, 1970 Brinkweg 94 G.J.Hulleman, H.W.Linthorst, 1985 leeg en nieuw gebouwd.

Boerderij nr. *25 Poddeman (1760)of Klein Hulsebosch (1721) Rozendaelseweg 14,v.d. Kolk

Dit boerderijtje zal omstreeks 1722 gesticht zijn toen de bewoner H.Jochem Hulsebosch vermeld werd. Aanvankelijk werd ook de naam Kijk in 't Veld gebruikt. De eigenaresse was toen de weduwe Isabella IJssels-Voet van landgoed het Rosendal. In 1735 werd - wel het buitenhuis van het landgoed verkocht - maar niet de boerderijen die er bij horen. Nadat Isabella in 1741 overleden was, werd het boerderijtje verkocht aan de weduwe Aaltje Cortenhorst-Wesseling voor 800 gulden. Er hoorde een halve morgen (0,6ha) groengrond, drie mudde gezaai (bouwland ± 1,4ha) en een stuk veldgrond aan

de overzijde van de (Rozendaelse) weg bij. Bij de volkstelling van 1748 werd Teunis Jans Hulsebos als bewoner vermeld. In 1767 werd de boerderij verkocht aan Gerrit Cortenhorst (Marktplaats 4). Na zijn overlijden is van 1779 tot 1787 de weduwe Hendrina Cortenhorst-Kloosterman eigenares. Na haar overlijden werd het boerderijtje verkocht aan de buurman van Hulsebos. Dat was Lambert op Martens *21 Rozendaelseweg 16 voor 1125 gulden. In 1795 is de bewoner Gerrit Hulsebos, gevolgd door zoon Jan Hulsebos in 1798. Daarna komt er een andere pachter op het boerderijtje. In 1812 is dat Teunis van der Kolk en Hendrik Thijs op Martens wordt in 1832 de eigenaar. Er hoorde ca 2,9ha grond bij. Daarvan was 0,8ha bouwland, 2ha weiland en 8 are tuin. De boerderij was in goede staat; klas 7. Pachter was voor 1840 Lambert Jan ten Brinke en daarna Frederik Jan ten Brinke. In 1851 werden de gronden bij de boerderijen Poddeman en Martens herverdeeld. De eigenaren, weduwe L. Thijs-Vosters en kinderen, waren in 1847 gaan wonen op Poddemans. Schoonzoon D.Egthuizen en diens vader H.Egthuizen kwamen op Martens. Bij Poddemans bleef 2,1ha grond. Daarbij was ook het perceel waarop later de woningen Brinkweg 108 + 110 en E 557 * 31 (afgebroken) zijn gebouwd. Op Poddemans werd in 1852 M.Thijs de hoofdbewoner. De boerderij werd in 1862 verkocht aan J.Koster van Houten van landgoed het Rozendael voor 1150 gulden. De familie kon er blijven wonen. In 1884 kwam de familie J.Huisman op Poddeman. Na zes jaar vertrok deze naar de Nieuwe Born * 5 (Bornweg 4). De koetsier van het Rozendael, H. van Bremen, kwam nu op Poddeman. Deze familie werd in 1901 opgevolgd door A.Steunenberg, timmerman en huisman van het Rozendael. In 1929 kwam er de familie K.Seine en daarna H.J.J. van der Kolk. De boerderij is uitvoerig beschreven door drs.G.Hutten in Het erve Rosendaal, hoofdstuk 10.

Bewoners: 1722 Jochem Hulsebosch, 1735-1741 Berent Jansen, 1742 Gerrit Roelofs, 1748 Teunis Jans Hulsebos, 1767 + 1795 Gerrit Hulsebos, 1798 Jan Hulsebos, 1812 nr. 78 Teunis van der Kolk, 1840 C 133 L.J.Brinkman, F.J. ten Brinke, 1847 Wed. L.Thijs-Vasters + familie Thijs, 1852 M.Thijs, 1860 D 186, 1880 M.Thijs, 1884 J.Huisman, 1890 E 196 J.Huisman, 1890 H. van Bremeant + H.J. Horsting + G.J.Horsting, 1920 E 264, 1929 K.Seine, 1930 E 522, 1948 Rozendaelseweg 14, 1970 +1985 H.J.J. van der Kolk.

Boerderij nr. * 26 Dekker (1832) of Snijder Derks (1851) Rozendaelseweg 12A familie Nijenhuis

Wanneer dit boerderijtje is ontstaan is niet bekend. Vermoedelijk tussen 1825 en 1830 toen de meeste markegronden zijn verdeeld. In 1851 werd het katerstede Snijder Derks genoemd. Vermoedelijk heeft er voor 1832 een kleermaker Derks gewoond en ook een familie Dekker. De eigenaar n 1832 was overigens schoenmaker en landbouwer. De boerderij was toen in goede staat (klas 7) of vrij nieuw. Bij het boerderijtje was maar 0,3ha bouwland. Vermoedelijk had hij er meer grond bijgepacht. Tussen de tweede Brinkweg [E] en de derde Brinkweg [F] lag 0,8ha hooiland en heide. Dat was markegrond wat later bij deze boerderij is gekomen. In de kadastrergegevens stond hij vermeld als landbouwer. Het geeft aan dat hij vermoedelijk aan het ontginnen was. In het bevolkingsregister van 1840 stond hij genoteerd als schoenmaker; in 1850 als dagloner, in 1860 als tuinier en akkerbouwer en in 1880 weer als landbouwer. Voor de oorlog waren er maar een paar melkkoeien. Na de oorlog werd dat uitgebreid tot acht stuks (1974). Vanaf het vroegere buitenhuis Veldzicht bij Brinkweg 9 liepen er een zestal lanen. Twee daarvan liepen parallel aan de huidige sportvelden. Op een deel [AC] daarvan zijn de huizen aan de Rozendaelseweg bij de Algemene Begraafplaats gebouwd. Langs de Brinkweg bij Brinkweg 9 lag een laan.

De eerste Brinkweg [D] liep langs het nieuwere deel van de begraafplaats en door het huidige sportpark. De tweede Brinkweg [E] is een huidig deel van de Brinkweg. De derde Brinkweg [F] liep als laan langs boerderij Dekker.

Bewoners: 1832 W.Sluizeman, 1840 C 131 J.Sluizeman + W.Sluizeman, 1850 W.Sluizeman, 1860 + 1880 D 183, 1890 E 195 L.Sluizeman, 1910 E 221, 1920 E 263, 1930 E 521 D.Sluizeman, B.Wilms, 1948 derde Brinkweg 1 J.Nijenhuis, 1965 + 1970 + 1985 Rozendaelseweg 12A J.G.Nijenhuis.

Boerderij en woningen nr. * 27 Duitelaar (1840) of Duthler (nr. 6) Rozendaelseweg 6-8-10-12

Op een plek van Rozendaelseweg 8 stond in 1832 een hut (klas 10) van de weduwe van Hendrik Plasman. Er was 0,4ha land bij waarvan 16 are bouwland langs de weg en 23 are heide. Zij werd vermeld als landbouwster. Dat geeft aan dat men bezig was grond te ontginnen. Er is later een huis naast gebouwd; Rozendaelseweg 6 van de familie Duthler. De naamplaat gaf Duitelaar aan. Deze naam was vermoedelijk afkomstig van boerderij Duitelaar gem. Wijhe. Voor 1890 is een deel van de grond langs de Rozendaelseweg verkocht. Toen is het huis nr. 8 gebouwd, waar verschillende families gewoond hebben. Daarnaast heeft zich na 1890 een timmerman, H.Sluizeman, gevestigd op nr. 10 en tussen 1910 en 1920 de familie Hoppen. Daar is een aannemingsbedrijf ontstaan dat in een naoorlogse periode een strook grond van Nijenhuis (op nr. 12 A) in gebruik heeft gehad. Naast Hoppen is na 1910 nog een burgerwoning gekomen.

Bewoners:

Rozendaelseweg 6; 1840 + 1850 C 132 W.Duthler, 1860 + 1880 D 184 W.Duthler, 1890 E 193 W. Duthler, J.Veldhuis, L.Meiberg, 1910 E 218 J.Veldhuis, 1920 E 259, 1930 E 517 L.J.Meiberg, 1948 + 1970 Rozendaelseweg 6 L.J.Meiberg, 1985 leeg, daarna familie Meiberg.

Rozendaelseweg 8; 1890 E 194 H.Mars, G.J.Wessels, C.Hollegien, 1910 E 219 Wed. G.Jansen-Koggel, 1918 + E 219A F.Olland, W.Beltman, 1920 E 260 A.Boerdam, A.J.H. Spitzen, 1930 E 518 A.J. A.Spitzen + M.J.Visser, 1935 J.Kelderman, G.Lindeboom, 1948 Rozendaelseweg 8 L.Houwen, 1970 W.Lingeman, mevr. Kusters, G.Dikkeboer (onderw.) mevr. de Graaf, 1985 A.W.Koekkoek en dan familie Kogelman.

Rozendaelseweg 10; 1890 E 194A H.Sluizeman, 1910 E 220 H.Sluizeman + G.B.Hoppen, 1920 E 261, 1930 E 519 G.B.Hoppen, 1948 Rozendaelseweg 10 wed. H.W.Hoppen- Sluizeman, 1985 A.A.M. Hoppen.

Rozendaelseweg 12; 1910 E 220A H.Hemels, A.J.H.Spitzen, 1920 E 521 mevr. E.M.Schrijver + mevr. S.M.Schrijver, 1930 E 521 mevr. E.M.Schrijver, 1948 Rozendaelseweg 12 J.Dikken, 1970 + 1985 J. G.Dikken, 1998 familie Melenhorst.

Boerderij nr. * 28 Brinkweg 13 voorheen familie Stegeman en Woning nr. * 28A (afgebroken)

De plek van boerderij * 28 was in 1832 een perceel van 0,7ha heide van J.H.Kloosterman, koopman te Heino, ook in huizen en vastgoed. Rond 1910 zal daar een boerderijtje gebouwd zijn door de familie Schottert. Later kwam hier de familie Slotman. Tegen 1930 was in het boerderijtje dubbele bewoning van de familie Buitenkamp, daarna de familie Jansen gevolgd door de familie Fokker. Noordelijk van deze plek, tegen het huidige zwembadterrein, werd na 1920 een woning gebouwd waarin eerst de familie Reefman woonde en daarna de familie Fokker. De grond was in 1832 0,5ha heide van B.J.Schipper aan de Hubertsallee. Bewoners: 1910 E 218A H.Schottert, 1920 E 258 + H.

Schottert jr., 1930 E 515 wed. G.H.Schottert-Dikken + H.Schottert, 1934 G.W.Slotman, 1948 Rozendaelseweg 2 G.W.Slotman, 1965 Brinkweg 13, 1970 wed. D.Slotman-Jeurling, 1985 D. Stegeman. Dubbele woning; 1930-1940 E516 D.Buitenkamp, J.Jansen, M.J.Fokker, 1948 Rozendaelse-weg 4 M.J.Fokker, 1970 A.Meijerman. Tussen Brinkweg 11 en 13: na 1920 H. Reefman, 1930 E 513 H.Reefman, 1948 tweede Brinkweg 3 G.J.Toersen.

Boerderij * 29 Rozendaelseweg- afgebroken (bij Algemene Begraafplaats) Tussen 1910 en 1920 is op een perceel van 1,7ha, dat in 1832 heide was, een boerderijtje gebouwd. Daarvan was toen 0,7 ha van de gemeente Heino en 1ha van schipper B.J.Hubert aan de Hubertsallee. Het boerderijtje is gebouwd op de 0,7ha door de familie van Olst. Deze familie had voor de oorlog een drietal melkkoeien. Daarna werd het aantal vijf. In 1969 heeft de gemeente de grond 1,1ha gekocht. De boerderij werd afgebroken. Daar is nu de parkeer-plaats van de algemene begraafplaats. Op de overige grond is nu het nieuwe deel van de begraafplaats en een deel van een voetbalveld. Bewoners: 1910-1920 E 218B H. van Olst, 1920 E 257, 1930 E 514, 1948 eerste Brinkweg 2 wed. van H. van Olst, 1969 Rozendaelseweg 2 E.J.Linthorst, wed. Linthorst-van Olst.

Boerderij-tuinderij nr. * 30 Brinkweg 15 (+17) familie van der Vechte

Omstreeks 1960 is door de familie van der Vechte een tuincentrum gevestigd op een perceel dat in 1832 een perceel van 0,8 bouwland – eigenlijk omgeploegde heide – van de grutter Gerrit Jan Klomp aan de Dorpsstraat (nr. 13) was. Door de familie van der Vechte is daar een kwekerij met winkel en woning gevestigd. Er werden tuinplanten en allerlei soorten vaste planten en bomen gekweekt, bestemd voor de aanleg van tuinen. Zo ontstond er een mooi landschap. Ook het naastliggende perceel waarop Brinkweg 17 is gebouwd, werd daarvoor benut. Dat perceel was in 1832 een deel van een weiland van 1,86ha, ook ontginningsgrond van Berend Klomp schoenmaker (Dorpsstraat 7 nu Munninkhof).

Bewoners Brinkweg 15 ±1960 2e Brinkweg 2 J.W. van der Vechte, 1975 + 1985 G.C.A. van der Vechte. Bewoners Brinkweg 17 ± 1970 H.J.Brinkhuis, ca 1975+1985 J.W.van der Vechte
Boerderij-woningen nr. * 31 Brinkweg 110 (plus 108 en afgebroken huis) familie Krosman
Op een perceel van boerderij Martens * 21 (Rozendaelseweg 16) dat in 1832 nog 0,4ha heide was, zijn na 1880 en 1890 een paar huizen gezet. Eerst was dat voor de familie H.Kok. Hierna kwam daar de persoon M.Thijs wonen. Diens familie was eigenaar geweest van boerderij Martens en woonde later op Poddemans * 25 (Rozendaelseweg 14) welke in 1884 werd verlaten. Na 1890 vertrekt M. Thijs van het huis aan de Brinkweg en komt daar de familie H.Bisschop wonen. Zuidelijk van het huis liep een pad in westelijke richting, daarna kon men via een pad bij de winkel van Weertman * 39 (Bendijksweg 36) komen. Omstreeks 1990 is noordelijk van Bisschop op datzelfde perceel nog een woning gebouwd waar eerst de familie Hansman woonde. Later woonde daar de familie Weterman, gevolgd door de familie Willemsen. J.Willemsen was doodgraver op de R.K. begraafplaats. Het huis van Bisschop zal omstreeks 1940 afgebroken zijn. Na de oorlog woonde in het huis van Willemsen de familie Krosman. Tussen 1948 en 1970 is tegen de Vloedgraven nog een woning gekomen van de familie van der Kolk.

De Heemel, Stationsweg 14

Bewoners: Brinkweg-achter nr. 110; 1880 D 190B H.Kok, ±1884 B 190C M.Thijs, 1890 M.Thijs+ H. Bisschop, 1910 E 261 H.Bisschop, 1920 E 20(3), 1930 E 557 H.Bisschop, huis afgebroken. Brinkweg 110; 1890 K.Hansman, G.Kraijenschot, A.Weterman + G.Weterman-Melenhorst, 1910 E 262 A.Weterman + G.Weterman-Melenhorst, J.Willemsen, 1920 E 304, 1930 E 556, 1948 2e Brinkweg 1 H.J.Krosman, 1965 Brinkweg 28, 1970 + 1985 H.J.Krosman Brinkweg 108; 1970 A. van der Kolk, 1985 A. van der Kolk + G.Pasman-van Toly.

Boerderij nr. * 32 De Winter (1832) Rozendaelseweg 1 familie van Egmond

Dit boerderijtje hebben de landmeters in 1832 de fantasienaam de Winter gegeven. De bewoners noemden zich toen Vloedgraven, naar de er vlak langs lopende waterloop de Vloedgraven. Het boerderijtje was in 1832 in slechte staat (klas 9) en was van Hendrik Vloedgraven. Er hoorde 1,8ha land bij. Daarvan was 0,6ha bouwland bij huis, 0,5ha weiland aan de overzijde van de Vloedgraven met daaraan 0,6ha heide. Het was omgeven door heide van de marke Heino. Hendrik stond als landbouwer genoteerd, hetgeen aangeeft dat hij aan het ontginnen was. In 1815 werd het boerderijtje al vermeld. Rond 1890 kwam schoonzoon G.Bosch mede op de boerderij. Na 1920 was er de familie Raamsman die drie tot vier melkkoeien had. Eind 60er jaren is het huis afgebroken en opnieuw gebouwd met materialen van afgebroken boerderijen. De west- en oostgevel zijn beide uitgevoerd als voorgevel.

Bewoners: 1815 + 1832 Hendrik Vloedgraven, 1840 + 1850 C 135 H.Vloedgraven, 1860 D 190 H. Vloedgraven + H.Vloedgraven jr., 1880 H.Vloedgraven, 1890 E 235 H.Vloedgraven + G.Bosch, 1910 E 260 G.Bosch, 1920 E 202, 1930 E 558 Wed. H.Bosch-Vloedgraven + G.A. Raamsman, 1948 Rozendaelseweg 1 G.A.Raamsman, 1960 Wed. van G.A.Raamsman, 1970 leeg, 1985 F.J. van Egmond.

Boerderij nr. * 33 Hemelman of het Geel (1832) naast Stationsweg 16 (afgebroken) en villa Heemel Stationsweg 14

Door de landmeters werd boerderij Het Geel als fantasienaam vermeld in 1832. De aanduiding van de boerderij was echter Hemelman. De families Hemels zijn hier blijkbaar van afkomstig. De boerderij had in 1832 gezien de omvang, een normale waarde (klas 8). Het huis stond vlak naast boerderij Lente * 34 (Stationsweg 16). Er hoorde 1,9ha grond bij. Daarvan was 1,4ha bouwland, 0,4ha heide en een boomgaardje van 5 are achter het huis. De boerderij is in 1881 afgebroken. Een perceel van 0,6 ha aan de noordzijde van deze boerderij was in 1832 van burgemeester Antoni Klomp (Dorpsstraat 1). Daarvan was 0,25ha tuin omgeven door hakhout met daarachter bos. Alexander van Sonsbeeck jr., burgemeester vanaf 1913 en afkomstig van landhuis de Gunne (Zwolseweg 50), heeft daar een villa laten bouwen met de naam Heemel. De gronden van de vroegere boerderij Hemelman werden er bij gevoegd. Rond het perceel van 2,5ha werd een laan aangelegd. Deze was na de oorlog nog als wandellaan door de inwoners van Heino in gebruik. Na de familie van Sonsbeeck kwam de familie baron van Voorst tot Voorst op deze villa. Van hieruit werd het landgoed Den Alerdinck II beheerd. De villa is later verkocht zonder de grond van Hemelman aan de familie Wiersma.

Bewoners boerderij: 1832 Gerrit Hemelman (=Hemels), 1840 A 48 G.Hemels + G.Harink, 1850 G.

Harink, 1860 A 69 Wed. E.Harink-Hemels, 1880 A.J.Haas, 1881 afgebroken.

Villa: 1910-1920 A 113, 1920 A 143 A. van Sonsbeeck jr., 1925 A 186, 1930 A 192, 1948 + 1970

Stationsweg 14 W.G.A. van Sonsbeeck, 1985 R.P.M. baron van Voorst tot Voorst.

Boerderij nr. * 34 De Lente Stationsweg 16, vroeger familie Koster

Het boerderijtje als erf stamt vermoedelijk uit 1829 als Derk Jan Laanbroek, die timmerman is, zich hier vestigt. Hij kwam van het Troxhuis (Dorpsstraat 55) waar broer Teunis als timmerman op het ouderlijk huis was gebleven. Ook de vader Gerrit Jan Laanbroek is hier gaan wonen. In 1832 is het boerderijtje van Gerrit Jan ongeveer 2,8ha groot. Daarvan was 0,85ha bouwland, 0,65ha hiervan bij huis en 0,2ha waar later het huis * 35 (Stationsweg 20) is gebouwd. Er was 0,7ha weiland waarvan 0,45ha tegen de Vloedgraven en 0,25ha waar later * 35 (Stationsweg 11) is gebouwd. Dan was er 1,2ha heide waarvan 0,3ha achter het land van Dikke * 36 (Stationsweg 22) en 0,9ha aan de Bendijksweg. Hier kwam boerderijtje * 39 (Bendijksweg 36). Omdat het boerderijtje nieuw was, had deze een vrij hoge waarde (klas 6). In 1858 kwam kleinzoon G.J.Laanbroek mede op het bedrijf. Opa G.J.Laanbroek was toen al overleden. De families Laanbroek hadden timmerbedrijven zodat er personeel in dienst was die er vaak bij in woonden. Een broer van opa, namelijk Willem die metselaar was, had omstreeks 1860 een huis gebouwd, nu Stationsweg 20. Een zoon van G.J.Laanbroek jr. D. J.Laanbroek, vestigde zich in 1893 in de mogelijk al eerder gebouwde woning Stationsweg 18, zie nr. * 35. Zijn broer W.Laanbroek trouwt in 1899 en blijft op De Lente wonen. Helaas, hij overlijdt al in 1904, 43 jaar oud, met achterlating van drie kleine kinderen. Zijn andere broer Hendrik bouwt samen met Derk Jan in 1910 een nieuwe woning * 54 aan de Stationsweg 11. Daar is de familie Laanbroek naar verhuisd waar vader G.J.Laanbroek in 1911 is overleden. In het boerderijtje vestigde zich de familie Valk en daarna de familie Kelderman. Deze woonde er tot na 1970. Toen kwam de familie Koster. In de 90er jaren is het karakteristieke boerderijtje afgebroken. Er kwam een nieuwe woning voor de familie van der Linde. De familie Laanbroek is beschreven in Omheining 1994 nr.2 door J.K. Pruim-Reinders.

Bewoners: 1829 + 1832 Gerrit Jan Laanbroek, 1840 + 1850 A 51, 1858 + G.J.Laanbroek jr., 1860 + A 73, 1876 + 1880 G.J.Laanbroek jr., 1890 A 99, 1899 + W.Laanbroek, 1904 G.J.Laanbroek + D.J. Laanbroek, 1910 A 144, 1911 J.Valk, 1920 A 19(0), 1930 A 196 J.Kelderman, 1948 + 1970 Stationsweg 16 J.Kelderman, 1985 B.Koster.

Boerderij nr. * 35 Stationsweg 18 en 20, voorheen families families Klein en Neppelenbroek

Op de plek van Stationsweg 20 lag er in 1832 een perceel bouwland van Gerrit Jan Laanbroek sr. wonend op De Lente * 34 (Stationsweg 16). Omstreeks 1860 zal daar een boerderijtje gebouwd zijn door zijn kleinzoon Willem Laanbroek die metselaar was. Voordien heeft hij nog gewoond op katerstede Dozen * 38 (Stationsweg 28). Na overlijden van zijn echtgenote vertrekt hij in 1864 naar Den Ham. Vervolgens kwam de familie H.Weertman een tijdje in deze boerderij wonen. De woning werd daarna verbouwd en in 1867 komt Willem Laanbroek, nu gehuwd met F.Reuvers, terug. Zij bleven hier wonen tot 1893. Daarna kwam oomzegger Derk Jan Laanbroek, die timmerman was, vanaf Stationsweg 16 er wonen. Toen in 1904 zijn broer Willem die ook timmerman was op het ouderlijk huis overleed, ging Derk Jan daarnaar terug. Gegevens over de volgende bewoners ontbreken. Door onduidelijkheden in de adressering kunnen ook bewoners van huidige Stationsweg 18

er gewoond hebben; zie ook gegevens in Omheining van boerderij * 34. Na 1930 werd er een nieuw boerderijtje gebouwd waar eerst de familie Schuurman woonde en later de familie Stokvisch. Vervolgens kwam er de familie Oosterkamp gevolgd door de familie Neplenbroek. Omstreeks 1890 is er in een hoek van een weiland tegen de Vloedgraven een woning gebouwd waar in de loop der jaren verschillende families gewoond hebben (Stationsweg 18). In 1832 behoorde het weiland aan de schoenmaker Berend Klomp (Dorpsstraat 7 -11).

Bewoners Stationsstraat 20: ±1860 D 192 W.Laanbroek, 1864 H.Weertman, 1867 + 1880 W. Laanbroek, 1890 E240, 1893 D.J.Laanbroek, 1904 gegevens ontbreken, nieuw na 1930 E 559 A A. Schuurman, 1936 vertrek, voor 1948 +1948 Stationsweg 20 J.Stokvisch, 1970 A.J.Oosterkamp + mevr. N.J.Pardijs, 1985 A.J.Oosterkamp, dan familie Neplenbroek.

Stationsweg 18: 1890 E 240(A) G.Nijland spoorman, J.W.Siero schilder, 1910 E 268 J.W. Siero, 1914 T. de Haan, H. van Telgen, 1920 E 312 H. van Telgen, 1930 E 559 J.H.Boer-kamp, 1939 M. Biesemaat, 1948 Wed. D.Biesemaat, 1970 P.J. de Vries + B.Graafsma, 1985 R.B.Duitshof, dan de families Egberink en Klein.

Boerderij nr. * 36 Dikkens (1741) of Dikke (1832) Stationsweg 22 familie Kolk

De oudst bekende gegevens van dit boerderijtje dateren uit 1741 van de doop van Albert, zoon van Gerrit Willems en Jennegijn Jansen aen het Dikkens. Het doopboek vermeldt de doop van kinderen van dit echtpaar tot 1761. Er woonden in 1750 blijkbaar twee gezinnen want ook in 1752 werden kinderen van Derk Jansen en Aeltien Derks vermeld. Dan werd er in 1758 een aankoop van de halvescheid (aandeel) van het keuterplaatsje Dikkens vermeld door Berent Kolkman van zwager Jan van de Berg voor 300 gulden. De gewezen katerstede met het Jan Willemsland [8] – ook genoemd ‘t Willem Gerrits of Dikkens - werd in 1777 weer verkocht. Bewoner was Berent Kolkman. Vermoedelijk heeft er eerst Jan Willems en dan Gerrit Willems (1741) gewoond. De dubbele bewoning zal Derk Jansen (1750) en daarna tot 1758 met Berent Kolkman geweest zijn. Na de verkoop in 1777 heeft er vermoedelijk vanaf 1778 Teunis Hendrikus (Brilman), gehuwd met Willemiene Gerrits, gewoond. Teunis was kleermaker. Teunis en Willemiene krijgen negen kinderen. Hiervan zijn er drie als kind overleden, drie zijn er waarschijnlijk jong overleden en twee zijn naar elders vertrokken. Alleen zoon Berent Dikkens is op het boerderijtje blijven wonen. In 1795 werd Theunis Hendriks (Brilman) vermeld met zeven personen en in 1811 Teunis Dikkens (dezelfde persoon) als kleermaker. In 1832 is het boerderijtje van weinig waarde (klas 9) van de kleermaker Bert Dikkens. Er lag 1,2ha grond bij in stukken van 0,65ha bouwland met heide, 0,25ha weiland aan de overzijde van de Stationsweg en 0,25ha heide. De familie Dikken is steeds op het Dikkens blijven wonen. De hoofdbewoner is in 1846 Gerrit Herm. Dikken en na 1877 Berend Jan Dikken. Berend Jan was tuinman bij onder andere dokter Peel. Met een recept tegen fijt; een ontsteking aan de buigzijde van een vinger, heeft hij verschillende mensen advies gegeven. Zijn dochter Johanna Dikken trouwde in 1917 met Dirk Jan Kolk uit Wijhe. Zij bleven op het boerderijtje. In 1961 is het boerderijtje afgebroken en er werd een nieuw huis met veestal gebouwd. D.J. Dikken had tot omstreeks 1955 drie melkkoeien. De veestapel werd daarna uitgebreid tot 12 à 14 melkkoeien totdat in de 80-er jaren het bedrijf werd beëindigd. Omstreeks 2005 werd er een nieuwe woning gebouwd voor dubbele bewoning. De veldnaam Jan Willemsland * 8 zal verwijzen naar de eigenaar voor 1741. De familie Dikken is omschreven in Omheining 1999 nr. 3 door J.K.Pruim-Reinders.

Boerderij/bakkerij Stationsweg 24-26, vroeger familie Broeks

Bewoners: 1741 Gerrit Willems, 1750 + Derk Jansen, voor 1777 Berent Kolkman, 1778 Teunis Hendriks (Brilman), ±1825 + 1832 Bert Dikkens, 1840 C 136 B.Dikkens + W.Dikkens, 1846 + G.H. Dikken, 1850 G.H.Dikken + B.Dikkens, 1856 G.H.Dikken, 1860 D 191, 1877 + B.J.Dikken + H. Schottert (tijdelijk), 1890 E 239 G.H.Dikken + B.J.Dikken, 1910 E 267 B.J.Dikken, 1917 + D.J.Kolk, 1920 E 311, 1930 E 560 D.J.Kolk, 1948 Stationsweg 22, 1970 Wed. J.Kolk – Dikken + A.Kolk, 1985 A.Kolk.

Boerderij-bakkerij nr. * 37 Stationsweg 24-26 familie Geerts

Op de plek waar dat huis is gebouwd, was in 1832 een perceel heide van 0,5ha van Jan Rosendal op boerderij Roovoorde * 16 (bij Rozendaalseweg 26). Op de hoek Stationsweg – Bendijksweg is rond 1900 een dubbele woning gebouwd die meestal door twee gezinnen is bewoond. Op nr. 24 woonde eerst kleermaker R.Hoppen. Daarna kwam er in 1912 klompenmaker B. van Dam te wonen. Het gehele pand was door zijn schoonvader Th.Offenberg gekocht of die had het laten bouwen. Van Dam was ook winkelier in tabak, sigaren, sigaretten, koloniale waren zoals koffie, thee, specerijen en dergelijke. In 1921 vertrok van Dam naar het ouderlijk huis in de Dorpsstraat (nr. 12) om daar de klompenmakerij voort te zetten. Dan vestigt Th. Broeks zich met een brood- en banketbakkerij in het pand aan de Stationsweg met een kruidenierswinkel erbij. Op nr. 26 woonde eerst schilder J.W.Siero, daarna landbouwer H.Beltman gevolgd door M. van Telgen. Na 1920 woonde er H.J.Stappenbelt die rijwielhersteller was en eveneens brieven-besteller (postbode). Na de oorlog zette in 1946 G.J. Jansen de bakkerij en kruidenierswinkel voort. De bakkerij werd in 1962 beëindigd en de kruidenierszaak werd nog tot omstreeks 1980 voortgezet. Toen kwam de familie Geerts in dat deel van het pand. Op nr. 26 woonde na de oorlog de familie Hansman, gevolgd door de familie Melenhorst. Na 1980 verhuisde de familie G.J.Jansen naar dit deel van het pand. De familie Geerts heeft er later weer twee woningen van gemaakt. De oude geschiedenis is omschreven in Omheining 2013 nr. 2 door J.K.Pruim-Reinders.

Bewoners op nr. 24: 1890-1919 A 238 B R.Hoppen, 1910 E 266, 1912 B. van Dam, 1920 E 310, 1921 Th. Broeks, 1930 E 561, 1948 + 1970 Stationsweg 24 G.J.Jansen, 1985 A.J.Geerts.

Stationsweg 26: 1890 -1910 A 238 B J.W.Siero, H.Beltman, M. van Telgen, 1910 E 265 H. Beltman, 1920 E 309 H.J.Stappenbelt, 1930 E 562, 1948 Stationsweg 26 J.H.Hansman, 1970 A.J.Melenhorst, 1985 G.J.Jansen.

Boerderij nr. *38 Dozen (1827) nu villa Zonnevanck Stationsweg 28 en woningen nr. 30+30A+ B

Vermoedelijk stond er al voor 1827 een boerderijtje Dozen. Bij de verdeling der markegronden in 1827 werd een 10-tal markeplaatsjes met ieder 1,5ha grond aan de bewoners aangeboden. Men moest 30 gulden per bunder betalen + 3% koperspenningen. Daar bevond zich ook Jacob Drost en bij. Dat was blijkbaar een verschrijving van Jacob Dozen die Doosje werd genoemd en die naam ook had aangenomen. In 1832 stond dit boerderijtje op naam van Jacob Dozen, dagloner, en was in slechte staat (klas 9). Er hoorde 1,5ha heide bij. Gezien deze omstandigheid en de latere gegevens zal het daar een armoedig bestaan geweest zijn. De familie Doosje woonde er in 1840. Er woonden achtereenvolgens nog een paar gezinnen in dat huis. Dat waren C.Lea, L.Weijnands stoelenmatter en T.Kruisdijk dagloner. Tussen 1850 en 1860 kwam de familie L.Huisman er te wonen die in 1832 aan

Boerderij Dikkens, Stationsweg
22, familie Kolk, respectievelijk
zomer, winter en nieuwbouw.

Zonnevanck,
Stationsweg 28

de overzijde van de weg (nu nabij Stationsweg 17) een boerderijtje nr. * 51 had gekocht. Zij hadden dat blijkbaar uit armoede moeten verlaten. Tussen 1860 en 1880 heeft de familie Huisman katerstede Dozen weer verlaten. Vervolgens woonde er nog een tijdje W.Laanbroek. Na 1880 is het boerderijtje afgebroken. Een eind van de weg af stond in 1878 bebouwing van vrij grote omvang dat ook leek op een boerderij. Mogelijk was het ook een schuur die op een kaart van de spoorlijn was te zien. De bestemming daarvan is nog niet uitgezocht. Tegen 1920 werd ongeveer op de plek van Dozen een villa gebouwd voor A.J.M. van Sonsbeeck, die rozenkweker was. Op verschillende plekken rond Heino werden rozen gekweekt zoals nabij Twentseweg 8 –10 en op de Bakenbelt naast de van der Capellenweg. Na de oorlog woonde er na mevr. Van Sonsbeeck of familie van Bommel (1948). Het heeft blijkbaar nog een poos leeg gestaan (1970). Daarna is tandarts Nellenstein op de bovenverdieping gaan wonen terwijl op de benedenverdieping praktijk-ruimte en veestalling was. Later was de praktijk in een prefab unit. Naast de villa was al voordat deze er stond, tussen 1910 en 1920, een woning gebouwd waar B.K.Tijssen de rijksveldwachter woonde. Daarna volgde de familie Spitsen die boomkweker was op onder andere de gronden bij boerderij Munnikhuis (Stationsweg 4-6). Na 1932 hebben nog verschillende families in het huis van Spitsen gewoond. Na 1970 zijn er een paar villa's aan de Stationsweg gezet. Stationsweg 30 A op perceel D 510, in 1832 heide van Evert Stegeman op boerderij de Zee * 44 (Centsweg 1) en Stationsweg 30 B op perceel D 511, in 1832 heide van M.Helwich te Zwolle van boerderij Kiezebos, vroeger Molenweg 1.

Bewoners Stationsweg 28: 1832 Jacob Dozen (Doosje-Drosten), 1840 C 137 J.Doosje + W.J.Doosje + C.Lea + G.Weijnands, 1850 familie Doosje + Boerman, T.Kruisdijk, L.Huisman, 1860 D 193 L. Huisman, W.Laanbroek, na 1880 afgebroken, 1920 -1930 E 308 A A.J.M. van Sonsbeeck, 1930 E 563, 1948 Stationsweg 28 J.W.J.M. van Bommel, 1970 leeg, 1985 G.Nellenstein.

Stationsweg 30: 1910-1920 E 264 A B.K.Tijssen, 1920 E 308 A.J.H.Spitsen, J.A.Overmars, 1930 E 564 P.Kooistra, 1935 G. de Groot, 1936 P.G.C. Aardbodem-Tettero, 1937 Th. Bos, 1948 Stationsweg 30 J. den Ouden, 1970 + 1985 D.Stegeman. Stationsweg 30 A: 1985 A.M.Bremmers, dan familie Meijer, Stationsweg 30 B: 1985 C.H.M. van Spanje

Boerderij – winkel nr. * 39 Bendijksweg 36 familie Timmers

Deze boerderij en winkel is omstreeks 1880 gebouwd voor de familie Hendrik Weertman. De grond was in 1832 een perceel van 0,9ha heide van Gerrit Jan Laanbroek op boerderij de Lente * 34 (Stationsweg 16). Eerst woonden aan de Bendijksweg op dit perceel de dagloners H.Weertman en H. Holtrust. In 1884 kwam er Mannes Weertman. Hij was eerst landbouwer. Dat geeft aan dat hij druk was met het ontginnen van de heide. In het linkerdeel van de boerderij werd een winkel gevestigd met grutterswaren, kippenvoer, vet, zeep, petroleum enz. Deze winkel werd na het overlijden van Mannes door zoon Theodoor (Thé) voortgezet. Hij was al in 1920 op 12-jarige leeftijd begonnen om met de fiets boodschappen rond te brengen. Na de oorlog werden de boodschappen met paard en wagen rondgebracht. Naast winkelier was hij hulp-landmeter en had hij het boerderijtje erbij met twee à drie melkkoeien. In 1958 werd er een auto aangeschaft om de bestellingen rond te brengen en werd het boeren beëindigd. Tot 1970 werd de winkel voortgezet. Vanaf de winkel kon men via een pad, dat eerst in noordelijke richting liep, op de Brinkweg komen. De familie Weertman is in Omheining 1995 nr. 3 beschreven door H.J.Pruim-Reinders.

Bewoners: Na 1880 D 190 A H.Weertman, H.Holtrust, 1884 M.Weertman, 1890 E 238, 1910 E 264,

1920 E 307, 1930 E 555, 1934 Wed. A.Weertman-Grotenhuis, 1939 T.Weertman, 1948 + 1970 Bendijksweg 18, 1985 Bendijksweg 28 H.J.Timmers, ± 1990 Bendijksweg 36.

Boerderij nr. * 40 Bendijksweg 48 en woningen nr. 38 t/m 46.

De grond westelijk van de Bendijksweg 48 was in 1832 een perceel van 0,4ha heide van Jan Rozendal op boerderij Roovoorde * 16 (bij Rozendaelseweg 26). De ondergrond van de woningen Bendijksweg 48, 42 t/m 46 was toen een perceel van 1ha heide van Willem Balster, vroeger gelegen in de omgeving van de Brinkweg; nu locatie Grote Beukelaar – de Horst. Mogelijk was een onderdeel van de grond Bendijksweg 40 en nr. 38 een stuk van 0,9ha heide van Gerrit Jan Laanbroek op boerderij de Lente * 34, nu Stationsweg 16. De woning, nu twee woningen Bendijksweg 40 en 42, werden rondom 1900 al gebouwd voor de familie J.Kuiper. Hij was dagloner en vermoedelijk heeft hij daar de heide ontgonnen. De woningen 44 en 46 zijn omstreeks 1920 gebouwd. De woning bij de boerderij op perceel Bendijksweg 48, zal er na 1920 gebouwd zijn. Daar zijn later kippenschuren bijgebouwd welke nu als stalling voor caravans en dergelijke dienst doen. De woning Bendijksweg 38 is omstreeks 1939 gebouwd door de familie Kuiper.

Bewoners: Woning Bendijksweg [38]; 1939 E 554 A J.Kuiper, 1948 Bendijksweg 20 D. van der Klippe, 1970 Bendijksweg 30 E.Vink, 1985 W.Ketel, ±1990 Bendijksweg 38. Woning Bendijksweg [40]; 1900-1910 E 301 A J.Kuiper + G.J. van der Hulst, 1920 E 306 J.Kuiper, 1930 E 554 ±1939 J. van Vilsteren, 1948 Bendijksweg 22 G.J. van Vilsteren, 1970 Bendijksweg 32, 1985 J.J.Klein Boonschate, ±1990 Bendijksweg 40. Woning Bendijksweg [42]; 1970 + 1985 Bendijksweg 32 A A.J. H. van Vilsteren, ±1990 Bendijksweg 42. Woning Bendijksweg [44]; 1910-1920 E 26 3A H.Dergelo, 1920 E 305 G.J.Horsting, 1930 E 552, 1948 Bendijksweg 24 Wed. D.Horsting-Dijkslag, 1970 Bendijksweg 34, 1985 + W.Jetten, ±1990 Bendijksweg 44. Woning Bendijksweg [46]; 1920 E 301B F. Slijkhuis rijksveldwachter, 1930 E 551, 1948 Bendijksweg 26 H.J.Stappenbelt, 1970 Bendijksweg 36, 1985 J.W.Bannink, ±1990 Bendijksweg 46. Boerderij-woning Bendijksweg [48]; 1920 E 301 A P. van der Vaart, G.J.Hartholt, E.Sutherland, 1930 E 550 E.Sutherland, 1948 Bendijksweg 30 H. Veluwenkamp, 1970+1985 Bendijksweg 38 H.G.Smit, ±1990 Bendijksweg 48 familie Holsappel.

Boerderij nr. * 41 de Cent of de Groene (1832) Bendijksweg 50

De naam Cent is afgeleid van de familie Sent (Sent Gerrit) 1735 op boerderij Het Groen * 20 (Rozendaelseweg 24). Sent is weer afgeleid van de voornaam Zeno. In 1815 werd aan Willem Groen, van 't Senshuis Het Groen, door het markebestuur toestemming verleend om een huisje te bouwen naast het land van Hendrik Vloedgraven (boerderij de Winter * 32 Rozendaelseweg 1). Aan de bewoners van 15 katersteden op markegrond, werd in 1825 voor ieder, waaronder Willem Groene, 1,5ha grond aangeboden voor 30 gulden per ha plus 3% koperspenningen. Daar heeft hij toen gebruik van gemaakt. Voor de financiering van het boerderijtje heeft hij blijkbaar 0,4ha weer verkocht. In 1832 hoorde bij het boerderijtje 1,1ha land, vrijwel geheel bouwland. Het boerderijtje was een hut (klas 10). Nadat deze was afgebrand werd er in 1843 een nieuw boerderijtje gebouwd waarbij zoon Hermanus Groen eigenaar werd. Na zijn overlijden in 1873 komt diens zoon Willebrordus Groen op het boerderijtje. In 1878 werd het boerderijtje verkocht aan Rutger Dijsselhof boerend op boerderij de Zee * 44 (Centsweg 1) voor 1530 gulden. De familie Groen vertrok in 1879 en het boerderijtje werd in 1880 afgebroken. De grond werd bij de Zee gevoegd. In 1904 werd er een nieuw boerderijtje

gebouwd en verhuurd aan H.J.Kutterink. Het boerenerf werd in 1909 weer verkocht aan J.Schrijver voor 2230 gulden. Het was toen 1ha groot met een boomgaard met rijk dragende vruchtbomen. De familie Schrijver heeft er niet lang gewoond. In 1917 werd de boerderij verkocht aan J.Boers voor 3738,50 gulden, met een bepaling dat deze de eerste 10 jaar niet verhuurd of verkocht mocht worden. Bij verkoop gold een boete van 5000 gulden. De eigenaar van het Rozendael * 14 (Rozendaelseweg 3-5) probeerde namelijk zoveel mogelijk omliggende boerderijen te kopen. Na 10 jaar, in 1927, werd de boerderij wel verkocht aan F.A.R.A. baron van Ittersum van het Rozendael voor 7000 gulden. In 1928 kwam de familie Wagenaar als huurder op deze boerderij. Zij hadden vijf tot negen melkkoeien (1960). Na 1985 zijn er burgerbewoners in de karakteristieke boerderij gekomen. De boerderij is omschreven door drs. G.A.Hutten in Het erve Rozendael, hoofdstuk 9. Bewoners: 1815+1832 Willem Groen, 1840 C 134 W.Groen, 1843 + H.Groen, 1848 H.Groen, 1860 D 189, 1868 + W.Groen, 1873 Wed. A.Groen-Meijer + W.Groen, 1979 verlaten, 1880 gesloopt, 1904 E 234 H.Kutterik, 1909 B.H.Thijssen rijksveldwachter, 1910 E 259, 1911 J.Schrijver, 1916 A.W. Schoorlemmer, 1917 G.J.Boers, 1920 E 301, 1928 J.Wagenaar, 1930 E 549, 1948 Bendijksweg 34 J. Wagenaar, 1970 Bendijksweg 40, 1985 leeg, vervolgens familie Niens, ±1990 Bendijksweg 50.

Boerderij nr. * 42 De Tent (1772) Centsweg (afgebroken)

Waar de naam de Tent vandaan komt is niet duidelijk. Mogelijk had het huisje de vorm van een tent. In 1772 werd Gerhardus Johannes Tentman vermeld, gehuwd met Antonia Jansen van de Fransman * 15 (Rozendaelseweg 28). In 1799 werd weer een Gerrit Jan Tentman vermeld. In 1826 was hij blijikbaar overleden want toen werd zijn weduwe genoemd. In 1832 was het boerderijtje in slechte staat (klas 9) van de weduwe van Gerrit Jan Tentman. Er was 1,1ha grond bij. Daarvan was 0,8ha bouwland -ontgonnen heide- tegen de Bendijksweg met de veldnaam Het Fransmanland [7] en 0,3ha weiland bij het boerderijtje. De naam Fransmanland zal afkomstig zijn van de familie die Fransman werd genoemd en die in 1788 er vlak naast een boerderijtje * 43 had gezet. De bewoner daarvan had in 1822 die grond verkocht en vermoedelijk werd deze meteen doorverkocht aan de familie Tentman-Fransman. In 1884 werd het boerderijtje, groot 0,6ha, aangekocht door Jan Dijsselhof voor 725 gulden. Het noordelijk deel van de grond waarop het Fransmanland * 7 werd verkocht aan de Wed. van Roijen van Engelen van landgoed Het Rozendael. Op het boerderijtje ging eerst G.Dijsselhof en daarna H.J.Holsappel wonen. In 1904 werd er een nieuw boerderijtje gebouwd aan de overzijde van de Bendijksweg de Cent * 41 (Bendijksweg 50) door Rutger Dijsselhof op boerderij de Zee * 44 (Centsweg1). De pachter Holsappel verhuisde daarheen en de Tent werd afgebroken. Bewoners: 1772 + 1812 Gerrit Jan Tentman, 1826 + 1832 Wed. A.Tentman-Rutgers (Fransman), 1840 C 139 Wed. A.Rutgers + familie Tentman, 1850 J.Tentman, 1860 D 188 J.Tentman + H. Holtrust, R.Bonthuis, 1884 E.Dijsselhof, H.J.Holsappel, 1890 E 234 H.J.Holsappel, G.Schrijver, L.J. van der Wal, H.J.Kutterik, 1904 afgebroken.

Boerderij: nr. * 43 Pijmelhof (1788) of Fransman Centsweg afgebroken

In 1788 werd de huur aan Jan Willems (Rutgers) en Janna Teunis van het boerderijtje de Fransman * 15 (Rozendaelseweg 28) opgezegd. Door de marke werd hun toen een plekje in het veld gegund naast de Tent * 42 (Centsweg-afgebroken). Het boerderijtje dat daar gebouwd werd, werd Pijmelhof en ook Fransman genoemd. In 1822 woonde er ook Hendrik Veldhuis. Ook hier werd door de marke

Boerderij De Zee, Centsweg 1

1,5ha grond aangeboden voor 30 gulden per ha plus 3% kooppenningen. De familie Tentman had daar blijkbaar niet voldoende geld voor. De grond werd aangekocht door Hendrik Veldhuis. Hij heeft toen de Tent daarna met minder grond, 1,1ha, aan de familie Tentman doorverkocht. Bij de Pijmelhof bleef nog 0,4ha grond. In 1832 was daarvan 0,2ha bouwland en 0,15ha hooiland. Het huisje was een hut (klas 10). Tentman stond wel vermeld als landbouwer. Dat geeft wel aan dat hij onder moeilijke omstandigheden meer grond gepacht of ontgonnen heeft. Het was uiteraard een armoedig bestaan. In 1865 is het boerderijtje aangekocht van mevrouw Hendrika Boerdam door Koster van Houten van landgoet het Rozendael voor 150 gulden. Daarna is het hutje afgebroken.

Bewoners: 1788 Jan W. Rutgers (Fransman), 1822 + 1832 + Hendrik Veldhuis, 1840 C 138 Wed. M. Veldhuis-Jansen + familie Rutgers, 1850 Wed. M.Veldhuis + familie Rutgers + L.Boerdam, J.Nijboer, 1860 D 187 L.Boerdam, J.Nijboer, 1865 afgebroken.

Boerderij nr. * 44 De Zee (1748) of Groot Hulsebosch (1723) Centsweg 1 familie Borghart

De boerderij zal rond 1720 gebouwd zijn. Toen woonden er Teunis Jansen Mensink en Berent Hulsebosch (1723 + 1727). In 1748 werd Jan Alberts op Zeemans vermeld, die gehuwd was met Hillegien Jansen van der Lee. De naam Hulsebosch is daarmee verklaarbaar. De toevoeging Groot is ontstaan doordat er ook een Klein Hulsebosch * 25 (of Poddemans Rozendaelseweg 14) was. De naam de Zee kan een verbastering van Van der Lee zijn. De overstromingen van de Zuiderzee bereikten hier in 1825 wel dit erf. Ook eerder waren er overstromingen geweest. De boerderij was eerst van Wijbrand Fabius en behoorde als katerstede bij erf Klein Rozendael * 12 (Rozendaelseweg 9). In 1744 werd het Zeemans voor 765 gulden gekocht door Jan Alberts Kloosterman evenals Klein Rosendaal. De boerderij werd in 1746 “van fraai van nieuws getimmerte” voorzien. De muurankers geven overigens 1774 aan. In 1787 werd als pachter Gerrit Zeeman vermeld. Daarna kocht in 1788 Roelof Benedijk de boerderij en hij ging er in 1790 wonen. Vanaf circa 1811 werd de boerderij dubbel bewoond. Zo zijn dat in 1823 Evert Stegeman en Egbert Hulsebosch. Deze Hulsebosch is geen familie van de voorgaande familie Hulsebosch. In 1832 was de boerderij omgeven door een boomgaard van Evert Stegeman met 5,85ha grond. Daarvan lag 1,85ha bouwland ter weerszijde van de boerderij en achter 0,6ha heide langs de Centsweg. Meer heide, 1,1ha, lag tot de Stationsweg, tot nu Stationsweg 30B. Er lag 2,1ha wei- en hooiland in meer westelijke richting. In 1840 werd het erf overgenomen door Egbert Hulsebosch, die ook koetsier was op het Rozendael * 14 (Rozendaelseweg 3-5). Het was wel een kleine boerderij, maar de familie was zeer kapitaalkrachtig. Daarnaast erfde hij in 1851 het landgoed het Rozendael dat 39.479 gulden opbracht. In 1845 was schoonzoon R.Dijsselhof op de boerderij gekomen. Hij ging in 1878 de boerderij vergroten door aankoop van de Cent [41] (Bendijksweg 50) en liet daarna dat huis afbreken (1880). Voor realisering van de spoorlijn (1878-1880) ging er een deel van de grond af en met ruiling van grond meegerekend ongeveer 1ha. Na het overlijden van het echtpaar Dijsselhof in 1883 werd hun bezit geschat op 43.952 gulden wat onder acht kinderen werd verdeeld. Op het ouderlijk huis kwam zoon Jan Dijsselhof. Hij kocht in 1894 boerderij de Tent * 42 (Centsweg-afgebroken). Vanaf 1918 heeft de weduwe H.Dijsselhof-Pothof met zoon Rutger en later ook met schoonzoon F.Ruitenbergh het toch niet grote boerenbedrijf voortgezet. Er waren toen zo'n vijf melkkoeien. In 1939 kwam schoonzoon J. Dijkslag op het boerderijtje. In 1963 werd de boerderij verkocht aan de K.I.verenigingen voor rundvee en varkens te Heino. Deze verruilden de boerderij met gronden aan de Nieuwe Wetering om daar

stallen en woningen te bouwen. Het Zeemans werd verkocht aan het Baron van Ittersumfonds van landgoed 't Rozendaal. De familie Dijkslag bleef er wonen. Vanaf midden 30er jaren was de boerderij dubbel bewoond. De boerderij is uitvoerig beschreven door drs.G.A.Hutten in Het erva Rosendaal hoofdstuk 8.

Bewoners: 1720-1738 Teunis (Jansen) Mensink en 1723-1727 Berent Hulsebosch, 1748 Jan Alberts op Zeemans, 1783 Gerrit Hulsebosch (Zeeman), 1787 Gerrit Zeeman, 1790 Roelof Benedijk, 1793 + Jan Willem Benedijk,, 1800 Roelof Benedijk + Berent Hendrikus Brinkman, 1811 D 93 Roelof Benedijk + D 93 A Teunis Marsman, 1812 E. Stegeman, 1823 D 93 E.Stegeman, D 93 A Egbert Hulsebosch,1840 C 141 E.Stegeman, C 140 D.Hulsebosch, C 141 A E.Hendriksen Munnikhuis, 1850 C 140 H.Hulsebosch, T. van der Vegte + D.J.Bannink, C 141 R.Dijsselhof, 1860 D 194, 1880 R. Dijsselhof + J.Dijsselhof, 1880 D 194 A M.Bok, D 194 B W.Bos aannemer spoor, 1883 D 194 J. Dijsselhof, 1890 E 233, 1890 E 233 + E 233 A N.C.Kok, 1910 E 257 J.Dijsselhof, 1918 Wed. H. Dijsselhof-Pothof, 1920 E 300, 1930 E 547 + R.Dijsselhof + E 548 F.Ruitenbergh, ±1940 W.Groteboer, 1939 F 547 J.Dijkslag,1948 Centsweg 1 J.Dijkslag, nr.3 W.Groteboer, 1970 nr.1 J.Dijkslag overl. 1974, nr.3 L.J.Roeke, 1985 nr. 1 H.M.Kleinsma, daarna familie IJssel.

Boerderij nr. * 45 Den Drulmer (1678) of Den Morgen (1832) Stationsweg afgebroken.

De locatie van de vroegere boerderij Den Drulmer is ongeveer het wachthuis van het station. Verder gegevens Stationsweg 32-34-36 (station). De naam Den Morgen is er vermoedelijk door de landmeters aan gegeven. Er werd ook afwisselend de naam Drulmer en Drolmer gebruikt. De naam Drulmer werd voor het eerst gevonden in het verpondingsregister (belastingarchief) van 1678. Het is niet duidelijk wie er allemaal in de 18e eeuw op Den Drulmer gewoond hebben. Er was nog een Drulmer in de Dollenhoek * 15 locatie Raalterstraat, destijds nr. 26 tegen de Bendijksweg (boerderij * 88). Er woonden op Den Drolmer in 1723 twee volwassenen en in 1730 woonde Jan Drolmer op deze kasterstede. Dit boerderijtje was toen van de erfgenamen van Van Haersolte van havezate de Bredenhorst (bij Molenweg 10). In 1748 + 1751 woonde op nr. 26 Jan (Berents) Drolmer en Janna Derks met de ouders Berent Jansen en Derkje Teunis. In 1764 werd Jan Drulmer als onvermogen aangemerkt (niet als arme) en in 1788 kwam Jannes Zunnabeld (schoonzoon) op Drulmer voor. Bij de volkstelling werd Jan Drulmer als kater, kleine boer, vermeld met vijf personen en in 1811 Jannes Drulmer; vermoedelijk Jannes Zunnabeld. Vanaf 1815 werd Antonie Tibben als bewoner vermeld, hij was in 1832 ook eigenaar van deze boerderij die in goede staat verkeerde (klas 7). Het was voor die tijd geen kleine boerderij met 5,8ha land. Daarvan was 2,3ha bouwland welke grond thans meest ten zuiden van de spoorlijn ligt. De 1,9 ha weiland werd later vrijwel geheel doorsneden door de spoorlijn. Er was 1,6ha heide tegen de Centsweg en nu Stationsweg 30 en 30 A. Er werd nadien meer grond bijgekocht want bij de verkoop in 1848 hoorde er 12,8ha grond bij. Er was 1,6ha weiland bij gekocht, vermoedelijk tegen de Stationsweg. De 1,6ha heide was verkocht en 2ha, toen bouwland met heide en plaggen, aangekocht van de marke. Dat lag achter het eveneens aangekochte boerderijtje nr. * 51 met 1,7ha grond achter en naast de huidige Stationsweg 17 * 52. Dat boerderijtje was in 1832 van Evert Bannink. Het boerderijtje waar de familie Westerveld en de weduwe Kijkebeld gewoond hebben, was blijkbaar afgebroken. Dan was er een boerderijtje (een hut) aangekocht van Albert Kuiper nr. *47 aan de Bornweg achter boerderij de Leeuw * 46, Bornweg 3. Na de verkoop van gronden is de familie Tibben blijven wonen op een wat kleinere boerderij met ongeveer de

Boerderij De Leeuw, Bornweg 3

oorspronkelijke grootte. In 1878 is de boerderij afgebroken voor de aanleg van de spoorlijn Zwolle-Almelo en het station. De eigenaar was toen H.P.Vos de Waal. De familie, inmiddels C.Meiberg, is naar het dorp verhuisd naar A3 bij Zwolseweg 1 – Dorpsstraat 101, afgebroken). Er liep een kerkpad vanaf de Nieuwe Wetering, Wechterholt naar Heino komende vanaf de Bornweg langs Den Drulmer [G]. Met de aanleg van de spoorlijn in 1878-1880 werden er wat polderketen geplaatst voor tijdelijke huisvesting. Er werd een station gebouwd en een wisselwachterswoning. Bij het station kwam een aftakking van de spoorlijn voor goederen- wagons. Er werd onder andere kunstmest en kolen aangevoerd, later ook kolen voor de melkfabriek. Producten van slagerij van Dijk gingen op transport. Ook ging er veel transport van hout uit de omgeving per spoor.

Bewoners: 1678 Drulmer, 1697 Derck op den Drolmer, 1730 Jan Drolmer, 1748 nr. 26 Berent Jansen + Jan Berents (Drolmer), 1764 Jan Drulmer, 1788 Jannes Zunnebeld, 1795 Jan Drulmer (Zunnebeld), 1811 Jannes Drulmer, 1815 + 1832 Antonie Tibben, 1840 C 142 A.Tibben + C 143 W.Kiezebrink, 1850 C 142 H.Westerveld + J.Heetkamp, J.Schuurman + C 143 A.Tibben + L.Meiberg, 1895 D 195 L.Meiberg, afgebroken in 1878.

Stationsweg 34-36 (station): 1880 D 181 J.N.Maijer, 1890 E 231 J.N.Maijer, B.D.Kruidenier, H.J. Schildwacht, 1910 E 256 H.J.Schildwacht, J.Ras, 1920 E 298 J.Ras, 1930 E 544 R.Dantuma, J. Willemsen, 1948 Stationsweg 34: G.J.Scheen, 1970 M.W.Verduin, 1985 Th. Verduin, J.A.Verduin. Stationsweg 32: 1880 D 180 M.Wesselink, 1890 E 232 M.Wesselink, H.Markus, 1910 E 255 H. Markus, 1920 E 297 K.Rietberg, 1930 E 546 K.Rietberg + P van der Geest, 1948 Stationsweg 32 G. A.Kragt, 1970 J.Meiberg-Bonte, 1985 J.Meiberg- Bonte vervolgens afgebroken en verplaatst. Aan spoorlijn 1880-1881 J.F.Zwaak, in keet H.Hof.

Boerderij nr. * 46 de Leeuw (1815) Bornweg 3 , vroeger familie Van der Beek

De naam de Leeuw is afkomstig van de Witte Leeuw Bredenhorstweg 1 waar de eerste bewoner Willem Schipper gewoond had. In 1815 werd Willem Schipper een halve morgen (0,6ha) veldgrond aangewezen door de marke achter Den Drulmer * 45 (Stationsweg 32). De eerste tien jaar hoefde hij geen pacht te betalen. De opbrengsten van schrale heidegrond waren laag en er ging veel arbeid in het ontginnen zitten. Daarom was pachtvrijstelling voor heidegrond de eerste tien jaar gebruikelijk. Willem Schipper was van geboorte afkomstig van boerderij Engbert Lierderholthuisweg 44 en werd in 1811 ook Hoenderman genoemd. Bij de verdeling van de markegronden in 1822 werd aan 15 bewoners van katersteden aan ieder 1,5ha grond toegewezen. De kosten daarvan waren 30 gulden per ha. Daarvoor en voor de bouw van een boerderij werd een lening van 100 gulden afgesloten en in 1834 was nog eens 100 gulden nodig. De lonen van dagloners waren laag. Zo'n bedrijfje bracht alleen maar producten voor eigen gebruik op. Voor dagloners was het vaak een sober bestaan. Het boerderijtje was in 1832 in goede staat (klas 8) en was 1,3ha groot. Onderverdeeld in 0,7ha bouwland en 0,6ha heide. Voordien was er 0,3ha verkocht aan Albert Kuiper die daar een hut * 47 op gezet had. In 1838 werd het boerderijtje verkocht aan Hermannus Agtereek (soms ook Agterik geschreven) voor 500 gulden. Tot 1902 bleef deze familie er wonen. In 1899 was het echter al verkocht aan het familielid P.J. van der Belt te Middel (Olst) voor 1200 gulden. Vermoedelijk gebeurde dat om de schulden te kunnen aflossen. In 1902 werd de boerderij doorverkocht aan Jan Horsman. Deze ging er wonen maar overleed al na drie jaar in 1905. Zijn weduwe hertrouwde in dat jaar met Arend van de Wetering. Na weer drie jaar werd de boerderij verkocht aan F.A.R.A. van Ittersum van landgoed 't

Rozendaal voor 2100 gulden. De familie van de Wetering kon er blijven wonen. In 1943 kwam de familie Th. Van der Beek op het boerderijtje. Thans is het boerderijtje met de één roede hooiberg een rijksmonument. Vanaf de Bornweg liep een kerkpad [G] komende vanaf de Nieuwe Wetering en de vroegere Grondsteeg langs boerderij Rozenhorte * 9 Bornweg 8 naar de Bornweg. Verder liep deze richting boerderij Den Drulmer * 46 en dan verder naar Heino. De boerderij is beschreven door drs. G. Hutten in Het erva Rozendaal, hoofdstuk 7.

Bewoners: 1815 + 1832 Willem Schipper, 1838 H. Agterik, 1840 C 144 H. Agterik + H. Bouwhuis, 1844 H. Agterik + Wed. A. Bouwhuis-Agterik, 1850 L. Willems + L. Agterik, 1860 D 196 Wed. A. Bouwhuis-Agterik, 1867 + 1880 G. van den Beld, 1890 E 225, 1902 J. Horsman, 1905 A. van de Wetering, 1910 E 254, 1920 E 296, 1930 E 541, 1943 Th. Van der Beek, 1948 + 1970 + 1985 Th. Van der Beek.

Boerderij nr. * 47 Bornweg ten westen van nr.3, afgebroken

Na de aankoop van katerstede de Leeuw * 46 (Bornweg 3) door Willem Schipper met 1,5ha veldgrond, deels ontgonnen en vermoedelijk geëffectueerd in 1827, is er blijkbaar 0,3ha doorverkocht aan Albert Kuiper. Hij heeft daar toen een hut opgezet (klas 10). Samen met nog een klein stukje aangekochte veldgrond bezat hij in 1832 0,4ha heide. Dat was een laag gelegen perceel tot de Leeuw langs de Bornweg. In 1840 woonde C. van der Linde daar op C 144 A. Hij is vertrokken voor 1845. Het hutje zal toen afgebroken zijn. Bij de verkoop in 1848 van boerderij Den Drulmer * 45 (afgebroken voor de bouw van het station) hoorde dat land bij die boerderij zonder woning. Dit was een voorbeeld van de zeven hutten en 14 slechte boerderijtjes welke toen op het Heinoise veld voorkwamen. Sommigen lukte het met hard werken hun boerderijtje te vergroten. Anderen hadden meer tegenslag en moesten hun plek verlaten.

Slagerij en Stationskoffiehuis nr. 48 Parallelweg 1 – Stationsweg 29 (+27A)

Rond 1900 werd bij de spoorwegovergang door A. van Dijk een exportslagerij gevestigd met tegen de Stationsweg een Stationskoffiehuis. De slachterij was een varkensslachterij voor zo geheten Londense biggen van 80 tot 100 kg voor export naar Londen. De arbeiders kregen de poten en botten met weinig vlees mee naar huis om af te kluiven. Het afval ging in de spoorloot. (beschrijving in Omheining 1987 nr. 4 door W. Dekker sr.). Vooral na 1850 werd bij de boeren de varkensstapel nogal uitgebreid. De varkens konden naast de koeien voor de broodnodige aanvulling van de mestvoorziening voor het bouwland zorgen. Kunstmest was toen nog niet beschikbaar. In Engeland was veel vraag naar dit soort varkensvlees. In de crisisjaren (1930-1939) veranderde dat en de vraag werd minder. Een ander soort varken leverde meer op. Vandaar dat toen G. van Dijk als varkenskoopman genoteerd stond. Bij het station was nogal wat bedrijvigheid op de goederenaftakking van de spoorlijn met, in latere tijd, de aanvoer van kunstmest en kolen plus de overslag van hout uit de wijde omgeving. Het koffiehuis zal nog wel wat aanloop gehad hebben. Het was ook bekend vanwege de dansavonden in het weekend met live muziek. Na de oorlog is in de vroegere slagerij een landbouwmechanisatiebedrijf gevestigd en een oliehandel van Van der Kolk en van Wifferen.

Bewoners Stationsweg 29: 1890-1910 B 103B A. van Dijk, 1910 B 122, 1920 B 154, 1925 B 206, 1930 B 213 G. van Dijk + G. Nijland, 1948 Stationsweg 29 K. Muller. 1970 T. van der Kolk, 1985 kantoor van Wifferen.

Stationsweg 27 A: 1970 T. van Wifferen, wed. G.J. van der Kolk-van den Brink, 1985 T. van Wifferen.
Parallelweg 1: ±1945 B 214, T. van der Kolk, 1948 leeg, 1985 bedrijf van der Kolk en van Wifferen.

Boerderij nr. *49 Parallelweg 3, vroeger familie Haarman

Op de plek van dat boerderijtje was in 1832 een perceel heide van B.J. van Sonsbeeck, eigenaar van landgoed Den Alerdinck. Deze heide of een gedeelte daarvan is tussen 1840 en 1850 ontgonnen. Er werd een boerderijtje gebouwd waar eerst de familie Zandstege woonde. Daarna kwamen er een aantal andere families wonen. Omstreeks 1871 is het boerderijtje gekocht door klompenmaker Derk Stegeman. In 1878 was het van Gerrit Stegeman die naast dagloner ook klompenmaker was. Door de aanleg van de spoorlijn Zwolle-Almelo ging er toen tegen de Stationsweg een stuk van het land af. Vermoedelijk is dit gecompenseerd door een deel van een perceel bouwland bij te voegen dat zuidelijk van de boerderij gelegen was. De rest van dat perceel werd vrijwel geheel door de spoorbaan doorsneden. Dat bouwland was daarvoor van Jacob Quijsen, grondeigenaar te Breda. In 1897 kwam de schoonzoon van Stegeman, B. van Essen op het boerderijtje. Tegen de Stationsweg werd omstreeks 1900 een perceel verkocht voor de exportslagerij van A. van Dijk en het Stationskoffiehuis * 48 (Stationsweg 29). De familie van Essen is beschreven in Omheining 1989 nr. 4 door J.K.Pruim -Reinders.

Bewoners: 1840-1850 B 91 A G.Zandstege, 1860 B 80 G.Zandstege, J. van de Weteringe + G.J. Uulderink, F. van der Kolk, 1880 G.Stegeman + G.Stegeman jr., 1890 B 104, 1897 + B. van Essen, 1910 B 123 B. van Essen, 1915 + G. van Essen, 1920 B 155 B. van Essen, 1921 ,B 208, D. en G. van Essen + B 209 B. van Essen. 1948 Parallelweg 3 G. van Essen, 1970 D.J. van Essen-Haye, 1985 H.W.Haarman.

Boerderij en woningen nr. * 50 "Terra Nova" Stationsweg 23-25 (en 27)

Tussen 1890 en 1900 werd er een woning met aan de voorzijde een veranda gebouwd. Het pand was bedoeld als Station koffiehuis. Er vlakbij werd daarna een exportslagerij met een woning en een Station koffiehuis gebouwd * 48 (Stationsweg 29) door A. van Dijk. De opzet van het Station koffiehuis werd niet uitgevoerd door G.J.Heinink. De veranda werd later verwijderd. Op de woning kwam daarna landbouwer W.Nijenhuis en in het andere deel G.J.Roberg. Het achterliggende perceel was in 1832 een perceel van 5,8ha heide van Wolter Wolters, koopman (Canadastraat 16). De topografische kaart van 1883 geeft aan dat rond het perceel een houtsingel was aangelegd met aan de noordzijde een weg. Dat is nu het westelijke deel van de huidige lindelaan. Deze weg liep door tot het er achterliggende kleine perceel heide tegen de Woolthuisweg. Midden over het perceel liep in lengterichting een bomenrij. De bomenrij was er in 1912 nog wel, maar het gehele perceel binnen de houtsingel was toen landbouwgrond. De naam van het huis "Terra Nova" betekent nieuwe aarde. Na 1910 is er steeds dubbele bewoning geweest. Na landbouwer W. Nijenhuis kwam C.Visser en vervolgens J. van Dorth. Hij had enkele melkkoeien. In het andere deel van de woning hebben verschillende families gewoond; de familie Roberg en de familie G. van Olst, telegrafisten van de spoorwegen. Ook boomkweker D.Wouda, die personeel in dienst had, heeft er gewoond. Op de achterste helft van het perceel is door de landgoedeigenaren van het Rozendaal * 14 (Rozendaelseweg 3-5) een park aangelegd met vijver [10]. Vermoedelijk begin 30er jaren is dit

Stationsweg 11

Boerderij de Hoop, Stationsweg 7

Terra Nova, Stationsweg 23-25

Vroegere Stationskoffiehuis, Stationsweg 27-29 van Wifferen

Stationsweg 36

Stationsweg 36

gerealiseerd bij de lindelaan, die er nog naar toe loopt. Tijdens de mobilisatie of oorlogsjaren hebben soldaten er hun bivak opgeslagen. Veel bomen werden gekapt en de overige beplanting vernield. Van het park bleef niet veel over. De kale vijver in het bos is er nog een restant van. Na 1952 heeft M. van der Geest een heidetuin met gedeelten heide, rotstuin en verschillende plantensoorten rond het huis aangelegd. "Van der Geest plant onkruiden", zeiden de mensen. Ook werden er verschillende soorten coniferen geplant. Dat is beschreven in Omheining 1983 n1. door Arja Albrecht. Tussen het Station koffiehuis en Terra Nova heeft A. van Dijk, toen zoon van G. van Dijk de slachterij overnam, rond 1930 een nieuw huis gebouwd. Nadien hebben daar onder andere gemeentesecretarissen gewoond.

Bewoners Stationsweg [25]: ±1900 B 103 A G.J. Heinink, W. Nijenhuis, 1910 B 121 W. Nijenhuis + J. van Dijk, C. Visser, 1920 B 153 J. van Dorth, 1925 B 205, 1930 B 211 J. van Dorth, A. Mulder, 1948 + 1970 + 1985 Stationsweg 25 A. Mulder.

Stationsweg [23]: 1910 B 120 G.J. Roberg, D. Wouda, G. van Olst, 1920 B 150, 1922 J. van Bast, 1925 B 204 G. van Olst, 1930 B 210, 1948 Wed. P.J. van der Geest, 1952 + 1970 M. van der Geest, 1985 leeg.

Stationsweg [27]: ±1930 B 212, A. van Dijk, 1948 Stationsweg 27 A.H. van Houwelingen, 1970 G.W. Floors, 1985 R. Riepma.

Boerderij nr. * 51 In 't Veld (1827) afgebroken (achter Stationsweg 19 en 21)

Bij de verdeling der markegronden is 1,5ha heidegrond verkocht aan de bewoner Evert Bannink van een boerderijtje in 't Veld. Dat stond ongeveer 175 meter achter nu Stationsweg 19 en 21. In 1832 was er 1,7ha grond bij. Daarvan was circa 1,2ha bouwland, ontgonnen heidegrond en 0,5ha heide. Evert werd als landbouwer vermeld. Dat geeft aan dat hij nog bezig was met het ontginnen. Het boerderijtje was van weinig waarde; klas 9. Evert Bannink is in 1834 vertrokken, waarbij het boerderijtje in pacht werd uitgegeven aan Derk Jan Zelhorst. Na enkele jaren kwam hij te overlijden waarna zijn weduwe vertrok. Vervolgens kwam de familie D. van Dorth op het boerderijtje, in 1842 gevolgd door de familie Westerveld. Deze familie kwam van de grote pachtboerderij Kijkebelt, Twentseweg 13. Wegens verkoop daarvan werd de pacht opgezegd. Deze familie had blijkbaar niet voldoende geld of hypotheek mogelijkheden om deze te kopen. Zij moesten daarom vertrekken en kwamen zo op een klein slecht pachtboerderijtje in het Heinose Veld. Dat lag overigens vlak bij een boerderijtje van een schoonzus van Westerveld (Stationsweg 17) nr. * 52. De eigenaar van "in 't Veld" had al voor 1845 het boerderijtje verkocht aan de familie Tibben op boerderij Den Drulmer * 45 (locatie Station). In 1845 werd de landbouwgrond van in 't Veld verkocht. De familie Westerveld zal toen gedwongen geweest zijn om te vertrekken waarna het boerderijtje werd afgebroken. Er is wel een nieuw boerderijtje gebouwd voor de familie H. Paalman. Deze hebben er gewoond tussen 1880 en 1890. Hierna kwam er de familie J. van der Beld. Na overlijden van J. van der Beld vertrok zijn weduwe. Het boerderijtje is daarna afgebroken. Diens grond is vermoedelijk bij boerderij * 52 (Stationsweg 17) gekomen.

Bewoners: 1827-1832 E. Bannink, 1834 D.J. Zelhorst, 1840 B 95 D.J. Zelhorst, D van Dorth, 1842 H. Westerveld, 1850 H. Paalman, 1860 B 78, 1880 H. Paalman, J. van der Beld, 1890 B 105 Wed. E. van der Beld - Baars, daarna weer afgebroken.

Boerderij nr. * 52 Stationsweg 17 (plus woningen nr. 11c t/m 21)

In 1827 is door de marke Heino 1,5ha grond verkocht aan veldwachter Gerrit Huisman, die daarop al een huisje had gezet. Er was in 1832 1,6ha land bij waarvan 1,4ha bouwland was; 13are was de toegangsweg naar de boerderij In 't Veld * 51. Het boerderijtje had weinig waarde en viel in klas 9. De familie Huisman is tussen 1850 en 1860 vertrokken. Daarna hebben er verschillende families geboerd. Tussen ongeveer 1890 en 1910 is de grond van boerderij in 't Veld bij dit boerderijtje gevoegd. Omstreeks 1925 is de familie Hengeveld op deze boerderij gekomen. Deze familie had voor de oorlog een drietal melkkoeien en daarna circa zes stuks. Er was ook, zoals bij de meeste boerderijen, een boomgaard. In 1963 werd gestopt met de melkveehouderij. De familie Hengeveld is wel op de boerderij blijven wonen. Aan de zuidkant van het boerderijperceel zijn na 1930 een paar woningen gebouwd (Stationsweg 21 en 23) waar onder andere de familie Mulder kwam te wonen. Ook vlak ten noorden van de boerderij zijn rond 1925 een paar woningen gebouwd (Stationsweg 13 en 15) en later tussen 1970 en 1985 een bungalow tegen de Bendijksweg (nr.11c). Op nu Stationsweg 15 is voor J.O.Hartholt een woonhuis met kruidenierswinkel gebouwd. Deze familie had later ook een brandstoffen- en oliehandel erbij. Vroeger waren er langs verschillende doorgaande wegen in het buitengebied kruidenierswinkels. De familie Hartholt is na 1985 verhuisd naar de Bendijksweg nr. 7 waar alleen de brandstoffen- en de oliehandel bleef. Op nu Stationsweg 13 werd in 1926 een burgerwoning gebouwd voor belastingambtenaar G.J.Berends. Zie beschrijving in Omheining 2000 nr. 1 door L.Berends.

Bewoners: Stationsweg 17 1832 G.Huisman, 1840 B 96 L.Huisman, 1850 L.Huisman, B.Zomerdijk, J. Temmink, 1860 B 77 J.Temmink, J.W.Munnikhuis, Wed. M.Marsman-Tempelman, 1880 Wed. S.T. Tempelman-Marsman, B. van Leusen, P.Roelofs, J.W.Mulder, G.J.Rijsloo, 1890 B 103 G.J.Rijsloo, H. J.Horsting, R.Dijsselhof, 1910 B 119 R.Dijsselhof, L.Lingeman, 1920 B 151 L.Lingeman, B. Hengeveld, 1925 B 203, 1930 B 209 B.Hengeveld + Wed. Dijsselhof-van der Laan, 1948 +1970 +1985 Stationsweg 17 B.Hengeveld.

Stationsweg 19 1930-1940 B 209 B D.Logt + B 209C H.Rietberg, 1948 + 1970 Stationsweg 19 F.J. van der Kolk, 1985 J.W.Mulder.

Stationsweg 21 1930 -1940 B 209 A H.Pothof, 1948 Stationsweg 21 Wed. van K.Rietberg, 1970 +1985 H.Bekedam.

Stationsweg 15 1925 -1930 B 150 B J.O.Hartholt, 1930 B 208, 1948 +1970 +1985 Stationsweg 15 J. O.Hartholt, daarna familie Beumer.

Stationsweg 13 1926 B 150 A G.J.Berends, dan B 201 J.A.Hofs, 1930 B 207 G.J.Berends, 1934 H. Perton, 1948 Stationsweg 13 Wed. H.Perton-Borgers, 1970 +1985 H.A.Horsman. Stationsweg 11C, 1985 K.E.Touring-Houwen.

Boerderij nr. * 53 “Hellendoorn” (1736) bij Stationsweg 11A, vroeger fam. Van der Klippe

Ongeveer op de plek van nu Stationsweg 11A stond in 1832 een boerderijtje van de weduwe van Teunis Bos, Elsje Jacobs. Een eerste vermelding van een familie Hellendoorn vinden we in de volkstelling van 1723. Albert Hellendoorn was onderscholten (plaatsvervangend schout) en Johan Hellendoorn was rotmeester; wijkvertegenwoordiger. Zij woonden echter niet op deze boerderij maar op Het Hanen * 82 (Raalterstraat 26) dat toen Tilder of Onderscholten werd genoemd. Op

Stationsweg 24-26

Parallelweg 3

Stationsweg 11a

Stationsweg 17

Stationsweg 20

Hellendoorn woonde voor 1736 Jan Hellendoorn. Hij heeft het boerderijtje toen “caterplazien” genoemd, verkocht aan Jan Grim voor 815 gulden. Hoe lang hij daar gewoond heeft is niet duidelijk want in 1748 woonde hij in bij Jacobus Meier die vermoedelijk op een andere plek woonde. Tot 1832 zijn er geen gegevens bekend. Het huisje was in 1832 van weinig waarde, klas 9. Er was 1,3ha grond bij en hiervan werd 1,1ha vermeld als bouwland en een stuk heide van 0,15ha. Het was zeer schrale ontginningsgrond. Het boerderijtje is na 1880 afgebroken. Omstreeks 1950 is er op die plek een woning met schuur gebouwd door de familie Geerts. Daarna woonde er de familie van der Klippe. D. van der Klippe was inseminator van de runder – K.I. en had daarnaast een varkensbedrijf. Hij heeft veel voor „Omheining” betekend.

Bewoners: ±1732 Jan Hellendoorn, 1736 Jan Grim, 1832 Wed. Elsje Bos-Jacobs, 1840 B 93 Wed. E. van der Kolk-Jacobs, 1850 + G. van der Kolk + familie Nijboer, 1860 B 74 G. van der Kolk en dan Wed. D. van der Kolk-Eikenaar, 1880 familie Holtrust, daarna afgebroken. 1950 – 1960 Stationsweg 11A familie Geerts, 1965 Wed. Geerts, 1970 +1985 D. Van der Klippe.

Woning, timmermanswerkplaats nr. * 54 Stationsweg 11, voorheen familie Boertjes-Eilander

In 1832 was het nog een perceel weiland van 0,25ha van Gerrit Jan Laanbroek waarop deze woning met werkplaats gebouwd werd. Gerrit Jan was boer en timmerman op boerderij de Lente * 34 (Stationsweg 16). In 1909 werd begonnen met de bouw van het huis met dezelfde stijlkenmerken als van het vroegere gemeentehuis (de Baron Canadastraat 10) dat ook door hem gebouwd werd. In 1910 verhuisde de familie Laanbroek naar hun nieuwe onderkomen. Helaas overleed Gerrit Jan al in 1911. De familie Laanbroek heeft er tot na de oorlog hun onderkomen gehad. Rond 1938 was de woning gesplitst in twee wooneenheden. In 1953 werd het pand verkocht aan A.Hofmeijer (wethouder), die het later weer doorverkocht heeft aan de familie Eilander. J.H.Eilander was melkventer. De familie Laanbroek is beschreven in Omheining 1994 nr. 2 door J.K.Pruim-Reinders. Bewoners: 1910 B 114 A G.J.Laanbroek + D.J.Laanbroek + H.J.Beerns, 1920 B 145 D.J.Laanbroek + J.Laanbroek, 1925 B 196, 1930 B 202 D.J.Laanbroek, 1938 Wed. J.Altena -Laanbroek + B 202 A J. Satink, 1948 Stationsweg 11 Wed. J.Altena-Laanbroek 1953 vertrek, 1970 J.H.Eilander + Wed. H. Eilander-Bosch, 1985 Wed. G.Eilander-Brinkman + Stationsweg 9 A.M.Boertjes.

Boerderij nr. * 55 “de Hoop” (1832) Stationsweg 7 en woningen Stationsweg 9 en 5

In 1798 mochten Tone Gerrits en Janna een stuk veldgrond aangraven (ontginnen) tussen de koemaat (de Maat weide, Stationsweg) en de Vloedgraven. Zij waren arm en niet in staat om een huis te bouwen. Daarom hadden zij een verzoek ingediend bij de Gereformeerde (herv.) diaconie of armenstaat van Heino, welk verzoek ‘gunstelijk werd geaccordeerd’. Het nieuwe huis werd wel eigendom van de diaconie. Tone Gerrits was linnenwever en nam na 1810 de naam Antony Veldhuis aan. In 1832 was het boerderijtje van de Gereformeerde Diaconie. Het was in goede staat; klas7. Er hoorde 0,6ha grond bij waarvan 0,3ha bouwland aan de noordzijde en 0,3ha weiland tegen de Vloedgraven. In het huis van de Diaconie hebben nadien nog verschillende families gewoond. Eerst de familie Ooms, daarna Linthorst en Pleiter. Deze familie woonde er ongeveer 50 jaar. Daarna kwamen de families Slotman, van Dorth en Dijkslag. De familie Dijkslag werd eigenaar en heeft de boerderij uitgebreid met melkvee. In 1986 werd de boerderij beëindigd. Deze familie is gedeeltelijk beschreven in Omheining 1981 nr. 2 door Wim Grootenhuis. Op een perceeltje vlak tegen de

Vloedgraven werd in 1920 een woning gebouwd voor de gemeenteveldwachter en W.F.Mulder. Hij was tevens toezichthouder op de jacht. In diezelfde tijd werd eveneens een woning gebouwd op de zichtlaan Stationsweg-N.H. kerk en de hoek Pastorielaan-Woolthuisweg door postbode E.Bos.

Bewoners: Stationsweg 7 1798 Tone Gerrits, 1805 Tone in 't Veld, 1819 Antony Veldhuis, Gerrit Veldhuis, 1840 J.Ooms + H.Eversman + A.Rietman, 1850 A 50 J.Ooms + A.Rietman, 1860 A 71 J. Ooms + K. van Dijk, J.Linthorst + Wed. Kiezebrink-Hekkert, 1860 +A 72 A.Rietman, 1880 J.Linthorst + H.Linthorst, M.Pleiter + J.Pleiter postbode, 1890 A 98 J.Pleiter, 1910 A 113, 1920 A 143, 1925 A 187, 1930 A 195 J.Pleiter, 1937 G.W.Slotman, . G.J.Dijkslag + A 195 A J. van Dorth, 1948 + 1970 + 1985 Stationsweg 7 G.J.Dijkslag. Stationsweg 9 1920 A 144 A werd A 150 W.F.Mulder, 1925 A 191, 1930 A 197, 1948 + 1970 Stationsweg 9 W.F.Mulder, 1985 L.H.Mekers, dan B.Mekers.
Stationsweg 5 1920 A 142 C werd A 144 E.Bos, 1925 A 185, 1930 A 193, 1948 Stationsweg 5 .E.Bos, 1970 + 1985 A.J.Kloezeman.

Boerderij nr. * 56 Pastorielaan 2 voorheen familie Lokin.

Na 1920 werd door H.Lugtenberg een woning met boerderij gebouwd omdat hij wat dichterbij het dorp wilde wonen. Voordien woonde hij op boerderij Nijboers (Moerweg 6) waar zijn zoon Bernhard verder boerde. In 1832 was er een perceel van 2,2ha waarvan 0,6ha bouwland tegen de huidige Woolthuisweg en 1,66ha hooiland op de plek van de huidige straat de Linde. Deze gronden waren toen van Jan Assies Kloosterman op buitenhuis de Engel (Canadastraat 1A). De familie Lugtenberg had voor de oorlog vier melkkoeien. Na de oorlog heeft zijn zoon een drietal melkkoeien gehouden totdat in 1960 werd gestopt met melken. Diens zwager Lokin, die er naast woonde, had een zandwinningsbedrijf. Onder heel wat hoge akkerbouwkampen rond Heino werd een laag geel zand onder de zwarte grond van de bovenlaag weggehaald. Dat zand werd gebruikt voor de woning- en wegenbouw. Er is helaas toen vrijwel geen archeologisch bodemonderzoek gedaan op deze gronden met een hoge verwachtingswaarde. Sporen van vroegere bewoners zijn er dan ook niet meer te vinden.

Bewoners: 1920 A 142 A H.Lugtenberg, 1925 A 188, 1930 A 194 H.Lugtenberg + J.Th.Lugtenberg, 1947 Pastorielaan 2 J.Th.Lugtenberg, 1970 + H.B.J.W.Lokin, 1985 H.B.J.W.Lokin.

Boerderij nr. * 57 Woolthuisweg 1 en 3 vroeger familie Blom

Rond 1920 werden langs de Woolthuisweg een paar woningen gebouwd door de families Blom. Daarvan was Th.R.Blom vrachtrijder. Zoals veel van de bewoners in en om Heino hebben zij een boerderijtje er bij gehad. De grond was in 1832 een perceel van 0,7ha weiland van Matthyas Filbri, kleermaker. Na de oorlog werd het vrachtrijdersbedrijf iets uitgebreid tot een transportbedrijf van de familie ter Laak.

Bewoners: Woolthuisweg 1 1920 A 142 E H.R.Blom, 1925 B 192, 1930 B 198 Th.R.Blom, 1948 Woolthuisweg 1 G.J.Holterman, 1970 + 1985 O.A.M. ter Laak.

Woolthuisweg 3 1920 A 142 A Th.J.Blom, 1925 B 193, 1930 B 199, 1948 Woolthuisweg 3 J.J.Blom, 1970 T.R.Blom, 1985 kantoor ter Laak.

Boerderij nr. *58 Woolthuisweg 5 Tegen 1930 werd er aan de Woolthuisweg een woning met boerderijtje gebouwd voor H. van Telgen, die als hoofdberoep timmerman uitoefende. Deze grond was een perceel van 1,9ha hooiland dat in 1832 van Klaas van den Berg was, molenaar aan de Zwolseweg 2. Op dat perceel bevindt zich thans het middendeel van de straten Meidoorn en Prunus. Over het boerderijtje is verder weinig bekend.
Bewoners: 1930 B 200 H. van Telgen + B 200 A G.J.Bosch, 1948 Woolthuisweg 5 H. van Telgen, 1970 M.J. van Telgen-Rassen, 1985 J.W.J.Blom.

Woningen nr. * 59 Woolthuisweg 4 en 6

Omstreeks 1970 zijn er een paar woningen gebouwd aan de Woolthuisweg met mogelijk wat gebruik van omliggende gronden. Dat was in 1832 nog een perceel van 1,3ha weiland van Antony Slurink, bakker te Heino (Canadastraat 13). De veldnaam was Slurinksmaat [9]. Maatgrond stond in de winter vaak onder water maar in de zomer niet. Het was weiland voor een paar koeien die bakker Slurink hield, doorgaans voor eigen gebruik. Zijn latere opvolger bakker Blom had tot 1960 nog twee melkkoeien. Vrijwel alle dorpsbewoners hadden wat grond voor eigen gebruik. Op deze grond bevindt zich thans het grootste deel van de straat Tulpenboom.
Bewoners: ± 1970 Woolthuisweg 4 G.M.Antonissen, 1985 G.J.M.Antonissen-Koenjer. Woolthuisweg 6 1970 + 1985 H.J.Schoorlemmer.

Boerderij nr. * 60 Bruinenberg (1795) Esdoorn 5

In 1795 woonde op grond van de marke Heino Dirk Bruinenberg die dagloner was. In 1827 besloot het markebestuur om 15 markeplaatsjes te verkopen met ieder 1,5ha grond voor 30 gulden per ha plus 3% koperspenningen. De boerderijtjes stonden al op erfpacht, toen recht van opstal genoemd. Daar was ook het boerderijtje van Dirk Bruinenberg bij die het ook aankocht. In 1832 bestond de 1,5 ha grond uit heide en bouwland. Het boerderijtje had weinig waarde, klas 9. De boerderij is altijd in de familie gebleven via schoonzoon van der Kolk en daarna Eilander. De familie Eilander had vier melkkoeien. De grond, 1,48ha werd in 1975 verkocht aan de gemeente voor uitbreiding van de woningbouw Heino-Zuid.
Bewoners: 1795 + 1811 + 1827 + 1832 Dirk Bruinenberg, 1840 A 92 Wed. W.Bruinenberg- Bruins + H.J.Wessels, 1850 D.Bruinenberg, 1860 B 75, 1880 D.Bruinenberg, dan Wed. A. Bruinenberg-Meijerman + H. van der Kolk, 1890 B 100, 1910 B 115 H. van der Kolk + A.J.Eilander, 1920 B 146 A. J.Eilander, 1925 B 195, 1930 B 201, 1948 Woolthuisweg 2 J.W.Eilander, 1970 Woolthuisweg 8 T. Eilander, 1985 Esdoorn 5.

Boerderij nr. * 61 Woolthuisweg 19 en woning Woolthuisweg 24

In 1970 vestigde J.W.Eilander, die op boerderij nr. * 60 boerde, zich aan de overzijde (oostzijde) van de Woolthuisweg. In 1832 was dat een gedeelte van een perceel van 1,9ha hooiland van Klaas van den Berg, molenaar te Heino aan de Zwolseweg 2. Op een hoek van een perceel dat eveneens bij boerderij nr. * 60 hoorde werd aan de westzijde van de Woolthuisweg in dezelfde tijd een woning gebouwd voor de familie Blom.

Bewoners 1970 + 1985 Woolthuisweg 7 J.W.Eilander, 1987 Woolthuisweg 19.
Woolthuisweg 24: 1970 + 1985 Woolthuisweg 10 D.Blom, 1987 Woolthuisweg 24.

Woningen nr. * 62 Bendijksweg 15, 30 en 32 de Padde

Op de hoek van de Bendijksweg met de Paalweg is rond 1970 een woning gebouwd voor G. van der Bend, afkomstig van boerderij Dellenberend * 63 Paalweg 23. Deze grond was in 1832 een perceel van 0,5ha heide van Klaas de Graaf, herbergier (Zwolsesweg 1). Het huidige nieuw gebouwde huis op deze plek heeft men de naam "de Padde" gegeven, afgeleid van de oude wegnaam Paddesteeg [K], nu de Bendijksweg. Eveneens is aan de noordzijde van de Bendijksweg, oostelijk van de Woolthuisweg tegen 1970 een woning gebouwd voor de familie Broenink. Aan de zuidkant van de Bendijksweg westelijk van de Woolthuisweg tegenover "de Padde" is in 1958 een woning gebouwd voor G.W. van der Vegt en B.J.Hondeveld. In 1832 was de grond een onderdeel van een perceel bouwland van Wolter Wolters (Canadastraat 16) en behorend bij zijn boerderij (Canadastraat 18). De woning is gebouwd voor G.W. van der Vegt die klompenmaker en landbouwer was geweest op boerderij de Vrede * 65 Bendijksweg 13. De woning werd dubbel bewoond door timmerman B.J. Hondeveld. Zie foto G.W. van der Vegt in Omheining 2001 nr. 3 van J.K.Pruim-Reinders.

Bewoners: Bendijksweg 18 later nr. 32, 1970 + 1985 Bendijksweg 18 G. van der Bend, ±1987 Bendijksweg 32.

Woning Bendijksweg 16 later nr. 30, 1970 + 1985 H.Broenink, ±1987 Bendijksweg 30. Woning Bendijksweg 15, 1958 + 1970 Woolthuisweg 12 G.W. van der Vegt + B.J. Hondeveld, 1985 Woolthuisweg 26 G.W. van der Vegt, ± 1987 + Bendijksweg 15 B.J.Hondeveld, nu Bendijksweg 15.

Boerderij nr. * 63 Dellenberend (1827) Bendijksweg 23, voorheen familie Van der Bend

In 1827 werd door de marke Heino aan 15 bewoners van katersteden op het Veld 1,5ha grond verkocht voor 30 gulden per ha plus 3% koperspenningen. Hierbij was ook het boerderijtje van Antony Dellenberend aan de Paddensteeg [K] (Bendijksweg). In 1832 was het boerderijtje zelf van weinig waarde, klas 9. Er hoorde toen 1,5ha bouwland en heide bij. Bij de boerderij is daarna een boomgaard van 0,5ha aangeplant. In 1845 heeft Antony de boerderij met boomgaard verkocht aan J. Reins. Na zes jaar, in 1851, heeft Willem van Piekeren deze katerstede Dellenberend, die toen ook Dekkers werd genoemd, gekocht. Daarna is dit boerderijtje tot 2017 in deze familie gebleven. De woning is vermoedelijk vaak dubbel bewoond geweest.

Bewoners: Bendijksweg 23 voor 1827 en 1832 Antony Dellenberend, 1840-1845 B 94 A. Dellenberend, 1845 J.Reins, 1851 W. van Piekeren, 1860 B 76 W. van Piekeren, 1880 + Wed. Reefman, 1890 B 101 W. van Piekeren + H.J.Horsman, 1910 B 110 H.J.Horsman, 1920 B 149, 1925 B 280, 1930 B 206 H.J.Horsman, K. van der Bend, 1948 Bendijksweg 35, 1964 Bendijksweg 23, 1970 Wed. H.W. van der Bend-Horsman, 1985 + H.J. van der Bend. Dubbele woning (deze woning kan op een andere plek gestaan hebben) 1880 B 76 A Wed. van D. van der Kolk, A.Bonte, mevr. B. Schepers-Bosman, 1890 B 102 Wed. H.Muller-Reefman, B.Bosch, A.Bisschop, H van de Werfhorst, H.Nijenhuis, G.J.Wessels, D.Kutterik, 1910 B 117 D.Kutterik, 1920 B 14(8) A.Visser, H.Boerrichter, 1930 B 205 K. van der Bend, M. de Lange, H.J.Wessels.

2e Dubbele woning Bendijksweg 23 1880 B 76 B T. de Groot, B.H.Ladrie, J.Maurits.

Foto boven: Bendijksweg 23. Mevr. van der Bend-Horstman voor de boerderij.
 Foto onder: Dezelfde boerderij, vlak voor de afbraak.
 Foto in kader: Nieuwbouw

Woning Bendijksweg 25 en 34

Omstreeks 1970 is door de familie Bartels een woning gebouwd op een gedeelte van een groot perceel dat in 1832 heide was van de marke Heino. Aan de noordzijde van de Bendijksweg werd voor 1910 voor jachtopziener H.J.Horsting een woning gebouwd. Vervolgens kwam daar de gemeentesecretaris J.Hartholt en na 1940 de familie J.Knopert. Dat was in 1832 een perceeltje van 0,15ha heide van de weduwe Elsje-Bos Jacobs op boerderij *53 (locatie Stationsweg 11 A) Woning Bendijksweg 25 1970 + 1985 A.Bartels.

Woning Bendijksweg 34 1905 B 100 A A.Horsting, 1910 B 116 H.J.Horsting, J.Hartholt, 1920 B 147 J.Hartholt, 1925 B 197, 1930 B 203, 1948 Bendijksweg 14 A.J.Knopert, 1964 Bendijksweg 22, 1970 + 1985 .J.Knopert, ± 1987 Bendijksweg 34.

Woningen * 64 Bendijksweg 17-19-21

In de periode 1910-1920 is door de boomkweker Wouda een woning gebouwd aan de Bendijksweg. Daarbij aan woonde J.Wouda en pensionhoudster J.W.C.Bolt. Daarna woonde er A.J.P. van Uden, die ook boomkweker was, met daarnaast tuinder Hofs. Tegen 1930 is door de familie J.Wouda er een woning achter gezet (Bendijksweg 21) waar nog verschillende families gewoond hebben. In 1832 was daar nog een perceel van 0,7ha van koopman Wolter Wolters Canadastraat 18) waar later woning nr. * 62 Woolthuisweg 26 is gebouwd. Rond 1928 is Datema, reclasseringsambtenaar, met personeel in de woning, nu Bendijksweg 17-19, gekomen. Nadien gevolgd door de familie Snel. Toen is de woning gesplitst in twee woningen.

Bewoners Bendijksweg [17] 1910-1920 D.Wouda + J.Wouda + J.W.C.Bolt, 1920 B 150 D.Wouda, A. J.P. van Uden + B 150 A J.Hofs, 1928 J.Datema, 1930 B 204 1948 Bendijksweg 27 H.J.Snel, 1964 Bendijksweg 17, 1970 + 1985 H.J.Snel.

Bendijksweg [19] 1948 Bendijksweg 29 G.Snel, 1964 Bendijksweg 19, 1970 + 1985 G.Snel.

Bendijksweg [21] 1930 B 204 A J.Wouda + J. de Lange, 1934 P.Kooistra, 1936 J.Voerman, 1948 Bendijksweg 31 G.Zomerdijk, 1964 Bendijksweg 21 G.Zomerdijk, 1970 G.W.Grootenhuis, 1985 J.A. Stegeman.

Boerderij nr. * 65 “de Vrede” (1832) Bendijksweg 11-13 familie Semmelink

Tegen de Bendijkskamp [11] stond in 1832 de boerderij van Hendrikus Duthler. De boerderij was in een niet al te beste staat, klas 8. Er hoorde 1,5ha land bij die op de akkerbouwkamp lag. Daarvan was 1,2ha bouwland en 0,25ha hakhout. Een perceel langs de Woolthuisweg en een singel langs de Bendijksweg. De Bendijkskamp is een oude hoge bouwkamp met goede akkergrond. Deze kan al heel oud zijn. Uit 1520 is er al een vermelding van Arnt die Vrede op zijn eigen bedrijf. Er was in 1832 wel een bij deze bouwkamp behorende boerderij Den Bendijk *79 achter Bendijksweg 28. Deze had toen maar een deel van de Bendijkskamp. Er is de indruk dat de Bendijkskamp in de 16e eeuw braak heeft gelegen. De bouwkamp is vermoedelijk verkocht aan verschillende eigenaren, een vijftal in 1832. Vanaf 1890 tot na 1970 is boerderij de Vrede dubbel bewoond geweest. Mogelijk woonden er drie gezinnen gelijktijdig met verschillende beroepen. Zo was bijvoorbeeld E.W. van Leusen naast landbouwer ook melkrijder. J.Klein Ganseij was klompenmaker en J.L.Nijland was melkrijder en rietdekker. Of er meer landbouwer waren is niet geheel duidelijk.

**Boerderij De Vrede, Bendijksweg 11
familie Semmelink**

Bewoners nr. 11: 1832 Hendrikus Duthler, 1840 B 88 J.Schipper, 1850 W.Schipper + H.J.Doosje, 1860 B 84 H.J.Doosje, 1880 H.J.Doosje + W.H.Doosje, 1890 B 113, 1910 B 132 W.H.Doosje, J.L. Nijland, G.J.Boerman, D. van Dijk, E.W. van Leusen, 1920 B 164 E.W. van Leusen, G.van Munster, Wed. E.Rietman-Hospes, J.Klein Ganseij, H.J.Hageman, 1925 B 217, 1930 B 223 H.J.Hageman, DJ. Hageman, J.Smalbroek, 1935 M.Wessels + J. van Dorth, 1948 Bendijksweg 19 J. van Dorth, 1964 Bendijksweg 11, 1970 Wed. W.J. van Dorth- van Essen, 1980 A.Hony, 1985 P.R.Semmelink. Bendijksweg 13 1890 B 114 W.Slootman landbouwer, W.Nijenhuis, G.H.Bouwmeester, 1910 B 133 J. van Dorth, G.W. van der Vegte, 1920 B 165 G.W. van der Vegte, 1925 B 218, 1948 Bendijksweg 23 G.J.Nijenhuis, 1964 Bendijksweg 13, 1970 G.J.Nijenhuis.

Boerderij nr. * 66 Woolthuisweg 41 voorheen familie Velthuis

Op de Bendijkskamp [11] stond in 1832 aan de westzijde een boerderij van Arend Schipper. Hoe lang de boerderij daar al stond is niet te achterhalen doordat de percelen grond verschillende malen van eigenaar verwisseld zijn. Voor de geschiedenis daarvan, zie ook boerderij Den Bendijk * 79. De boerderij van Schipper was in 1832 niet in al te beste staat, klas 8. Er was 2,3ha land bij. Om de boerderij lag 1,4ha bouwland, 0,8ha weiland lag ten noorden van de Bendijksweg en 5 are hakhoutsingel langs de Woolthuisweg. Na de families Schipper en Bremmers kwam in 1885 de familie Velthuis op deze boerderij. Tot 2016-2017 is de familie op deze boerderij gebleven. Wel is er na 1860 en woningnummering geweest die mogelijk wijst op dubbele bewoning of op een aparte woning in de omgeving die later is afgebroken. Voor de oorlog had de familie Velthuis twee tot drie melkkoeien en daarna vier à zes stuks. Nadat de melkkoeien weg waren is Derk Jan Velthuis nog druk geweest met geiten. De familie Velthuis is vermeld in Omheining 2001 nr. 3 door J.K.Pruim-Reinders.

Bewoners; 1832 Arend Schipper, 1840 + 1850 B 89 A.Schipper, 1860 B 83 A.Schipper + B.Schipper, 1880 A.Bemmers, 1885 J.Velthuis, 1890 B 111, 1910 B 130 J.Velthuis + D.J.Velthuis, 1920 B 163, 1925 B 216, 1930 B 222 D.J.Velthuis, 1948 Woolthuisweg 7 D.J.Velthuis, 1970 Woolthuisweg 13 D.J. Velthuis, 1985 Woolthuisweg 41 D.J.Velthuis, J.Velthuis.

Bewoners dubbele woning of aparte woning: 1860 B 83 A W. Dekkers + B 83 B W.Treep, 1880 B 83 A B.J.Dikken, H.Vonderman, G.J.Bannink, Wed. Heetkamp-Balders, 1890 B 112 Wed. G.Slootman-Dikken + familie Nibbelink, P van Tang(eren), 1910 B 131 G.Dikken, G.J.Velthuis, 1920 B 162 H.J. Wessels, G. van Munster, 1925 B 215, 1930 B 221 J.W.Mattenmaker, 1934 vertrek.

Boerderij nr. * 67 Woolthuisweg 43 familie Jolink

Tussen 1850 en 1860 is ten zuiden van de Bendijkskamp [11] een boerderij gebouwd waar eerst de familie Westrik gewoond heeft. Deze werd opgevolgd door de familie Logterman. Na 1890 kwam er een schoonzoon op de boerderij en werd het de familie Mattenmaker. De familie had een drietal melkkoeien en A.Mattenmaker was melkrijder met bussen naar de melkfabriek. Bij de boerderij zal ongeveer 2ha grond gehoord hebben. Daarvan was 1,3ha goed bouwland op de Bendijkskamp met de latere veldnaam het Logtermans [12]. Zuidelijk hiervan lag een hakhoutsingel van 10 are. De rest van de grond was in 1832 nog heide. De helft van het bouwland was toen nog van Gerrit Hietkamp, landbouwer te Raalte en de andere helft van Dirk Blom, timmerman te Heino (Canadastraat 15). De

boerderij is gebouwd op een heideperceel dat in 1832 van Gerrit Tichelhof te Wijhe (Wechterholt) was. Er naast lag een perceel heide van Wolter Wolters op Den Kramer (Canadastraat 16).

Bewoners: 1850-1860 B 86 A A.Westrik, J.Logterman, 1860 + 1880 J.Logterman + J. van der Hulst, 1890 B 110 J.Logterman + Wed. J.W. van der Hulst + J.W. van der Horst + Wed. G.Horst + familie van den Berg, G.Mattenmaker, 1910 B 129 A.Mattenmaker, 1920 B 161 A.Mattenmaker + J.W. Mattenmaker, 1925 B 214, 1930 B 220 A.Mattenmaker, 1948 Woolthuisweg 9 J.H.Dijkslag, 1964 Woolthuisweg 15, 1970 M.Jolink, 1985 Woolthuisweg 43 M.Jolink.

Boerderij nr. * 68 Oldentap Woolthuisweg 28 zomerhuis familie van Ittersum

In 1827 werd door het markebestuur van Heino besloten om bewoners de gelegenheid te bieden 1,5 ha grond te kopen voor 30 gulden per ha plus 3% koperspenningen. Eén daarvan was Albert Spijkerman aan de Woolthuisweg. Het werd gekocht en in 1832 was het huisje niet meer dan een hut, klas 10. Na de aankoop van de grond met geleend geld was het voor deze mensen niet mogelijk om een goed onderkomen te bouwen. Bij het boerderijtje hoorde in 1832 1,6ha bouwland en heide. Albert stond vermeld als landbouwer. Hij zal in het begin druk bezig zijn geweest de heidegrond te ontginnen. Op het boerderijtje hebben later verschillende families gewoond en het is blijkbaar vaak dubbel bewoond geweest. De naam Oldentap van de boerderij doet veronderstellen dat er ook nog een herberg in geweest is. Door de vele wisseling van bewoners is niet altijd duidelijk of deze op het juiste adres vermeld zijn. De boerderij is later aangekocht door het baron van Ittersumfonds van landgoed 't Rozendaal.

Bewoners: 1827 en 1832 Albert Spijkerman, 1840 B 91 G.Tiesink, H.Klink, 1850 G.J.Treep + Wed. Hesman, 1852 Jan Boers, 1854 J.Velthuis, 1860 B 79 J.Velthuis, 1880 J.Velthuis, A.Schiphorst + B 79A J.W.Mulder, 1890 B 106 A.Schiphorst + B 107 K.Kremer + J.W.Stein + G.Stein, 1910 B 127 G. Stein, T.Koopman, G.Th.Meiberg, W.H.Hulsebosch, 1910 + B 128 J.W.Stein, H.Holterman, 1902 B 160 H.Holterman, 1925 B 213, 1930 B 219 H.Veluwenkamp, 1948 Woolthuisweg 4 H.Veluwenkamp, 1964 Woolthuisweg 20, 1970 J.M.Veluwenkamp, 1985 Woolthuisweg 28 J.M.Veluwenkamp.

Boerderij nr. * 69 Parallelweg 5, voorheen familie Askamp

Naast de kruising van de Woolthuisweg met de Parallelweg is omstreeks 1900 een boerderijtje gebouwd. In 1832 was daar een perceel heide van 1,7ha van de marke Heino. Het is niet duidelijk wie de eerste bewoners waren want het huisnummer is overgenomen van het afgebroken boerderijtje In 't Veld * 51 (achter Stationsweg 19-21). Er hebben verschillende families gewoond die een stukje grond bewerkten en daarnaast een ander beroep hadden, zoals J.L.Nijland die rietdekker was. Thans behoort het boerderijtje bij landgoed 't Rozendaal-'t Nijenhuis.

Bewoners: 1890-1910 Wed. E. van den Beld-Baars, J.Dikkers, H.Vloedgraven, 1910 B 124 H. Vloedgraven, 1916 J.L.Nijland, 1920 B 156 J.L.Nijland, 1925 B 210 G.Stein, D.Kutterik, 1930 B 216 D.Kutterik + Th. van der Beek, 1948 Parallelweg 5 M.Jolink, 1970-1985 H.Askamp.

Boerderij * 70 Bokkenboer, Paalweg 53

In 1832 stond op het Heinose Veld [16] langs het vroegere kerkpad vanuit het Wechterholt en de Velner naar Heino [N] een hut met klas 10. In 1827 woonde daar al Cornelis Nijboer. Hij was een der gebruikers die een boerderijtje had op markegrond. De 1,5 ha grond werd aangeboden voor 30

Boerderij 69, Parallelweg 5, voorheen familie Askamp

Boerderij de Hoek, Raalterstraat 58

Woolthuisweg 41

Woolthuisweg 43

gulden per ha plus 3% koperspenningen. Vermoedelijk heeft hij van dat aanbod geen gebruik gemaakt omdat hij daarvoor geen geld beschikbaar kon krijgen. Hij is er wel blijven wonen want in 1840 woonde zijn weduwe er nog. Om het boerderijtje lag in 1832 een perceel van 1,1ha bouwland en heide van de Marke Heino. Deze grond is later wel verkocht en er werd een beter boerderijtje op gebouwd, dat bekend werd onder de naam Bokkenboer. Het is duidelijk dat men hier bokken ter dekking van geiten beschikbaar had. Thans behoort de grond bij het landgoed 't Rozendaal-'t Nijenhuis.

Bewoners: 1827 Cornelis Nijboer, 1840 B 90 Wed. H.Nijboer-Jansen en familie Nijboer, 1850 A. Zunnebelt, 1860 B 81, 1880 Wed. B.Zunnebelt-Velderman, A.Sonnebelt, 1890 B 108 A. Sonnebelt, 1910 B 125 + A.Bosman, 1920 B 157 A.Bosman, G.W.Meijerman, J.Smalbroek, W. van der Vegt, 1925 B 211, 1930 B 217 W. van der Vegt, H.Boerrichter, L. van der Kolk, 1948 Parallelweg 7 B. van der Kolk, 1970 Paalweg 29 P.A.J. van der Kolk, 1985 F.Tiere.

Boerderij nr. * 71 Paalweg 51

Noordelijk van boerderij Bokkenboer * 70 is na 1860 een boerderijtje gebouwd voor de familie Dikkens. In 1832 was daar een perceel heide van 1,56ha van Gerrit Tichelhof, landbouwer te Wijhe, Wechterholt. Om het boerderijtje bevond zich omstreeks 1883 een boomgaard. Tegen 1900 is het boerderijtje in oostelijke richting verplaatst naar een hoek van de grond van boerderij * 70. Daarbij zijn wat gronden toegevoegd die in 1832 van de Marke Heino, van Wolter Wolters (Canadastraat 16) en mogelijk van Willem Nijenhuis waren. Het kerkpad [N] lag daarna westelijk van het boerderijtje. Bewoners: 1860-1870 B 82 A W.Dikkens, 1880 W.Dikkens, dan Wed. H.Dikkens-Echthuizen, 1890 B 109 + H.Schottert, G.J.Wessels, B.Bosch, 1910 B 126 B.Bosch, A. van Leusen, 1920 B 158, 1925 B 212, 1930 B 218 A. van Leusen, 1948 Parallelweg 9 D.J.Weertman, 1970 Paalweg 27 weekendhuis, 1985 leeg.

Boerderij nr. *72 Paalweg 30 en woningen Paalweg 28 en Bendijksweg 7 en 9

Na 1920 is aan de Paalweg op de zuidoostelijke rand van de Bendijkskamp [11] een boerderijtje gebouwd voor dagloner J. van der Vegt. De grond was in 1832 van Wolter Wolters en behoorde bij diens boerderij. Aan de noordzijde van de Bendijkskamp op de hoek Paalweg-Bendijksweg is tegen 1970 een woning met loods voor de brandstoffenhandel Hartholt gebouwd. Op deze bouwkamp werd eveneens om die tijd aan de Paalweg nog een bungalow gezet (Bendijksweg 9). Naast deze bungalow kwam het vroegere kerkpad over de Bendijkskamp uit. Deze kwam vanaf het Wechterholt via de Velner naar Heino [N]. De Bendijksweg was vanaf dat punt niet aansluitend op het westelijk deel van die weg, maar liep schuin naar de Paalweg. Rond 1980 werd noordelijk van boerderij nr. * 72 nog een boerderij/woning gebouwd voor de familie Stokvisch.

Bewoners: 1920-1925 B 169 A J. van der Vegt, 1925 B 223, 1930 B 229 J. van der Vegt, 1933 H.J. Rozenkamp, 1934 J.Klein Ganseij, Wed. J.van der Veen-Potjes, 1937 H.J.Hageman, 1948 + 1970 Bendijksweg 15 H.J.Hageman, 1985 K.Timmerman.

Bewoners: Paalweg 28 J.Stokvisch, G.Stokvisch.

Bewoners Paalweg 22 1920-1925 B 169 A J. van der Vegt, ca 1990 Paalweg 30

Bendijksweg 7 1970 + 1985 A.O.E.J.Hartholt.

Bendijksweg 9 1970 + 1985 H.F.Poelhekke

Boerderij nr. *73 Paalweg 49 familie Boerdijk Na de 2e wereldoorlog is op grond van vermoedelijk de familie Boerdijk Paalweg 23 * 75 voor J.Boerdijk een woning-boerderij gebouwd. Hij was ook boerentimmerman. In die tijd werden veel boerderijen gesplitst. Er waren weinig vooruitzichten op betaald werk. Een klein bedrijfje was toch een vaste basis van inkomsten, vooral door het gebruik van eigen producten van het bedrijfje. Het gehele perceel was in 1832 3,4ha heide van de Marke Heino. Een deel van deze grond tegen de Parallelweg is nu bos van landgoed 't Rozendaal-'t Nijenhuis. Bewoners: 1948 Bendijksweg 13 J.Boerdijk, 1964 Paalweg 25 1970 + 1985 J.Boerdijk, ca 1990 Paalweg 49.

Boerderij nr. * 74 in Heinose Veld (afgebroken)

Op het Heinose Veld, oostelijk van Paalweg 23 en 25 heeft een boerderijtje gestaan aan een weggetje dat schuin naar de Paalweg liep. Het is niet duidelijk gelokaliseerd. Het stond vermoedelijk aan de noordkant of midden op perceel C 441. Dat was in 1832 een perceel van 3,5ha heide van de weduwe van Jan Kortenhorst (Marktplein 4). De bewoners kwamen omstreeks 1890 van boerderij nr. * 75 (Paalweg 23). De gezinsleden van de familie Wed. Veldkamp-Wichers stonden vermeld als landbouwer. Zij hebben blijkbaar geprobeerd door heideontginning een bedrijfje op te bouwen, hetgeen niet is gelukt. Het achterste deel is thans een bosperceel van landgoed 't Rozendaal-'t Nijenhuis.

Bewoners: 1890 B 118 Wed. A.Veldkamp-Wichers + gezin, Wed. G.Jansen-Koggel, 1916 B 136 J. Broek, hierna vervallen.

Boerderij nr. * 75 Paalweg 45/47 was familie Boerdijk

Na 1860 is aan de Paalweg een boerderijtje gezet op grond dat in 1832 van Gerrit Jan Nijmeijer was op katerstede Nijmeijer * 77 (afgebroken). De bijbehorende grond was in 1832 een deel van een perceel van 3,4ha heide van de Marke Heino. Het zuidelijk deel daarvan is thans een bosperceel van landgoed 't Rozendaal-'t Nijenhuis. Na de oorlog is ook boerderij nr. * 73 (Paalweg 25) van deze boerderij afgesplitst. De bewoner van Paalweg 23, J. van den Beld, was landbouwer, B.Boerdijk was werkzaam op de zuivelfabriek, G.Ruiterkamp en H.Roelofs waren klompenmakers. Bewoners: 1860-1880 B 90 A G.J.Jonkman, F. van der Kolk, G.Kleinherenbrink, 1880 J. van den Beld, G.Oosterlaar, 1890 B 119 G.Oosterlaar, H.J.Doosje, G.Eikenaar, 1910 B 138 G.Eikenaar, 1920 B 169 G.Eikenaar, J.H.Timmerarends, 1925 B 222, 1930 B 228 J.H.Timmerarends, 1948 Bendijksweg 11 B.Boerdijk, 1970 + 1985 Paalweg 23 B.Boerdijk, 1990 Paalweg 49. Dubbele bewoning of apart huis 1890 B 120 Wed. A.Veldkamp-Wichers (naar B 118), H.Rietman, H.Klein, W. Boschman, 1910 B 139 G.Ruiterkamp, Wed. J.Egberts-Oud Ammerveld, Wed. W.Weulink + H. Roelofs (daarna vervallen).

Boerderij nr. * 76 Bendijksweg 5 familie Boerdijk

In 1827 besloot het markebestuur van Heino aan de bewoners van markeplaatsjes ieder 1,5ha grond aan te bieden voor 30 gulden per ha plus 3% koperspenningen. Daarbij was ook het plaatsje van wever Berend (Klein) Ganseij. Daar zal hij wel op ingegaan zijn want in 1832 had hij 1,4ha grond. Daarvan was 0,45ha bouwland en 0,95ha heide. Het boerderijtje was een hut, klas 10.

De omstandigheden zijn voor de familie Klein Ganseij daarna wel vooruit gegaan. In de periode 1860-1880 was D.Klein Ganseij ook schipper en hij had ook personeel in dienst. Omstreeks 1920 kwam de familie Boerdijk op het boerderijtje. H.Boerdijk was ook melkrijder naar de melkfabriek. Voor de oorlog tot ongeveer 1950 had Boerdijk naast akkerland een à twee melkkoeien. Daarna zal hij er wel wat land bij gepacht of gekocht hebben voor een zevental melkkoeien. In 1982 werd het bedrijf beëindigd, J.L.Boerdijk was boerentimmerman.

Bewoners: 1827 + 1832 Berend Ganseij, 1840 B 86 B.Ganseij, 1850 Wed. Stegeman + D.Klein Ganseij, 1860 + 1880 B 90, 1890 B 121 D.Klein Ganseij + H.J.Klein Ganseij, G.J. Klein Ganseij, 1910 B 140 G.J.Klein Ganseij + M.Klein Ganseij, H.Boerdijk, 1920 B 170 H.Boerdijk, 1925 B 224, 1930 B 230 H.Boerdijk, 1948 Bendijksweg 7 J.L.Boerdijk, 1964 Bendijksweg 5, 1970 H.Boerdijk + J.L. Boerdijk, 1985 J.L.Boerdijk.

Boerderij nr. *77 Katerstede Nijmeijer Bendijksweg verplaatst naar nr. 10 voorh. familie Haye

Toen in 1827 het markebestuur van Heino besloot 15 markeplaatsjes met ieder 1,5ha grond aan de bewoner daarvan aan te bieden, was Gerrit Jan Nijmeijer daar ook bij. De prijs was 30 gulden per ha plus 3% koperspenningen. Zodoende was Gerrit Jan Nijmeijer in 1832 eigenaar van een boerderijtje, eigenlijk hutje klas 10, met 1,8ha grond. Daarvan was 1,2ha bouwland rond de boerderij en 0,6ha heide. Op die heide is later boerderij nr. * 75 (Paalweg 23) gebouwd. Gerrit Jan Nijmeijer en zijn zoon G.W.Nimeijer waren wever van hoofdberoep. Tot ongeveer 1890 heeft de familie, toen genaamd Nimeijer, er gewoond. De locatie was wat nu Korenbloem is, achter Bendijksweg 18 (Nijenkamp). De volgende bewoner heeft meer aan de Bendijksweg een nieuw boerderijtje gebouwd en de oude na enige tijd afgebroken. Het nieuwe boerderijtje heeft er nog tot omstreeks 2014 gestaan. De grond werd in 1990 bestemd voor woningbouw voor de nieuwe wijk Dollenhoek. Voordien waren er al enkele woningen langs de Bendijksweg gebouwd.

Bewoners: 1827 + 1832 Gerrit Jan Nijmeijer, 1840 B 85 G.J.Nimeijer, 1850 G.J.Nimeijer + G.W. Nimeijer, 1860 + 1880 G.W.Nimeijer, 1890 B 122 G.W.Nimeijer, H.Dijk, H.Klein Ganseij, Wed. Bannink, W.Brinkman, A.J.Bessels + B 122 A H.Klein Ganseij, 1910 B 141 H.Klein Ganseij + J. Roelofs, 1920 171 H.Klein Ganseij, 1925 B 229, 1930 B 235 H.Klein Ganseij, 1948 Bendijksweg 2 J. A.Grotenhuis, 1970 Wed. J.Grotenhuis-Klein Ganseij+G.Haye, 1985 G.Haye na 1985 Bendijksweg 10. Woningen Bendijksweg [12]: 1970 Bendijksweg 4 W.M. van der Vegt. 1985 A.C.Verschuren,, dan Bendijksweg 12.

Woning Bendijksweg [18] : 1970 Bendijksweg 6 H.J.Nijenkamp + J.H.Marsman, 1985 H.J.Nijenkamp, dan Bendijksweg 18 .

Woning Bendijksweg [26] : 1985 Bendijksweg 8 J.E.Bruggeman dan Bendijksweg 26.

Boerderij nr. * 78 De Palerie(1572) of Kleine Paal (1839) locatie Korenbloem, afgebroken

Boerderij de Palerie was een zeer oud erf bij de marsgronden van Heino welke in 1572 al werd genoemd. De naam verwijst naar het werken met palen. Voor verduurzaming van hout werd dat een jaar of langer in het water gelegd. Daarna moest het geruime tijd drogen voordat het verwerkt kon worden. Bomen werden gebruikt bij de bouw van boerderijen, schuren en hooibergen. Wat dunner hout werd gebruikt voor afrasteringspalen waar takken tussen werden gevlochten. Vooral voor

Boven en onder: boerderij de Bendijk of de Vlo aan de Paalweg, nu Bendijksweg 28

varkensbrinken, waar doornen heggen niet geschikt waren, werd deze methode toegepast. Ook voor landhekken was hout nodig. Het vuursteden register (voor belastingen) van 1582 vermeldt Willem Paalman met eigenaar Geah Eijsink. Het verpondingsregister (ook belasting) van 1678 geeft aan dat Paalman toen een vrij grote katerstede was. Daarna komen we het erf als katerstede weer tegen in 1717 als Hendrik van Born de Palerie koopt van de erfgenamen van Barent Roecke. In 1720 werd deze al weer verkocht aan Jan Teunissen. De boerderij werd steeds verpacht. De pachter in 1723 was Willem Paalman en zijn schoonzoon. Het ging de familie Paalman toen blijkbaar niet zo best want zij werden onderhouden door de diaconie. In 1748 werd de weduwe Willems-Piepin als bewoner vermeld. De registers van 1751 en 1765 vermeldden weer een Willem Paalman met nog steeds eigenaar Jan Teunissen. De boerderij lijkt dan verwaarloosd te zijn. Er werd een halve vuurstede (schoorsteen) vermeld en Willem werd door de armen onderhouden (diaconie). In die tijd waren er in Heino relatief veel armen. In 1767 woonden Jan en Aaltien Paalman op de Palerie. De volkstelling van 1795 vermeldt als bewoner Jan Willem Paalman, die in 1797 als Jan Willem Jansen genoemd werd. Voor of in 1805 is hij overleden want toen werd Janna Jansen(-Bruins) op de Palerie vermeld. Uit 1826 is een vermelding bekend voor aankondiging van verkoop van 4ha grond van deze boerderij. Deze verkoop ging toen niet door. Later is de boerderij wel verkocht want in 1832 was het boerderijtje van Jan ter Haar, landbouwer te Wijhe. De gebouwen waren in zeer slechte staat (klas 9). Hij bezat in Heino toen in totaal 7,3ha grond waarvan een gedeelte bij de Palerie hoorde. Van die 7,3 ha grond was 3,4ha bouwland waarvan 2ha goede vruchtbare grond naast de Marssteeg [O] lag en 0,9ha aan de Bakenbeltsteeg (Haarstraat). Er was 2,7ha weiland. Hiervan lag 0,8ha naast de boerderij en 1,8ha lag meer in noordelijke richting de Vloedgraven [O]. Verder bezat ter Haar 1,1ha heide oostelijk van de Wooldhuisweg. Het boerderijtje de Kleine Paal werd in 1839 met 1,65ha grond verkocht met als inzet 540 gulden. Op de overige grond, circa 5,6ha, stond een nieuwe boerderij de Grote Paal *81, Paalweg 19. De Kleine Paal is nadien afgebroken. Na de oorlog is op de grond daarvan tussen 1948 en 1970 en huis gebouwd op de hoek Paalweg-Bendijksweg voor de familie Pазie.

Bewoners: 1582 Willem Paalman, 1678 Willem Paalman, 1723 Willem Paalman en schoonzoon, 1748 Wed. Willems-Piepin (Paalman), 1751 + 1765 nr. 77 Willem Paalman, 1767 Jan en Aaltien Paalman, 1795 Jan Willem Paalman, 1805 Wed. Janna Jansen (Paalman)-Bruins, 1840 B 54 W. Dorgelo en daarna afgebroken. Bewoners Paalweg 21 1970 + 1985 H.M.Pазie.

Boerderij nr. * 79 Den Bendijk (1709) of de Mars (1601) achter Bendijksweg 28 vr. fam. Nijenhuis

Boerderij Den Bendijk was de oudste boerderij tegen het Heinose Veld gelegen en eveneens tegen de Mars [13]. Het werd in 1520 al vermeld. De boerderij werd aanvankelijk de Mars genoemd. Later werd dat Binnendijk wat verbasterd is naar Bendijk. Ook de naam Paddegat werd genoemd waar de oude naam Paddesteeg [K] naar werd genoemd. Later werd dat Bendijksweg. Vermoedelijk is het erf ouder dan uit 1520 omdat deze bij de oude akkerbouw kamp, de Bendijkskamp [11], gehoord zal hebben. In 1520 woonde er Jan Willemsen, "sceper op joffer Knoppers Hofstede" met als pacht "4½ mudde roggen" (van circa 2,2ha akkerland). Naast landbouwer was Jan ook schaapherder. In 1582 werd Egbert in de Mars als bewoner vermeld. De boerderij stond naast de marsgronden van Heino. Deze zijn vruchtbaarder dan de zandgronden vanwege hun leemdek maar kennen naast hoge, veel lage gedeelten.

De marsgronden lagen in de Mars [13] ter weerszijden van de Marssteeg [O] (nu Paalweg) langs de Vloedgraven [V] strekkende tot de Raalterweg [HH], ook Marswal [14] genoemd. Het verpondingsregister van 1601 vermeldde “een cotterste gelegen bij zuiden de kerck genaamd de Mars toebehorende Jasper ten Holten (van de Heerenbrink, Herenbrinksweg 3) een camp naast huis (0,15ha) en een camp daar an (2,6ha)”. De oude akkers van de Bendijkskamp [11] behoorden er niet meer bij. Het was toen een katerstede – kleine boerderij- geworden. Vermoedelijk is het erf door oorlogsomstandigheden niet in gebruik geweest en werd het land niet bewerkt. De Bendijkskamp is in verschillende delen verkocht. In 1832 bleken er vijf eigenaren van die grond te zijn. Dat waren met sectie C 101 Hendrikus Duthler, C 102 Arend Schipper, C 105 de weduwe van Gerrit Hietkamp, C 108 Dirk Blom en C 109 Wolter Wolters. Eerdere eigenaren van delen er van waren Gerrit Cattenbeld (1719), Gerrit Meijerink (1743), Antony Kijk in 't Veen (1765), Antony Jansen Bisschop (1778) en Berend Kolkman (1777). Den Bendijk werd in 1709 gebruikt door Roelof Bendijk en in 1743 door J. van Hattem verkocht aan Claas Brinkhuis. Jan van Hattem had deze geërfd van Ds. Broekhuis en Hendrik Muntz (Herenbrinksweg 1). De boerderij werd toen Paddegat genoemd. In 1737 kwam zoon Hendrik Roelofs mede op de boerderij. Daarna heeft diens zoon in 1787 katerstede Hulsebosch of de Zee * 44 (Centsweg 1) gekocht waarna hij daarheen in 1790 is verhuisd. Tot 1795 bleef vader Hendrik Roelofs op Den Bendijk. Dan kwam Marten Willems van den Belt. Voor 2150 gulden kocht hij in 1803 de boerderij van de weduwe Brinkhuis-ter Haar. In 1815 werd de boerderij verpacht aan Willem Nijenhuis. De familie van den Belt bleef nog tot 1825 mede op deze boerderij wonen. Dan verkopen de erfgenamen van de weduwe R. van den Belt-Knopert dit (huis nr. 25) met 4,1ha grond aan Willem Nijenhuis voor 1476 gulden. In 1832 hoorde er nog 3,7ha grond bij. Daarvan was 1,9ha vruchtbaar bouwland (marsgrond) langs de Bendijksweg, 1,7ha weiland langs de Paalweg en 10 are hakhout aan de westzijde van het bouwland. De familie Nijenhuis, die toen ook de Vloo werd genoemd, heeft ruim 200 jaar omliggende gronden bewerkt. Voor de oorlog waren er vier tot zeven melkkoeien en daarna zo'n zeven tot elf stuks. In 1969 is de boerderij door brand verwoest waarbij de gehele veestapel in de vuurzee omkwam; 11 koeien, de pinken, varkens met biggen en een paard. De bewoner W.Nijenhuis zag geen toekomst meer en is kort daarna overleden. De boerderij werd niet op dezelfde plek herbouwd. De nieuwe boerderij werd meer richting Bendijksweg gebouwd. Daar ging broer G.J.Nijenhuis wonen die voordien op boerderij de Vrede * 65 (Bendijksweg 13) woonde. In 1986 is hij vrijwel met de boerderij gestopt. De woningbouw en een speelveld van Heino-Zuid werd rond zijn bedrijf gerealiseerd. Het is beschreven in Omheining 1989 nr. 4 door C.D. Compaan e.a. Bewoners: 1520 Jan Willemsen, 1582 Egbert in de Mars, 1709 Roelof Bendijk, 1737 Hendrik Roelofs, 1795 Merten Willems, 1803 + 1811 Marten van den Belt(= dezelfde), 1815 + Willem Nijenhuis, 1825 Willem Nijenhuis, 1840 + 1850 B 52 W.Nijenhuis, 1855 Wed. J.Nijenhuis-Nijenhuis, 1860 B 85, 1867 + G.Nijenhuis, 1871 + 1880 G.Nijenhuis, 1890 B 115, 1892 Wed. H.Nijenhuis-Cents, 1904 + J.W. Nijenhuis, 1910 B 134 J.W.Nijenhuis, 1920 B 166, 1925 B 219, 1930 B225, 1948 Bendijksweg 10 J. W.Nijenhuis + W.J. + G.J.Nijenhuis, 1956 W.J. Nijenhuis, 1964 Bendijksweg 12, 1970 + 1985 G.J. Nijenhuis, ± 1986 Bendijksweg 28.

Boerderij nr. * 80 Paalweg westzijde tegenover nr. 19, afgebroken

Er heeft vanaf circa 1840 een boerderijtje/woning gestaan tegen het huidige terrein van het Woolthuis (Paalweg 10) locatie Gouden Regen. Tussen 1948 en 1970 is dat afgebroken. In 1832 was dat

weiland van boerderij Den Bendijk 79 (bij Bendijksweg 28), bij het nieuwe boerderijtje hoorde ongeveer 17 à 20 are grond. Bij vrijwel alle woningen was in die tijd wel wat grond waar producten voor eigen gebruik werden verbouwd zoals: aardappelen, groenten waaronder veel bonen en vaak enkele fruitbomen. Men had vaak een varken dat met het afval werd vetgemest en daarna geslacht. Deze zorgde ook weer voor mest in de tuin. Ook was er nog wel eens een geit die langs de weg of op een overhoekje aan haar kost kwam en melk leverde. De geit stond dan meestal aan de stik, meestal een ijzeren staaf in de grond geslagen met daaraan een stuk touw. De grond was vruchtbare leemgrond op de Mars * 15. Het was lage grond maar met wat hogere delen. Er hebben in deze woning verschillende families gewoond zoals H.J.Horsting die in 1980 rijksveldwachter was.

Vanaf eind 30er jaren woonde er de familie Klein Ganseij.

Bewoners: 1840 B 87 B.Huisman, 1850 B.Huisman, dan Wed. H.Huisman-Slotman, 1860 B 88 Wed. W.Huisman-Slotman + J. van den Beld, A.Grotenhuis + familie Veneklaas, H.J.Horsting, 1890 B 116 H.J.Horsting + J.Tutert + A.J.Groenteman, A.Marsman (tijdelijk), J.Spijkerbos (tijdelijk), 1910 B 135 C. Hollegien + B 136 J. Broek, 1910 + B 136 A J.Dommerholt, H. van de Werfhorst, 1920 B 167 C. Hollegien, B.Veltrop, G. Eikenaar, 1925 B 221, 1930 B 226 J.W.Mattenmaker, H.J.Rozenkamp, H.F. Wolthaar, G.W.Groteboer, W.J. van der Vegt, J.Klein Ganseij, H.Schottert (Tijdelijk), 1948 Paalweg 4 J.Klein Ganseij, voor 1970 afgebroken.

Boerderij nr. * 81 de Grote Paal (1839) Paalweg 19 vroeger familie Stokvisch

Boerderij de Grote Paal is een afsplitsing van boerderij de Kleine Paal * 78 (afgebroken). De bewoner, pachter van de Kleine Paal werd in 1839 door de diaconie onderhouden. De boerderij werd toen verkocht maar hij kon er wel blijven wonen. Er werd een nieuwe boerderij gebouwd waar het grootste deel van de grond, 5,6ha, werd bijgevoegd. Deze grond was vruchtbare marsgrond (zie boerderij nr. * 80) en een perceel bouwland 0,85ha lag aan de Bakenbeltsteeg (nu Haarstraat). In de periode 1839-1918 hebben er verschillende bewoners gewoond. Na 1918 heeft er steeds de familie Stokvisch geboerd. Voor de oorlog hadden zij vier tot acht melkkoeien en na de oorlog negen à elf stuks. In 1980 werd het bedrijf beëindigd waarna de grond voor de woningbouw van de Dollenhoek werd bestemd.

Bewoners: 1839 J.Holterman + W. de Bone, 1850 F.Brunselman, 1860 B 87 F.Brunselman, C. van der Moolen + Wed. J. van der Moolen-Reimert, 1880 K. van der Moolen, J.Jansen, 1890 B 117 J. Jansen + H.Beltman + B 118 Wed. A. Veldkamp-Wichers, Wed. J.Jansen-Koggel, 1890 B 117 G. Nijland, 1910 B 137 G.Nijland, J.Stokvisch + Wed. J.W.Kappers-Dijsselhof, 1920 B 168 J.Stokvisch + J.Stokvisch jr., 1925 B 221, 1930 B 227 J. Stokvisch, 1948 Paalweg 3 J.Stokvisch, 1964 Paalweg 19, 1970 J.Stokvisch, 1985 J.Stokvisch, G.Stokvisch.

Boerderij nr. * 82 Het Hanen (1712) of Tilder (1731) (Raalterstraat 26) familie Butink-Linthorst

Van boerderij het Hanen vinden we de eerste vermelding in 1712 in het doopboek als zoon Jan Roelof Jansen van het Hanen gedoopt wordt. De boerderij heeft meerdere namen gehad namelijk Hellendoorn of Onderscholten (1715) en Tilder (1731). In 1715 nam Jan Hellendoorn een hypotheek van 400 Carolingische guldens op zijn hof, land en huis door hem zelf bewoond. Vervolgens werd hij in 1723 als Johan Hellendoorn, rotmeester (wijkvertegenwoordiger) genoemd. Ook woonde er Albert Hellendoorn die onderschout ((plaatsvervangend schout) was. Daar kwam dan ook de naam

Onderscholten vandaan. De familie Hellendoorn woonde er nog in 1748. Er was dubbele bewoning want in 1731 werd Hermannes Tilder, als hospes vermeld. Hij had dus een herberg. Het huis lag ook dicht bij de weg naar Raalte. Het hoofdgeld (belasting) register vermeldt van 1704 en 1765 Lambert Tilder op het Onderscholten. De bijbehorende boerderij werd in 1764 verhuurd aan T. van der Kolk voor 19 gulden per jaar. Daarna werd in 1767 Lambert Tilder als onvermogene aangemerkt. Dat was niet een arme maar iemand die weinig kon betalen. In 1774 werd de grond van de katerstede blijkbaar zonder de woning waar Lambert Tilder woonde, verkocht aan Gerrit Kortenhorst en in 1779 kwam deze aan de weduwe Kortenhorst-Kloosterman (Marktplein 4). Tilder is dan een arme want in 1779 heeft hij het boerderijtje overgedragen aan de diaconie in ruil voor zijn levensonderhoud. Vervolgens vinden we alleen uit 1795 de vermelding van Willem Hellendoorn als wever op het Onderscholten. In 1832 was de boerderij in goede staat (klas 6) en vermoedelijk nieuw gebouwd. Eigenaar was de weduwe van Willem Berends te Raalte met als mede-eigenaar de diaconie van Heino. Er was 1,7ha grond bij. Daarvan lag 1,25ha goede kwaliteit bouwland (marsgrond zie nr. * 80) rond en achter het boerderijtje. Er lag voorts 0,25ha weiland aan de overzijde van de weg waar zich thans de dorpsboomgaard bevindt. Daarnaast was 0,2ha hakhout waarop nu woning Raalterstraat 1 staat. In 1842 heeft de diaconie de woning verkocht voor 80 gulden. En in 1843 werd de katerstede met 1,6ha grond door Kloosterman verkocht aan T.Laanbroek die timmerman was. De familie Laanbroek en later schoonfamilie Neppelenbroek heeft er tot ongeveer 1920 gewoond. Daarna hebben er nog verschillende families gewoond. Zo tegen 1970 heeft de familie Wijnands op de terreinen een stratenmakers bedrijf gevestigd. Vervolgens zijn er woningen van de wijk Dollenhoek gekomen. Aan de oostzijde van de Raalterstraat in de hoek met de Weversweg werd in de periode 1920-1930 een woning gebouwd voor klompenmaker H.J.Doosje. Later woonde er rijkspolitieman J. Kroeskoop. Ten zuiden van de boerderij werd tegen 1930 nog een woning gebouwd. Een veldnaam noordelijk van de boerderij was Achterhuus Massien [19]. Dat was marsgrond van boerderij Achterhuis (Canadastraat 58).

Bewoners: 1712 Roelof Jansen, 1715 Jan Hellendoorn, 1723 Johan en Albert Hellendoorn, 1731 + Hermannes Tilder, 1748 Jan Willem Hellendoorn, 1764 t/m 1777 Lambert Tilder, 1795 Willem Hellendoorn, 1840 B 55 W. de Bone + D.Dullink, 1843 + 1850 T.Laanbroek, 1860 + 1880 B 100 T. Laanbroek + A.Neppelenbroek, 1890 B 125, 1910 B 145 A. Neppelenbroek + G.Neppelenbroek + H. Brinkman, 1920 B 175 G.Wijnhout, E.J.Lozean, L.J.B.Bannink, J. van der Hulst, 1925 B 234, 1930 B 240 H.J.Rozenkamp, 1934 G.W.Groteboer, 1937 Wed. D.Jolink-van Dijk + zoon Bouwman, D.J. Hageman, 1970 + 1985 Raalterstraat 2 H.H.J.Wijnands, ± 1980 Raalterstraat 26, daarna familie S. Butink en Linthorst.

Woning Raalterstraat 4 1948 J.Bouwman, 1970 ontbreekt.

Woning Raalterstraat 1 1930- 1940 B 142 A H.J.Doosje, 1948 Raalterstraat 1 J.Kroeskoop, 1970 J.W. A.Rutgers + G.J.Koenjer, 1985 H.Bijker.

Boerderij nr. * 83 Kleine Bisschop (1723) Raalterstraat 3, worden woningen Wevershof

Boerderij Kleine Bisschop was een afsplitsing van boerderij Grote Bisschop (Berkendijk 3). Als katerstede hoorde deze eerst daarbij. Er was aanvankelijk alleen het bouwkampje bij het huis en deze boerderij. Geleidelijk is deze vergroot en aan de overzijde van de weg is daar weer een afsplitsing van gekomen; boerderij de Hoek * 86 (Raalterstraat 34-36). De boerderij werd ook wel de Dolle

genoemd, afgeleid van de buurt naam, zie uitleg boerderij * 85. De boerderij werd in 1723 vermeld toen Willem Kleine Bisschop er woonde. Daarna kwam in 1738 schoonzoon Jannes Everts mede op de boerderij. De eigenaar Nicolaas Boekholt verkocht in 1745 deze aan Jannes Rozendal Everts op 't Rozendal * 12 (Rozendaalseweg 9) voor 901 gulden. De boerderij bleef verpacht aan zijn zoon. In 1762 kocht Antony Jansen de boerderij welke deze in 1785 overdroeg aan diens zoon Jannes. Hij ging er nu op boeren en werd daarna Jannes Kleine Bisschop genoemd.

De boerderij werd bij de verdeling der markegronden in 1827 weer vergroot. Op de toebedeelde grond werd nog een dagloners-boerderijtje gebouwd nr. * 90 door de familie Rientjes richting Raalterdwarsweg. Kleine Bisschop was in 1832 van Willem Nibbelink met een normale waarde (klas 7). Er was 5,9ha grond bij; 1,5ha was bouwland waarvan 0,9ha oud bouwland noordelijk van de boerderij. Er lag 0,6ha zuidelijk langs de Raalterweg. Er was 2,5ha hooi- en weiland. Daarvan lag 1,5 ha langs de Weversweg, nu grotendeels dorpsbos en 0,2ha noordelijk van het bouwland. Een strook van 0,8ha weiland lag aan de overzijde van de Weversweg richting de Vloedgraven [O]. Dan was er een dennenbos van 0,7ha zuidelijk van het bouw- en weiland. Verder was er een acht are grote tuin. Rond 1840 boerde de familie Luttenberg op deze boerderij en is deze steeds in de familie gebleven. Door schoonzonen werd het de familie Nibbelink, Broekman, Overmars en Jansman. Van 1940 tot 1964 had J.A.Jansman tien melkkoeien en werd in dat jaar de boerderij beëindigd. Daarna vestigde er zich bandencentrum Eilander en G. van der Vegt had er samen met H.Slotman een veetransportbedrijf. Een gedeelte van de grond werd bestemd voor het dorpsbos. Omstreeks 2014 zijn de gebouwen afgebroken en zijn er nieuwe woonhuizen gebouwd (Wevershof).

Bewoners: 1723 + 1748 Willem Kleine Bisschop, 1738 + Jannes Everts, 1749 Jannes Everts, 1767 Teunis Kleine Bisschop + Antonie Johannes Kleine Bisschop, 1786 + 1811 Jannes Kleine Bisschop, 1832 Willem Nibbelink, 1840 + 1850 B 59 H.Luttenberg, 1860 B 101 + A.Nibbelink, 1880 A.Nibbelink + A.Broekman, 1890 B 127 + G.J.Overmars, 1910 C 147 G.J.Overmars dan Wed. W.Overmars-Kleine Koerkamp, 1920 C 177 G.A.Broekman, 1925 B 236, 1930 B 242 G.A.Broekman, J.A.Jansman, 1948 Raalterstraat 3 J.A.Jansman, 1970 G. van der Vegt, 1985 C.J.Eikelboom, J.Pellegrom, ± 2014 afgebroken.

Boerderij nr. * 84 Raalterstraat 32 (was nr. 8)

In de periode 1930-1940 is op een perceel grond, dat in 1832 0,3ha bouwland was van boerderij de Hoek * 86 (Raalterstraat 34-36) een woning-boerderijtje gebouwd voor de familie Eikenaar.

Bewoners: 1930-1940 B 138 A G.Eikenaar dagloner, 1948 + 1970 Raalterstraat 8 A.Eikenaar, 1985 P.G.W.M.Heuven, ± 1990 Raalterstraat 32.

Boerderij nr. * 85 Dollen (1722) of Dekkers (1811), Wilgenroosje 23, was Raalterstraat 16-18.

De eerste vermelding van de boerderij is uit 1682 als Jan Dollen er woont met als eigenaar Boekholt. Boerderij Dollen werd vermeld in 1722 toen de familie te Velde van landgoed Blankenfoort (bij Zwolseweg 40) het Dolling of Hondewikerhof, bemeierd door Seine Jansen, verkocht aan Hendrik Muntz (Herenbrinkweg 1). De naam Dollen, waar ook de hele buurt Dollenhoek [15] en vermoedelijk ook het wijkje Den Dolder (Dolderstraat) naar genoemd is, zal afgeleid zijn van dolende, geestesziek mensen. Veel armen, wezen, bejaarden, hulpbehoevenden en geestelijk gestoorde mensen werden door de diaconieën uitbesteed in gezinnen vooral in deze buurt. Hier woonden veel wevers,

Raalterstraat 58,

Raalterstraat 62, familie Mulder

Boerderij De Tempel, Wilgenroosje 27

Wilgenroosje 23, Dekkers of Dollen

kleermakers en klompenmakers. Zij waren veelal overdag thuis aan het werk en konden deze mensen begeleiden. Ook de vergoedingen daarvoor waren meer dan welkom, want hun eigen arbeid leverde maar een karig loon op. De andere naam, Hondenwikerhof, geeft aan dat het een katerstede is geweest van het erf Hondewijk. (Grote Koers aan de Weerd van landgoed Blankenfoort, afgebroken vanwege industriegebied het Zeegsveld/deWeerd). In 1579 heeft Catherina Muntz het Delling (Dollen) aan de Pletterstege [AE] verkocht aan Gerrit Kortenhorst (Marktplein 4); de meijer was Gerrit Wilms. Het was 1778 toen snijder (kleermaker) Gerrit op 't Dollen zijn huis overgeeft (in erfpacht) aan Jan Berends. Het eigendom van de grond kwam in 1779 aan de weduwe H. Kortenhorst-Kloosterman. Daarna komen we bij de ambachtsliedenregistratie van 1811, Gerrit Dekker op dit erfje tegen. Daarvan is de boerderijnaam Dekkers afgeleid. In 1832 was de weduwe van Jan Assies Kloosterman (Marktplein-Canadastraat) eigenares. De boerderij was in goede staat (klas 6), waarschijnlijk nieuw. Er hoorde 3,3ha land bij; 1ha goede kwaliteit bouwland (marsgrond) lag bij huis en 2,2ha hooiland richting de Vloedgraven. Het is niet bekend wanneer de boerderij eigendom van de gebruikers is geworden. Na 1832 tot circa 1890 woonden er de families Dellenberend, Gansekuil en Hazelhorst. Vanaf 1890 is de boerderij dubbel bewoond geweest, meest door de families Wessels en Roesink. Roesink had een paar melkkoeien en is met melken gestopt in 1969. De er langs lopende Pletterstege [AE] was de oude naam voor de Canadastraat en Raalterstraat. Bewoners: 1722 Seine Jansen, 1723 Dollen Swane, 1748 Hendrik Dolle, 1759 Gerrit Wilms, voor 1778 Gerrit Snijder, 1779 Jan Berents, 1795 Hendrik Dolle, 1811 Gerrit Dekker, 1840 B 57 B. Dellenberend ,H.Gansekuil, 1850 H.Gansekuil + G.Hazelhorst, 1860 B 95 G.Hazelhorst, 1880 G. Hazelhorst + G.Roesink, 1890 B 124 G.Hazelhorst + B.Roesink, A.J.Knopert, G.J.Wessels, 1910 B 144 G.J.Wessels + H.J.Wonink + H.J.Wessels, 1920 B 174 G.J.Wessels, 1925 B 232, 1930 B 238 G. J.Wessels, W.H.Lucht, H.Nieuwenhuis, 1948 Raalterstraat 18 H.Nieuwenhuis, 1970 + 1985 A.J Roesink, ± 1990 Wilgenroosje 23. Dubbele woning: 1890 -1910 124 A G.Eikenaar, A.H.Rietman, 1910 143 A.H.Rietman, A.J.Roesink, 1920 B 173 A.J.Roesink, 1925 B 231, 1930 B 237, 1948 + 1970 A.J.Roesink, 1985 samengevoegd met nr. * 18.

Boerderij nr. * 86 Den Hoek (1735) of Ripperdaas (1756) Raalterstraat 34-36, was nr.12 en 14 familie van Riel en van Aalderen

De eerste vermelding vinden we in 1735 toen Jan Gerrits Timmermans in Den Hoek woonde. Eigenaar van Den Hoek of Ripperdaas was voor 1756 Lucas van der Schuur en echtgenote Hermina Clomp. De katerstede werd in 1772 van Van der Schuur aangekocht door Gerrit Slurink. Vervolgens werd in 1809 door Anton Slurink (Canadastraat 13) het boerderijtje verkocht aan H.Zegerius, eigenaar van landgoed Blankenfoort (bij Zwolseweg 40). Omstreeks 1795 kwam Hermannus Flierhuis op deze deze boerderij. Hij nam bij denaamgeving in ca. 1811 de achternaam Vlierhuis aan. In 1832 was hij eigenaar van deze boerderij. Er hoorde 1,3ha land bij. Daarvan lag 0,9ha noordelijk van het huis en 0,3ha zuidelijk ervan, langs de Raalterstraat. De boerderij had een normale waarde, klas 7. Op zo'n klein bedrijf werd hij wel als landbouwer vermeld. Hij werkte vermoedelijk ook bij zijn zwager en zus op boerderij Kleine Bisschop * 83 (Raalterstraat 3). Tussen 1840 en 1860 woonde de familie Flierhuis op deze boerderij. Flierhuis is een verschrijving van Vlierhuis. De familie Flierhuis is vertrokken naar de Strenkhaar. De families Vlierhuis te Heino stammen van H.Vlierhuis (in 1832 op deze boerderij) af. Daarna kwam er de familie Zwijnenberg en in 1863 gevolgd door de familie Th.

Offenberg sr. Alle Offenbergs rond Heino stammen hier van af. Th.Offenberg was veearts, toen verloskundige. Zijn zoon Th.Offenberg jr. was veearts en ging wonen aan de Dorpsstraat 39 waar zijn vader later ook naar verhuisde. Een andere zoon, H.P.Offenberg, bleef op de boerderij tot na 1910. Toen kwam de familie Doosje op dit boerderijtje. Vanaf 1919 werd het boerderijtje dubbel bewoond, eerst door H.J.Doosje die klompenmaker was. Vanaf 1931 zijn er andere families in deze woning gaan wonen.

Bewoners: 1735 Jan Gerrit Timmermans, 1832 Hermannes Vlierhuis, 1840 B 56 J.W.Flierhuis, 1850 J.W.Flierhuis, G.Hulleman, B.Zwijnenberg + G.Tengnagel, 1860 B 97 L.Zwijnenberg, Th.Offenberg sr. + H.P.Offenberg, 1880 H.P.Offenberg, 1890 B 128, 1910 B 148 H.P.Offenberg, W.H.Doosje, 1920 B 178 W.H.Doosje, 1925 B 237, 1930 B 243 W.H. Doosje, 1931 J.W.Groteboer, L.W.Boerrichter, 1948 Raalterstraat 12 J.W.Groteboer, 1970 + 1985 W.A. van Riel, ± 1990 Raalterstraat 34.

Dubbele woning: 1919 B 178 A H.J.Doosje, 1925 B 238, 1930 B 244 H.J.Doosje, 1931 Wed. J. de Liefde-Mars, 1934 M.H.Groteboer, 1937 D.J.Hageman, H.L.Giezen + B 244 A W.H. Doosje + W.H.H. Doosje, 1948 Raalterstraat 14 M.W.Roeke, 1970 J.W.Groteboer, 1985 A.J van Aalderen, ± 1990 Raalterstraat 36.

Boerderij nr. * 87 Raalterstraat 46 en 44

Het vroegere boerderijtje Raalterstraat 24 (nu Raalterstraat 46) zal rond 1860 gebouwd zijn. De grond was in 1832 van Engbert Schipper op boerderij Den Tempel * 88 (Wilgenroosje 27) die er vlak achter stond. De bewoning in de eerste periode in de 19e en 20e eeuw is moeilijk na te gaan omdat er veel verschillende families gewoond hebben. Doordat het boerderijtje aan de doorgaande weg naar Raalte stond, is het een tijdje een huis geweest voor een koffiestop onder de naam "Nooit Gedacht". Dat was toen de familie van der Veen-Potjes er woonde. Vlak ernaast, aan de noordzijde, is na 1930 een nieuw huis gebouwd, zodat er toen een klein oud boerderijtje en een grote burgerwoning naast elkaar stonden. Voordat het boerderijtje werd afgebroken voor nieuwbouw, is het een tiental jaren gebruikt door de Graaf Folke Bernadottegroep van de padvindende.

Bewoners: 1860 + 1880 B 94 J.Jacobs, 1890 B 129, 1910 B 149 J.Jacobs, A.H.Rietman, J. Grootenhuis, H.J.Wessels, G.Neppelebroek, 1920 B 179 G.Neppelebroek, 1925 B 239, 1930 B 245 L.W.Boerrichter, W.M. van der Vegt, H.J.Rozenkamp, Wed. J. van der Veen-Potjes, 1948 Raalterstraat 24 J. van der Veen, 1970 J.Dijkhuis, 1985 J.Bendijk-Knopert, ± 1990 Raalterstraat 46. Bewoners (nr. 44): 1930-1940 B 244 A W.H.Doosje + W.H.H.Doosje, B.H.Boerdam, 1948 + 1970 + 1985 Raalterstraat 22 Th.Oosterlaken, ± 1990 Raalterstraat 44.

Boerderij nr. * 88 Den Tempel (1751) Wilgenroosje 27

Boerderij Den Tempel werd in 1764 vermeld toen Jan Tempelman er woonde. De naam Tempel verwijst naar kerkshuren. Na de reformatie kwamen katholieken in het geheim bij elkaar in boerenschuren. Deze boerderij heeft die functie niet gehad. De eerste bewoners zullen de naam van elders meegebracht hebben. De boerderij werd al in 1751 vermeld met als bewoner Henrik Egberts (Engberts). Eigenaar was Hendrik Muntz (Herenbrinksweg 1) van de grond en de diaconie het huis. De boerderij is later eigendom van de bewoners geworden. In 1832 was dat Engbert Schipper. De boerderij had een normale waarde, klas 7. Er hoorde 3ha grond bij, 1,4ha was bouwland op ontginningsgrond. Achter de boerderij lag daarvan 0,7ha bouwland en langs de Raalterweg en er

achter aansluitend 0,8ha heide. Er was 0,7ha weiland langs de Raalterweg en een tuin van 6 are. Mogelijk was de boerderij verhuurd, want Engbert Schipper was metselaar. Vermoedelijk is de boerderij in 1858 samengevoegd met boerderij Drulmer * 89 die toen werd afgebroken. Daarna is er nieuw gebouwd. Vanaf circa 1900 heeft de familie Roesink er gewoond. Deze familie moest tegen 1980 de boerderij verlaten wegens de woningbouw in de Dollenhoek. De boerderij zou afgebroken worden, hetgeen echter niet is gebeurd. Daarover is later door de familie geprocedeerd tegen de gemeente Heino.

Bewoners: 1751 Hendrik Engberts, 1764-1767 Jan Tempelman, Engbert Schipper, 1795 Engbert Schipper, 1811 Engbert Tempelman + Jan Willem Schipper, 1832 Engbert Schipper, 1840 B 83 J.W. Schipper, 1850 J.W.Schipper + A.Dellenberend, 1860 -1870 nieuw B 92 A J.W.Schipper, J.Klein Woolthuis, J.Katerstede, 1880 B 93 J.Bisschop, 1890 B 123 J.Katerstede, G.Frederiks, G.Roesink, 1910 B 142 G.Roesink, 1920 B 172, 1925 B 230, 1930 B 236 J.Roesink, 1948 + 1970 Raalterstraat 26 J.Roesink, 1985 J.Kiekebosch, ± 1990 Wilgenroosje 27.

Boerderij nr. * 89 (Nieuwe) Drulmer (afgebroken) Raalterstraat 52.

Boerderij (Nieuwe) Drulmer kwam voor het eerst in beeld in 1795 toen Jan Drulmer er woonde. Zijn ouderlijk huis zal boerderij Drulmer * 46 geweest zijn. Dat is later afgebroken in verband met de aanleg van de spoorlijn en het bouwen van een spoorwegovergangshuis. In 1803 heeft Herm Drulmer een perceel van 0,8ha hooiland (C 157 Heerenland) aan de Weversweg er bij gekocht van J.Teding van Berkhout te Olst (Groot Hoenlo). Met dit boerderijtje op schrale ontginningsgrond ging het niet goed. In 1832 was de aangekochte grond weer verkocht aan W.Nibbelink op boerderij Kleine Bisschop * 83 Raalterstraat 3. De boerderij was verkocht aan Evert Lindeboom, molenaar (Bredenhorstweg 15). Recht van opstal had Harm Spijkerhuis. Het boerderijtje was in slechte staat (klas 9). Er hoorde 1,3ha bouwland bij, 0,7ha lag ten zuiden van het boerderijtje. Daarop is later de verplaatste boerderij * 77 Bendijksweg 10 gebouwd. De grond van Drulmer is later blijkbaar gedeeltelijk bij boerderij Den Tempel * 88 gekomen. De bewoner daarvan, J.W.Schipper, heeft een nieuwe boerderij de Tempel gebouwd en omstreeks 1858 is Drulmer afgebroken. Op de hoek van de Bendijksweg werd midden 20ste eeuw een boerderij/woning gebouwd voor de familie Stokvisch. In 1832 was dat grond van Engbert Schipper op boerderij Den Tempel. Tegen 1980 is naast dit huis aan de Bendijksweg een woning gebouwd voor de families Dijkhuis en Roesink, die de boerderij de Tempel moesten verlaten omdat deze afgebroken zou worden ten behoeve van de nieuwbouw in de Dollenhoek. Dat is echter niet gebeurd.

Bewoners: 1795 Jan Drulmer, 1803 + 1811 Herm Drulmer, 1832 Harm Spijkerhuis, 1840 B 82 D. Boerman, J.Boerman, 1850 H.Bannink, H.Hulsebosch, 1858 afgebroken.
Raalterstraat 52: 1940-1948 B 246 A + 1970 Raalterstraat 30 G.J.Stokvisch, 1985 H.Kleinlugtenbeld
Bewoners Bendijksweg 2: ± 1980 Bendijksweg 2 A werd Raalterstraat 28 G.Dijkhuis, J.Roesink, werd 1990 Bendijksweg 2.

Boerderij nr. * 90 Raalterdwarsweg, afgebroken

Rond 1845 is op grond, dat in 1832 van Willem Nibbelink op boerderij Kleine Bisschop * 83 (Raalterstraat 3) was, een boerderijtje voor de familie Rienties gebouwd. De locatie was gelegen tegen het huidige dorpsbos, vrijwel in de huidige bocht van de Raalterstraat-Raalterdwarsweg. In

Parkeerplaats vroeger Lustoord Raalterstraat

Boerderij Oldentap, Woolhuisweg 28

Boerderij de Grote Paal, Paalweg 19

1832 was daar 1ha heide met een dennenbos van 0,6ha. In 1883 was dat ontgonnen met aan de west- en oostzijde stukjes bouwland en weiland in het middendeel. In 1912 was alleen een strook langs de Raalterweg nog bouwland. De rest was toen weiland. In de zuidelijke hoek van het bouwland tegen de Raalterweg is na 1920 een nieuw boerderijtje gezet nr. * 91 (Raalterweg 5). De oude boerderij is daarna afgebroken.

Bewoners: 1845 + 1850 B 59 A J.Rienties, 1860 B 102 J.Rienties, G.J.Dokter, H.J.Rienties, 1880 H. Rienties, 1890 B 130 H.Rienties + H.J.Rienties, B.Nijboer, 1910 B 150 B.Nijboer, 1920 B 180 B. Nijboer, G.H.Keizer + G.W.Keizer, afgebroken.

Boerderij nr. * 91 Raalterstraat 5 familie Nijboer

Na 1920 is op de zuidhoek van het bouwland van boerderij nr. * 90 tegen de Raalterweg een boerderijtje gebouwd. Het oude boerderijtje is afgebroken waarbij de grond van bijna 1,6ha bij het nieuwe boerderijtje is gekomen. De huidige Raalterdwarsweg doorsnijdt vanaf de verkeerslichten het gehele perceel.

Bewoners: 1920-1930 B 180 A.K.Voskes + G.W.Keizer, A.Bovenmars, E.Roelofs + G.J.Hageman, 1925 B 240 A. Bovenmars, 1930 B 246 G.Neppelenbroek, 1948 + 1970 Raalterstraat 5 G. Neppelenbroek, 1985 T.P. van der Vegt.

Boerderij nr. * 92 Raalterstraat 58

Tussen 1910 en 1920 is op de noordrand van een perceel, dat in 1832 1,5ha heide was van de marke Heino, een woning-boerderijtje gebouwd voor A.H.Rietman, die bakker was. Vlak tegen de Raalterstraat lag voor het huis een perceeltje dat van een eigenaar aan de overzijde van de weg was. Dat was ontstaan doordat diens perceel in 1830 doorsneden was voor de nieuwe rechtgetrokken Raalterstraat. Er was later een bakkerij met winkel, ook met kruidenierswaren. Er kwam later ook een cafetaria van de familie Wolfkamp. Deze familie is na 1950 verhuisd naar Canadastraat 43 waarin een cafetaria werd gevestigd.

Bewoners: 1920 B 181 A.H.Rietman, 1925 B 241, 1930 B 249 A.H.Rietman + J.M.Wolfkamp, 1960 + 1985 H.J. van de Beld, ± 1990 Raalterstraat 58.

Boerderij nr. * 93 Raalterstraat 54 en 56

Op een perceeltje van 10are bouwland, in 1832 van R.TC. Bentinck van Schoonheten stond toen een boerderijtje in zeer slechte staat van Derk Boerman, dagloner te Heino. Het boerderijtje stond op de hoek van een paar wegen in het Heinose Veld [AF]. In 1912 was de doorlopende weg richting nu Parallelweg 11 vervallen. Er naast lag in 1832 een perceel van 1,8ha heide van Bentinck. In het boerderijtje hebben veel verschillende bewoners gewoond. In de periode 1910-1920 is het adres vervallen. Omstreeks 1920 zijn, wat meer richting Raalterstraat, twee nieuwe daglonersboerderijtjes gebouwd. Dat was vlak achter het vrij kort daarna gebouwde boerderij-huis van bakker Rietman * 92 (Raalterstraat 58). Ook in de nieuwe boerderijtjes hebben verschillende families gewoond. Na de oorlog waren dat de families Valk (nr.54) en Boerdijk (nr.56).

Bewoners (achter Raalterstraat 56): 1832 Derk Boerman, 1840 B 82 O.Boerman, A.Bosch, Bosman, 1850 H.Bannink, H.Hulsebosch, 1860 B 92 H.Hulsebosch, 1880 H.Koerhuis, J.Journee, 1890 B 133 P.Journee + J.Journee, 1910 B 152 J.Journee, J.H.Laanbroek, J.W.Haye, J.Grotenhuis, afgebroken.

Bewoners (Raalterstraat 54): 1920-1930 B 181 A Wed. W.Munster-Akkers, H.Jansen, 1930 B 248 H. Jansen, W.M. van der Vegt, 1937 M.H.Groteboer, 1937 H.Valk, 1939 + G.W.Zielman, 1948 + 1970 Raalterstraat 36 H.Valk, 1985 J.E.Homa, ± 1990 Raalterstraat 54 Bewoners (Raalterstraat 56): 1920-1930 B 180 A Wed. G.Hersevoort-Valk + Mevr. Hersevoort, E. van der Vegt, G.J.Wessels, 1948 + 1970 + 1985 Raalterstraat 38 G.J.Boerdijk ± 1990 Raalterstraat 56.

Daglonersboerderijtjes en woningen nr. * 94 Heinose Veldweg 2 t/m 8 en Bendijksweg 1 + 3

Aan de Heinose Veldweg zijn vanaf 1920 een aantal huizen gebouwd voor dagloners, ambachtslieden en dergelijke. De grond waarop Heinose Veldweg 2 is gebouwd, was in 1832 van Berend Ganseij op boerderij * 75 (Bendijksweg 5). De grond van de andere woningen aan die weg was heide van Hendrikus Kievitsbos op boerderij Kiezebos, vroeger Molenweg1. De ondergrond van woning Bendijksweg 1 was bouwland van Engbert Schipper op boerderij Den Tempel * 88 (Wilgenroosje 27) en van Bendijksweg 3 was bouwland van Evert Lindeboom (Bredenhorstweg 15) en behorend bij boerderij Drulmer * 89. De bouw van de woning Heinose Veldweg 2 is uitgevoerd door bouwvakkers onder leiding van de R.K.kerk. Wie alle bewoners op het Heinose Veld waren is niet te achterhalen omdat sommige huizen tijdelijk verlaten waren terwijl anderen er maar heel kort woonden.

Bewoners (Heinose Veldweg [8]): 1925 B 227, 1930 B 233, 1948 t/m 1964 Bendijksweg 1 A , 1970 Heinose Veldweg 8 Mevr. A.Kleine Staarman, 1985 H. van Schoten.

Bewoners (Heinose Veldweg [6]): 1920-1930 B 170 B A.J.Kamphuis + J.Hofstede, 1925 B 226, 1930 B 232 J.Hofstede, 1948 t/m 1964 Bendijksweg 1 B, 1970 Heinose Veldweg 6 J.W.Hofstede, 1985 D. Mattenmaker.

Bewoners (Heinose Veldweg [4]): 1920-1925 B 170 A E.J.Smalbroek, G.J.Rutgers, 1925 B 225, 1930 B 231 L.Kogelman, 1948-1964 Bendijksweg 1 C, 1970 Heinose Veldweg 4 J.R.Kamphuis, 1985 A.A. van Schoten.

Bewoners (Heinose Veldweg [2]): 1964 Bendijksweg 5, 1970 + 1985 Heinose Veldweg 2 W. ter Bruggen.

Bewoners Bendijksweg [1]: 1948 J.J.M.Blom, 1970 H.B.J.W. Kamphof, 1985 C.H.Beijer. B Bewoners Bendijksweg [3]: 1970 + 1985 G.J.Egberts.

Boerderij nr. * 95 Raalterstraat 60-62 familie Mulder

Tussen 1832 en 1840 is er een boerderijtje gebouwd midden op een perceel heide, 1,8ha, van R.F.C. Bentinck van Schoonheeten door de familie Alberts. Er liep ook een weg langs [AF] richting de Japiksweg. Op het boerderijtje woonde de familie Solen tot na 1890. De heide was in 1883 nog maar gedeeltelijk ontgonnen. Daarna woonde er de familie G.W. Zielman. In 1912 was de heide geheel ontgonnen tot weiland even als de 1,4ha tegen de Raalterstraat, die in 1832 van de marke Heino was. Na 1912 is er een nieuwe boerderij meer naar het noorden gebouwd, tegen de noordelijke grens van het oorspronkelijke eerst ontgonnen perceel. In 1921 was het een normale boerderij met zeven melkkoeien. In 1939 is de familie Zielman en Valk verhuisd naar de woning-boerderij * 93 (Raalterstraat 54). Na de oorlog woonde op de boerderij de familie Mulder, die er grote veeschuren en een tweede woning bij gebouwd heeft.

Bewoners: 1840 B 84 R.Alberts, 1850 J.Solen, 1860 B 91, 1880 W.Solen, 1890 B 134 W.Solen, D.J. Zielman, 1910 B 153 G.W.Zielman, 1920 B 183, 1925 B 244, 1930 B 250 G.W.Zielman + H.Valk, 1939 H.Huisman, 1948 + 1970 Raalterstraat 44 W.G.Mulder, 1985 W.J.M.Mulder + nr. 42 J.H.M. Mulder. ± 1990 Raalterstraat 62 W.J.M.Mulder + Raalterstraat 60 J.H.M.Mulder.

Boerderij nr. * 96 Raalterstraat 11 familie Boerdijk

Na 1890 is op een perceel aan de Raalterstraat tegen de bossen van 't Relae een daglonersboerderijtje gebouwd voor J.Ottenkamp, die toen marskramer was. In 1832 was daar een perceel van 1,6ha heide van de Marke Heino. In 1912 was dat perceel ontgonnen en samengetrokken met 4ha weiland dat in 1832 van de erven van Jan van der Vegte was van boerderij Grote Bisschop (Berkendijk 3). Het was in 1912 geheel bouwland. In 1920 werd J.Ottenkamp vermeld als manufacturier en in 1930 als venter, die kleding langs de deuren verkocht. In 1938 heeft schoonzoon M.F.Slijkhuis er een nieuw huis gebouwd.

Bewoners: 1890-1910 B 136 B J.Ottenkamp, 1910 B 155, 1920 B 186, 1925 B 245, 1930 B 251, 1938 M.F.Slijkhuis, 1948 + 1970 Raalterstraat 11 M.F.Slijkhuis, 1985 J.A.M.Mulder.

Klompemaker, houtbedrijf nr. * 97 Raalterstraat 64 familie Vonderman

Omstreeks 1890 stond er een daglonershutje in het Heinose Veld, dicht bij de Japiksweg. Het is niet goed mogelijk om de juiste plek te lokaliseren. Het lijkt er op dat het stond op een perceel heide dat in 1832 van R.T.C.Bentinck van Schoonheeten was. Daar hebben de families Journee gewoond. Kort daarna is op een plek dicht bij de Raalterstraat en meer noordelijk, nog een woning gebouwd. Op die plek was in 1832 nog een dennenbos van Vidal de St.Germain op het Relae. Dat perceel was ontstaan doordat de oude Raalterweg [AH] in 1830 is verlegd en toen rechtgetrokken is. De oude weg liep aan de westzijde van het huidige bos en kwam uit op de huidige Japiksweg. Hier was ruimte voor het klompemakers bedrijf van de familie Journee. Deze familie had personeel in dienst voor de kap en aanvoer van hout. Thans is het nog een transportbedrijf voor vooral hout. Vanaf ongeveer 1920 waren er twee woningen tot na 1970.

Bewoners: 1890-1910 B 133 P.Journee en zonen, J.Journee, 1910 B 154 P.J.Journee + J.Journee, 1920 B 184 P.J.Journee, 1925 B 246, 1930 B 252 P.J.Journee, 1948 Raalterstraat 48 G.J.Wallink, 1970 G.J.Wallink, afgebroken

Bewoners 2e woning: 1920 B 184 A H.A.Klein Ganseij, 1925 B 247 J. van Olst, 1930 B 252 J.van Olst, J.B.Boerkamp, J.W.Harink, 1948 Raalterstraat 50 J.W.Harink, 1970 + 1985 H.G.B.Vonderman, ± 1990 Raalterstraat 64.

Café en woning nr. * 98 was Raalterstraat 54(-66), naast "Jan Steen", afgebroken

Rond 1920 is er aan de Raalterstraat vlak tegen de gemeentegrens met Raalte, waar ook de Japiksweg uitkwam, een chauffeurscafé "Lustoord" gebouwd. De bewoner was C. de Visser, die ook tuinder was van beroep. Samen met zijn schoonzoon A.J.R.R. Spitzen had hij een boom- en rozenkwekerij aan de Rozendaelseweg-Stationsweg. Na het overlijden van C. de Visser in 1947 werd H.J. Journee uitbater van dit café. In 1955 werd S. van der Noord de eigenaar en in 1957 H.J. Korenromp de uitbater. Later werd het eigendom van "Lustoord" overgedragen aan J.Lohr. Laatste

Boerderij Holterman aan 't Veld, Brinkweg 9, familie Snel. Foto boven oud. Foto onder nieuw.

verkocht in 1977 de zaak aan G. van der Vegt. In 1982 brandde de zaak kort na zijn verhuizing naar de Dorpsstraat uit en werd er een nieuw cafe-restaurant naast gebouwd, net over de gemeentegrens met Raalte. Het restant van het vroegere cafe werd blijkbaar hersteld en als woning gebruikt, totdat het na 1985 werd afgebroken en er een parkeerplaats in gebruik werd genomen. In 1982 was H. Neppelenbroek de volgende koper met als uitbaters E. en H. van Brakel, onder de naam cafe-restaurant "Het Wiel". Tien jaar later werd het omgevormd tot "Restaurant 66" met nieuwe uitbaters, die er een Thaise keuken exploiteerden. In 1993 al weer gevolgd door een Chinees-Thais specialiteitenrestaurant "Ocean" met als uitbaters de familie Lee. Tenslotte werd het in 2003 verbouwd en werd het restaurant "Jan Steen". De geschiedenis van deze panden en de bewoners is beschreven in Omheining 2018 no. 3 door Jennie Pruim-Reinders
 Bewoners: 1920 B 185 C. de Visser, 1925 B 248, 1930 B 254 C. de Visser, 1947 H.J.Journee Raalterstraat 54, 1970 A.J.Korenromp, 1955 S. van der Noord, 1957+1970 A.J. Korenromp, 1985 H. van Brakel + Mevr. C.A.M. van der Vegt daarna afgebroken.

Woning nr. * 99 Parallelweg 11 familie Schoorlemmer

Aan de Parallelweg iets voorbij boerderij Kijk in 't Veen, Japiksweg 1 gemeente Raalte, is in 1920 een woning gebouwd voor de familie Schoorlemmer. Vlak naast deze woning kwam een weg door het Heinose Veld [AF] uit. De ondergrond van de woning was in 1832 een heideperceel van Hendrikus Kievitsbosch. De familie Schoorlemmer woont tot heden (2018) nog in deze woning.
 Bewoners: 1920 B 170 C A.W.Schoorlemmer, 1925 B 228, 1930 B 234 A.W.Schoorlemmer, 1970 Wed. H.A. Schoorlemmer-Kemperman, 1985 Mevr. J.A.H.Schoorlemmer, mevr. T.M.Schoorlemmer.

Verklaring van de tekens

De cijfers en letters achter een boerderij-, veld- of wegnaam verwijzen naar de kaarten met boerderijen of veldnamen en oude wegnamen.

Bewonersgegevens

Van een aantal boerderijen langs de Gravenweg en de Lierderholthuisweg hebben we minder bewonersgegevens beschikbaar. De huizen staan in de gemeente Wijhe.

Bewonersvermeldingen

De opsomming van de bewoners en adressen komt voornamelijk uit de bevolkingsregisters van Heino. Er zijn verschillende periodes. Gegevens van voor 1840 komen meest uit de Kadastrale Atlas 1832 van Heino en de archieven van "Omheining". Het jaartal geeft het 1e jaar van een periode aan; 1840= 1840 – 1845, 1850= 1850 – 1860, 1860= 1860 – 1880, 1880= 1880 – 1890, 1890= 1890 – 1910, 1910= 1910 – 1920 + 1920 – 1930, 1925= adres 1925 – 1940 + 1920 - 1940, 1940 – 1948-1970 zijn gegevens uit adreslijsten. Overlappingsen komen voor. Bijvoorbeeld: 1860 B 326 +W.

Koenjer, 1880 Wed. G.Kaleveld, 1890 I 374 + G.W.Niens, 1910 I 410 G.W.Niens.

Dit moet zo worden gelezen dat in 1860 de weduwe G.Kaleveld (die in 1850 vermeld was) de hoofdbewoner was. In de periode 1860 – 1880 woont hier ook een kortere of langere periode de familie W.Koenjer en in de periode 1890 – 1910 komt de familie G.W.Niens (pas in 1907). In 1910 en 1925 is de hoofdbewoner G.W.Niens. In het oude bevolkingsregister van Heino zitten nogal wat hiaten, zodat enkele fouten niet zijn uitgesloten.

Waardeklassering voor gebouwen in 1832

Voor alle opstallen moest belasting betaald worden naar de waarde gerelateerd aan de belastbare opbrengst. Hiervoor had men voor woningen en boerderijen met de opstallen een klassering gemaakt van klas 1 t/m 10. Voor buitenplaatsen gold een aparte klassering. Voor deze klasseringen had men voorbeeldobjecten aangewezen. De hoogste klasse was 1 en de laagste was 10. In klas 10 vielen de z.g. hutten. Deze hadden vaak nog wel houten gebinten. Soms een houten voorgevel, wanden van rijshout en stro, bepleisterd met een mengsel van leem, haksel en koemest: de zogeheten dorrewanden. In klas 9 vielen boerderijtjes of woningen die erg vervallen waren. In klas 8 vielen de boerderijen in niet zo goede staat of kleine boerderijtjes in goede staat. In klas 7 vielen de boerderijen in goede staat of grote boerderijen in minder goede staat. Was het klas 6 dan was het voor die tijd een luxe boerderij of een zeer grote boerderij in goede staat. De klassen 5 t/m 1 kwamen bij boerderijen toen weinig voor. dan waren het zeer grote en luxe boerderijen (of bedrijven). De omvang van het boerenbedrijf bij de boerderij is afgeleid van de hoeveelheid cultuurgrond die er bij hoorde.

Tips voor genealogisch onderzoek

Voor genealogisch onderzoek is het raadzaam ook de bevolkingsregisters en de registers van de burgerlijke stand van Heino te raadplegen.

Oud Heino en de vroegere dorpsboerderijen

Het tijdperk van de monniken

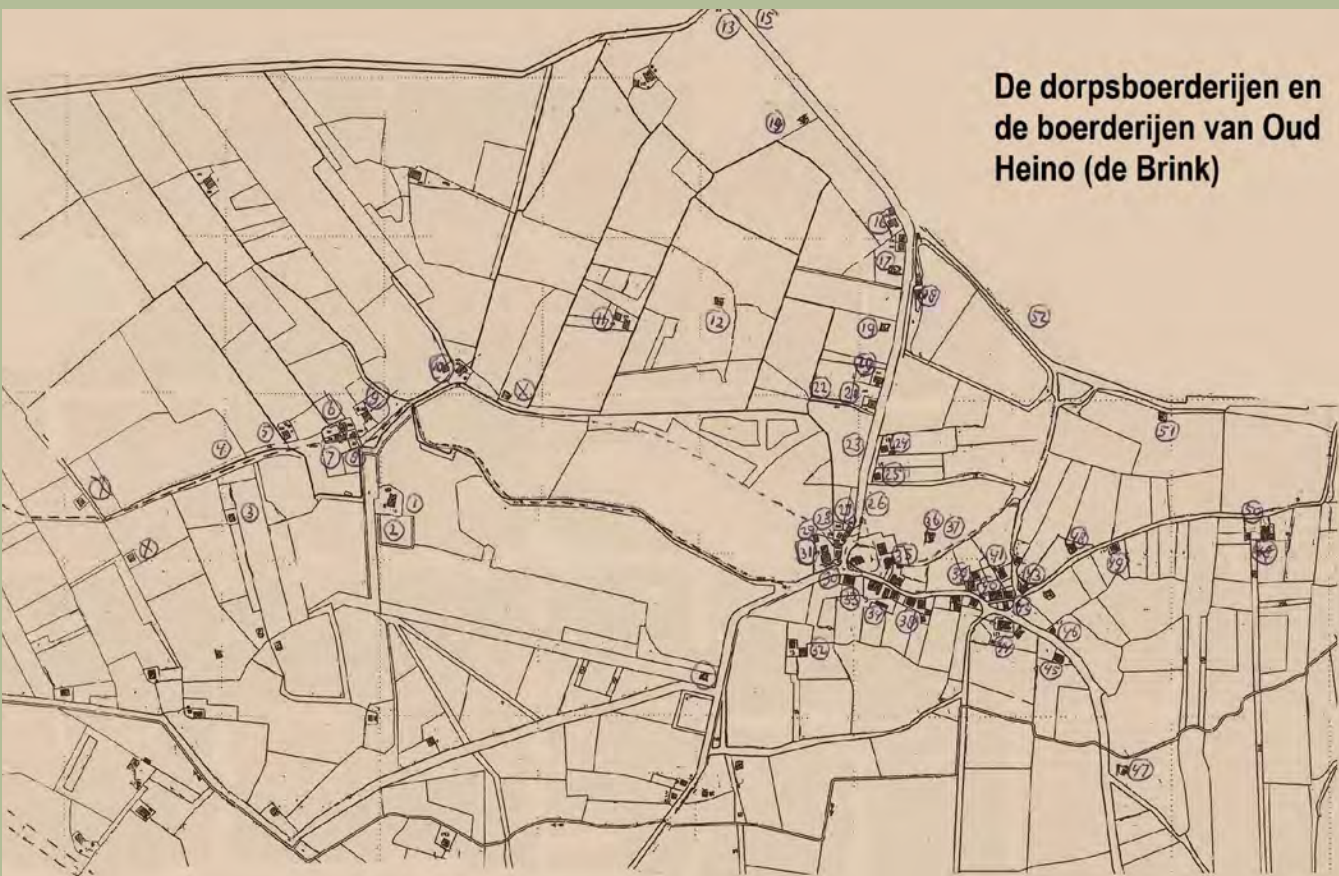
Op gronden van het leenbezit van de eigenaren van de Bredenhorst (bij Molenweg 10) is in 1236 bij de boerderij van Hein een kerk gebouwd, de Nicolaaskerk te ter Heijne. In deze boerderij werd een kloostergemeenschap als dependance van het Zwartewaterklooster te Hasselt ondergebracht. Dit werd het Munnikenhuis op de plek van nu Stationsweg 2-4-6. Er verbleven monniken die vermoedelijk een aandeel hebben gehad in het ontginnen van de woeste gronden bij het dorp. Bij de boerderij behoorden aanvankelijk twee langgerekte akkerbouwkampen. Van de aan de oostzijde van de kerk gelegen kamp kwam het grootste deel van de opbrengst aan de kerk met hun vicariën ten goede. De vicariën waren broederschappen die een altaar in de kerk met een priester onderhielden. Dit waren het Sint Catharinavicarie en het Onze Lieve Vrouwenvicarie.

Westelijk van de aan de westzijde van de akkerbouwkamp de Kampen [10] waren al enkele katersteden (kleine boerderijen): de Reeft * 9, Vogelzang * 10, Den Boer * 5 en Holtermans * 1. De bewoners konden in drukke perioden op de grote boerderijen helpen. Daarnaast waren er een paar ambachtslieden. Omdat er aanvankelijk meer huizen stonden dan bij de kerk, werd de buurt bij de Brinkweg Old Heino [1] genoemd. Ook in de omgeving van de kerk en de Sikkenbrink [13] vestigden zich enkele ambachtslieden en kooplieden. Hierdoor is het dorp Heino ontstaan. Er was meer bouwland nodig. Op de hogere gronden naast de oostelijke bouwkamp op de Haere [18] en den Dolder [19] werden meer akkers aangelegd. Er kwamen steeds meer boerderijtjes bij. Deze namen ook grond in gebruik. Aan de noordzijde van de Zandsteeg [E] waren al enkele boerderijen die aan de zuidzijde grond in gebruik hadden. Daardoor werd ook van de tussenliggende gronden bouwland gemaakt. Door het lager gelegen moerassige veengebied werden afvoersloten gegraven en als weide en hooiland in gebruik genomen; de Westerlanden [2].

De gronden in en rond het dorp

De leeneigenaar van vrijwel het gehele gebied was de eigenaar van de Bredenhorst. Dat was de familie van Voorst en na 1422 de familie van Rechteren. Nadat de kloosterlingen het Munnikenhuis weer verlaten hadden, kwam de boerderij in 1426 in bezit van de familie van Rechteren; met onderverhuur aan van Haren. De oostelijke akkerbouwkamp kwam voor een deel in bezit van de kerk. Dat was de Kerkenkamp [12]. De andere delen waren van de vicariën. De gronden daarvan lagen in Den Dolder [19] en noordelijk langs de Bouwhuissteeg [S]. Achter Den Dolder lag het St.Nicolaasholt [21]. De opbrengst daarvan was bestemd voor de kerk. Al met de stichting van de eerste boerderijen waren er afvoersloten in het lage gebied ten zuiden van het dorp gegraven. Deze waren later met elkaar verbonden zodat de Vloedgraven [V] ontstond. Deze liep van boerderij Tutert (Rozendaelseweg 30) tot de Marswal [24], nu Raalterstraat. De dunne laag veen in het lage gebied werd gedeeltelijk afgeplagd voor schadden, een losse soort turf als brandstof. De rest van het veen verdween vrij snel door mineralisatie. Door uitdroging en plantengroei verdwijnt het veen. Er kwam door betere waterafvoer steeds meer weidegrond beschikbaar en ook de akkerbouwkampen werden groter. Een deel van de westelijke akkerbouwkamp werd verkocht met een deel van de er bij gelegen hogere gronden. Het Holtermans aan het veld * 1, eerst Nijestadt genoemd, werd gesticht. Dat werd een zeer grote boerderij en rond 1700 het landgoed Veldzicht * 2 van 56ha met laanaanleg en bossen in Franse landschapstijl. Ook een deel van de oostelijke akkerbouwkamp in de Haere [18] werd verkocht tezamen met de omliggende gronden. Dat was Nijelant met de Vlaminckhorst * 50

De dorpsboerderijen en de boerderijen van Oud Heino (de Brink)

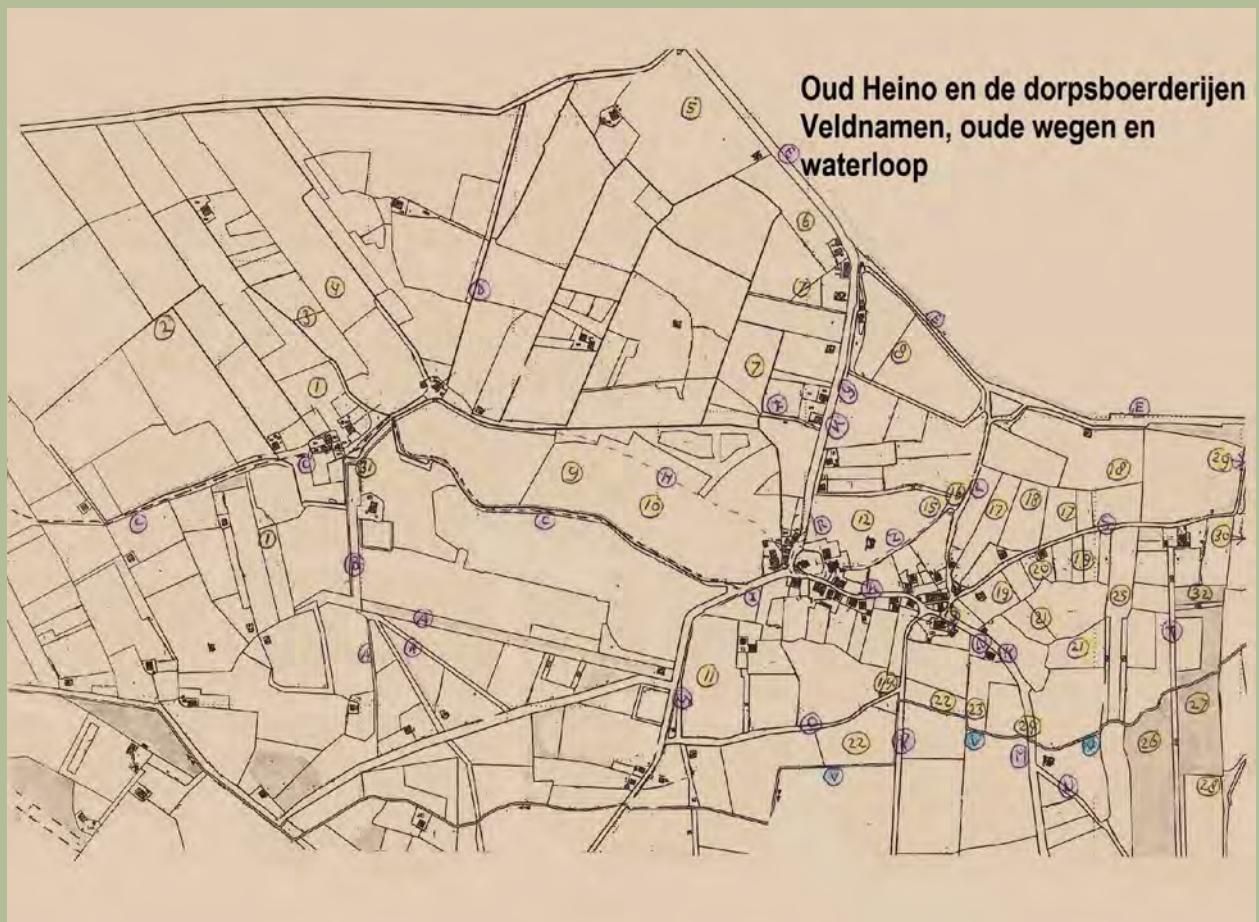

Boerderijen

1	Brinkweg 9	Holterman aan 't Veld
2	„	naast 9 Veldzigt (afgebroken)
3	„	86 88 Den Bonte
4	„	82A
5	„	82 Den Boer
6	„	78 Den Brommer
7	„	80 Italiaan of Beenbroek
8	„	76 Winkel (afgebroken)
9	„	72-74 De Reeft
10	„	70 Vogelzang
11	de Horst/Davenschot	Alberts of Kleine Koers (afgebroken)
12	achter Dorpsstraat 83	Dorpsgenoegen
13	Zwolseweg 53	
14	„	39 Nieuwe Koers
15	„	32
16	„	1 Vergulde Kamp of het Witte Paard (afgebroken)
17	Dorpsstraat 97	De Liaan (afgebroken)
18	„	42 De Smit
19	„	81-83 (afgebroken)
20	„	59-61 Den Driestal
21	„	51-53-55 Troxhuis
22	„	49 (Noordmansweggetje afgebr.)
23	„	39
24	„	14 Het Groen (afgebroken)
25	„	8 De Klomp

26	Dorpsstraat 6	
27	Dorpsstraat 13-15	Den Kuiper (Marktzicht)
28	Dorpsstraat 7-9-11	Het Ambacht (afgebr.)
29	Dorpsstraat 5	Den Borrel
30	Dorpsstraat 1	Hotel de Maire
31	Stationsweg 2-4-6	Munnikenhuis
32	Statenweg 1-3	Pastorie
33	Canadastraat 2-4	Kloosterman
34	Canadastraat 8	De Vos
35	Marktplaats 2-4 en Canadastraat 1A	De Engel
36	Marktstraat 9	(afgebroken)
37	Marktstraat 19	(afgebroken)
38	Canadastraat 16-18	Den Kramer
39	„	De Kloeze
40	„	15-17
41	Haarstraat 1	Meistershuur
42	Canadastraat 25	
43	Haarstraat 2	De Smits
44	Canadastraat 38	Ten brinke
45	„	58 Agterhuis
46	„	33 Voorhuis
47	„	53
48	Vlaminckhorstweg 17	
49	„	Den Bom (afgebroken)
50	„	38-40 Vlaminckhorst
51	Van der Capellenweg 42	(afgebroken)
52	„	11 Thijshuis of Wessels

NB. De aangegeven boerderijen 30 t/m 52 zijn in een ander databestand van Omheining opgenomen.

Veldnamen

- 1 Old Heino 2x
- 2 Westerlanden
- 3 Het Hietland
- 4 Bisschopsland of Kerkenkamp
- 5 Koerbelt
- 6 Gulden Kampje
- 7 Dorpsgenoegen 2x
- 8 Bakenbelt
- 9 De Belt
- 10 De Kampen
- 11 De Maat
- 12 Kerkenkamp
- 13 Sikkenbrink
- 14 Looikolk-Kuiperskolk
- 15 Molenbelt
- 16 Het Holt
- 17 Dwarsakkers 2x
- 18 De Haere 2x
- 19 Den Dolder 2x
- 20 Bomhof
- 21 Nicolaasholt 2x
- 22 De Mars 2x
- 23 Achterhuus Massien
- 24 Marswal
- 25 Heerenland
- 26 Bouwhuisbos
- 27 Sterrebos
- 28 Bisschop

- 29 Het Nieuwe
- 30 Telgenbos
- 31 De Brink

Oude Wegnamen

- A Veldzichtlaan 3x
- B Filosofenallee
- C Kerkpad Heino-Liederholthuis
Lierderbroek Heino 3x
- D Kijsbosdijk
- E Zandsteeg 3x
- F Noordmansweggetje
- G Nieuwendijk 2x
- H Oude Brinkweg
- I Dorpsstraat Westeinde
- K Plettersteeg 3x
- L Bakenbeltsteeg
- M Raalterweg
- N Dorpsstraat Oosteinde
- O Lage Wegje
- P Marssteeg of Paalsteeg
- R Hazelhorstweggetje
- S Bouwhuissteeg
- T Plaisierlaan
- U Weverssteeg
- Z Weg naar Molenberlt

Oude waternaam

- V Vloedgraven 3x

(Vlaminckhorstweg 40). Daarbij is eveneens een landgoed ontstaan met een spijkerhuis. Gaandeweg werden in de loop der eeuwen de boerderijen groter en de gemeenschappelijke markegronden werden verder ontgonnen. De Vloedgraven werd aan het eind van de middeleeuwen verlengd door deze door de Marswal [24] te graven. Op de lagere delen langs de Vloedgraven werd vee geweid en hooi gewonnen. Het marsgebied rond de Marssteeg [P] of Paalsteeg, nu Paalweg, was vruchtbare grond. Deze werd het meest gebruikt door ambachtslieden en mensen uit het dorp die een paar koeien hadden. De schapen van de grote boeren en katersteden, nodig voor de mestvoorziening van het bouwland, werden zuidelijk van de Vloedgraven geweid in het Heinoze Veld.

Het schoenmakersdorp Heino

Er waren veel percelen met eikenhakhout. Naast brandhout was vooral de eek (eikenschors) van belang, waaruit looizuur werd gewonnen. Naast de Paalsteeg was een looikolk [14] waar koeienhuiden ingelegd werden voor het looien tot leer. In Heino waren relatief veel schoenmakers, kleermakers en na 1850 ook timmerlieden. Heino was het schoenmakersdorp van Salland. Dat was niet toevallig. Rond Heino waren zo'n 20-tal landgoederen. De bewoners, eigenaren die meestal in de winter in de stad verbleven, vertoefden in de zomer en herfst vaak op hun buitenhuis. In het dorp lieten zij vaak schoenen maken en ook kleding. Hier waren ze goedkoper dan in de stad. De huiden voor het leer waren binnen handbereik en konden goedkoop gelooïd worden. Door de vele schoenmakers was er ook meer vakmanschap. Eind 19e eeuw is het gebruik van de looikolk beëindigd doordat chemische middelen voor het leerlooien in gebruik waren gekomen. De kolk werd daarna gebruikt als kuiperskolk. Daar werden tonnen en kuipen in gelegd om niet uit te drogen en in duigen te vallen. In water werden ze ook duurzamer.

Dorpsboerderijen, winkels en ondernemingen

Tot circa 1900 waren er weinig winkels en maar een paar bedrijven in Heino. Veel producten werden door kooplieden en venters geleverd. Er werden vaak producten van eigen bedrijf, van de boerderij of tuin, geruild voor winkelgoederen. Vrijwel alle bewoners van het dorp hadden in het begin van de 20e eeuw en soms tot na de 2e wereldoorlog voor eigen gebruik wel een groentetuin. Vaak met veel bonen en aardappelen. Daarbij veelal een boomgaardje en soms wat bouw- of weiland. Daar komt onder andere de naam Dorpsgenoegen [7] vandaan. Het weiland lag vaak verder van huis. Verschillende bewoners hadden geiten of enkele koeien. Veel producten werden met burens, kennissen of familie geruild. Daarnaast werden diensten van ambachtslieden soms met goederen verrekend. Er was weinig geld in omloop en de lonen van arbeiders waren laag. Er waren geen banken. Gefortuneerde bewoners en edellieden beleenden vaak onroerende goederen voor geld. Verschillende ambachtslieden zoals klompenmakers, wevers en kleermakers maakten aan huis producten die uitgevent of aan kooplieden verkocht werden. In de loop van de 20e eeuw kwamen er steeds meer winkels en bedrijven. Na de oorlog nam het aantal inwoners sterk toe. Vaak werden de goederen door de man uitgevent met een mand op de fiets of met de hondenkar, later soms met paard en wagen. De vrouw zorgde voor de winkel of ander personeel. Er werden later meer woningen gebouwd en het aantal winkels en bedrijven nam verder toe. Aan het eind van de 20e eeuw is het aantal winkels sterk verminderd. Door de hogere lonen van het winkelpersoneel, de schaalvergroting bij de inkoop en de geringe winstmarges op de producten werd een veel grotere omzet noodzakelijk om rendabel te zijn. De ondernemingen en huisnijverheid in het dorp Heino worden in een ander boek beschreven evenals de vroegere dorpsboerderijen en de bewoning daarvan.

Oude wegen bij dorp Heino

Vóór 1830 lag het dorp Heino niet aan een doorgaande weg. De doorgaande weg Zwolle-Almelo was de Twentseweg. De weg van Zwolle naar Raalte was over de Bredenhorstweg-Nieuwe Wetering-Bornweg. Vervolgens noord langs de huidige Schaarshoek, het oostelijk deel van de Parallelweg en de Japiksweg. Aan het eind van de middeleeuwen verviel het laatste deel van het traject. De Schaarshoekweg-Hondemotweg kwam daarvoor in de plaats. De huidige Dorpsstraat was er voor 1700 nog niet. In het middendeel was een laagte. Daarom liep de verbindingsweg tussen de Zandsteeg [E] en de Plettersteeg [K]-Sikkenbrink [13] via de Bakenbeltsteeg [L]. Naar het oosten was de Bouwhuissteeg [S] de verbinding. Later is vanaf de Zandsteeg recht naar de N.H.kerk de Nieuwendijk [G] aangelegd. Deze weg heeft daarna de naam Plettersteeg gekregen, voordat het de Dorpsstraat werd. Door de aanleg in 1830 van de Rijksstraatweg door het dorp, is Heino aan een doorgaande verbinding komen te liggen en vervielen andere routes. Nu konden er zich meer middenstanders en burgers vestigen. In 1795 was er al een korenmolen gebouwd; de nieuwe Lenthermolen- Zwolseweg 2. Vervolgens kwam er de Kloostermansmolen op de Molenbelt [15] bij en het kleine zaagmolentje van Dekker (Vriellinks Hein), Vlaminckhorstweg 17. In de 2e helft van de 19e eeuw en omstreeks 1920 is er meer bebouwing langs de Dorpsstraat en Canadastraat (vroeger Nieuwendijk en Plettersteeg genoemd) gekomen. Een zijweg van de Dorpsstraat was het Noordmansweggetje [F] naar de boerderij Dorpsstraat 49. Dit weggetje liep tussen de huizen van Noordman en Langenberg (later Heuver en Smit) Dorpsstraat 45 en 51-55 door. Via een pad en bruggetje [W] kon men op de Brinkweg komen. Vanaf boerderij Munnikhuis * 31 liep er een weg naar de Brinkweg [H]. Door de aanleg van de Veldzichtallee [A] en de uitbreiding van de akkers van Munnikhuis is die weg in onbruik geraakt. Het kerkpad van en naar Lierderholthuis [C] liep zuidelijk langs de akkerbouwkamp van Munnikhuis naar de Brinkweg. Dat pad functioneerde eveneens als voetpad van Heino naar het Lierderbroek. Het gedeelte langs de Brinkweg langs boerderij Holtermans * 1 werd Filosofenallee [B] genoemd omdat in het naastgelegen buitenhuis * 2 filosofen woonden. Bij boerderij Vogelzang kwam de Kijsbosdijk [D] uit. Dat was een verbinding tussen de Molenweg en de Brinkweg. De huidige Stationsweg tussen de Dorpsstraat en de Rozendaelseweg werd aanvankelijk Plettersteeg [K] en daarna Dorpsstraat Westeinde [I] genoemd. De Canadastraat vanaf de Sikkenbrink [13] werd eerst Raalterweg [M] genoemd, daarna Dorpsstraat Oosteinde [N]. De huidige Paalweg werd eerst Marssteeg [P], daarna Paalsteeg genoemd. De huidige Weversweg werd de Weverssteeg [U] genoemd en de laan langs de Vlaminckhorst was de Plaisierlaan [T] (1832). De weg vanuit Heino langs de Vlaminckhorst was de Bouwhuissteeg [S]. Het weggetje oostelijk langs de kerk was het Hazelhorstweggetje [R] omdat het langs café; bakker, logement Hazelhorst liep. De verkeersweg liep westelijk om de kerk. Vanaf Hazelhof liep er een weg naar de Molenbelt [Z] waardoor men op de Bakenbeltsteeg kon komen. Dat zal oorspronkelijk ook een kerkweg geweest zijn. Oorspronkelijk zal de Oude Brinkweg [H] langs de noordzijde van de Kampen [10] gelopen hebben. Door de aanleg van de Veldzichtlanen zal deze rond 1700 vervallen zijn.

Vroegere dorpsboerderijen

Boerderij nr. * 1 Holtermans an 't Veld (1723) of Nijestadt (1520) Brinkweg 9, familie Snel

Het erf Holtermans an 't Veld, eerder Nijestadt geheten, zal in de 14e eeuw al afgesplitst zijn van het erf Munnikhuis * 31 (Stationsweg 2-4-6). Het achterste deel van de hoge akkerbouwkamp – nu

weiland – van dat erf is daar toen bijgevoegd. Het erf behoorde aan de familie van Rechteren van havezate de Bredenhorst (bij Molenweg 10). De eerste vermelding vinden we in het schattingsregister (belastingregister) van 1520 toen Wolter Lambertsen Holterman er woonde en de eigenaar Seyger van Rechteren was. Wolter moest 10 mud rogge als pacht betalen voor 4,5ha bouwland. Hij had daarnaast zelf ongeveer 1,5ha bouwland. Aan de kerk van Heino moest hij ook nog wat rogge afdragen; zeven scepel voor circa 1,7ha land. In 1601 behoorde Nieuwe Stadt aan Joncker Seyger van Rechteren met 3,6ha bouwland. Daarvan lag 2,2ha op de hoge bouwkamp naar de Monnikenkamp, de Belt [9] (nu Hoge Kampen) en 1,4ha bij de Horte bij Pelshuis. Pachter Arent Holtermans had toen twee paarden, twee varkens en drie koeweiden (melkkoeien). De boerderij zal in de 17e eeuw verkocht zijn want in 1682 was dokter Leestemaker de eigenaar. Vervolgens waren de familie Royers (1751) en prof. Georg Jordens (voor 1776) de eigenaar. Tijdens de periode van Leestemaker zal er een buitenhuis naast gezet zijn: Veldzicht * 2 (afgebroken) met een landgoedpark. Het buitenhuis met boerderij werd in 1807 verkocht. Pachter was toen Herman Holterman. Het buitenhuis werd daarna afgebroken. In 1832 behoorde de boerderij toe aan Wolter Wolters, wonend op buitenhuis Den Kramer * 38 (Canadastraat 16). Er hoorde toen 19,2ha land bij. Alles was vruchtbare grond, 6,4ha was bouwland waarvan 2,7ha gelegen op de hoge bouwkamp die in 1601 nog 2,2ha groot was. Er lag 2,5ha bouwland noordelijk van het kerkpad [C] en 1,2ha westelijk van de Brinkweg. Dan was er 8,7ha weiland. Daarvan lag 5,2ha achter boerderij Den Boer * 5 (Brinkweg 82) in de Westerlanden [2]. Verder lag er 1,7ha westelijk en 1,9ha weiland oostelijk van de Brinkweg. Dan lag er nog 2ha hooiland in het Lierderbroek bij Zemelenberg. Rond de bouwlanden lag 1,6ha aan houtsingels en bos. Het erf, inclusief een tuin van 25 are, besloeg 0,4ha. Al met al voor die tijd een grote boerderij. De boerderij is daarna verschillende keren verkocht. In 1842 was dat met 18,2ha grond. Vervolgens in 1876 en 1892 andermaal weer. Dan in 1901 met 19,2ha en verder in 1924. De laatste verkopen kunnen ook familieoverdrachten geweest zijn. De families van der Kolk en later Snel die er boerden, hadden voor de oorlog 10 tot 12 melkkoeien. Na de oorlog is dat vooral tussen 1975 en 1986 uitgebreid tot ongeveer 60 stuks. De boerderij is in 1994 door blikseminslag afgebrand. Er werd op de erfplaats een huis herbouwd. Het melkveebedrijf werd verplaatst naar een nieuwe boerderij * 4 (Brinkweg 82A) aan het kerkpad [C].

Bewoners: 1520 Wolter Lambertsen Holterman, 1583 Claes op de Nijstadt, 1601 Arent Holtermans, 1682 Willem Holterman, 1723 nr.21 Holterman an 't Veld, 1748 Hermen Holterman, 1751 Willem Holterman, 1765 Jan Holterman, 1795 + 1811 Herman Holterman, 1811 + Hendrik Holterman, 1840 C 123 D.Beltman, 1850 J.Habers, 1860 D 160, 1880 W.Bonte, E van den Belt, 1890 E 201 E. van den Belt, ± 1902 A. van der Kolk, 1910 E 231 A. van der Kolk, 1920 E 273, 1930 E 510 A. van der Kolk + H.Snel, 1948 1e Brinkweg 4 H.J.Snel, 1965 Brinkweg 9, 1970 H.Snel + H.J.Snel, 1985 H.J.Snel.

Buitenhuis en landgoed Veldzicht nr. * 2 naast Brinkweg 9 (afgebroken)

Landgoed Veldzicht met een buitenhuis is ontstaan vanuit boerderij Holtermans an 't Veld * 1 (Brinkweg 9), toen Nijestadt geheten. Het buitenhuis stond zuidelijk van de boerderij. Nijestadt was in 1562 nog eigendom van Seyger van Rechteren van havezate de Bredenhorst (bij Molenweg 10). Daarna is het erf verkocht. In 1682 was het van dokter Leestemaker. In die tijd zal er een buitenhuis bijgebouwd zijn. Rond 1700 werden er een 6-tal lanen en bossen in de Franse landschapstijl aangelegd. Die lanen waren de 1e, 2e en 3e Brinkweg; twee brede lanen liepen richting de Stationsweg en de Filosofenallee [B]. Deze laatste was de naast het huis gelegen Brinkweg die in die tijd veel breder was. De naam is ontstaan omdat de bewoners geleerden waren. Van de Brinkweglanen is alleen de 2e Brinkweg (de middelste) overgebleven als huidig deel van de

Boerderij Bommelboer, Brinkweg 84,

Boerderij Brinkweg 84, familie Rosendal

Boerderij Brinkweg 82 a, familie Snel

De Italiaan Brinkweg 80

Brinkweg. De lanen richting de Stationsweg, de Veldzigtallees, omsloten een bosperceel. Het landgoed was niet bijzonder groot en omvatte 31ha plus de Brinkweglanen die op markegrond lagen. De boerderij van het landgoed was ongeveer 19ha groot. Na de familie Leestemaker, woonde er in 1751 de familie (Geertrui) Royers, gevolgd door prof. Georg Jordens voor 1776. In 1797 werd „t Buitengoed Veltzicht” te huur aangeboden „geleegen bij Heino, voorzien van een logeabel Huis, Stal en Koetshuis, Hoven met allerbeste vruchtbomen en Plantasien. Te bevragen bij de wed. Jordens te Deventer”. Rond 1800 woonde de familie Leestemaker er weer. In 1800 werden de bomen en het hout van de bossen verkocht in „Twaalf Parceelen zware Eiken Boomen en Twee Akkermaals Bosschen”. In die tijd bracht een dergelijke houtverkoop soms evenveel op als een grote boerderij. Deze verkoop was een voorbode van de verkoop van het buitengoed met de boerderij in 1807. Na de verkoop werd het buitenhuis afgebroken. In 1832 was de grond van Veldzicht met boerderij Holtermans an 't Veld van Wolter Wolters op buitenhuis Den Kramer (Canadastraat 16-18) evenals de boerderij nr. * 38 van Veltkamp. Het geheel omvatte toen circa 55ha. In 1892 is de boerderij van Veldzicht afzonderlijk verkocht met 19,2ha grond. (zie boerderij * 1).
Bewoners voor zover bekend: 1682 + 1723 dokter Leestemaker, 1742 + 1751 mevr. G.Royer voor 1776 prof. Georg Jordens, 1776 + 1795 Wed. E.Jordens-Wicherlink voor 1807 Jacobus Leestemaker.

Boerderij nr. * 3 Den Bonte (1678) Brinkweg 86-88 familie Melenhorst

Boerderij Den Bonte is als katerstede (kleine boerderij) bekend vanaf 1678 toen Lambert Snijder (kleermaker) er woonde. De eigenaar was de familie Royen die in latere jaren (1751) eigenaar was van landgoed Veldzicht * 2 (bij Brinkweg 9 – afgebroken). In 1719 werd Den Bonte verkocht door Jacob Royen aan Hendrik Assies en Margien Gerrits, die toen vermoedelijk de bewoners waren. Waarschijnlijk is het boerderijtje vrij snel weer doorverkocht aan M.M. van Benthem van Koten, die vele jaren als pachters de meestersnijders Jan en Lambert hadden, met personeel. In 1772 werd de katerstede weer verkocht aan Jacob Royen. Daarna kwam het boerderijtje in handen van Hendrik Reefman die Den Bonte in 1806 verkocht aan Willem Hekman. De boerderij werd vanaf circa 1811 dubbel bewoond tot 1872. In 1820 woonde zijn stiefzoon F.Butink er bij in. De familie Butink is door J. K.Pruim-Reinders beschreven in Omheining 1998 nr. 2. In 1832 was de boerderij nog van Willem Hekman met een normale waarde – klas 6 – en 2,9ha land. 1,1ha was bouwland op een hoge oude akkerbouwkamp. Het was goede vruchtbare grond dat vroeger van het Veldzicht was. Daarnaast gelegen was er nog 0,3ha bouwland van Hekman. Westelijk van de boerderij bezat hij 1,2ha weiden hooiland met 0,2 ha hakhout tussen het bouwland en weiland. Bij het huis was een boomgaard van zeven are. Na Hekman was de familie Butink eigenaar van de boerderij. In 1872 is de boerderij gekocht door H.Kiekebosch. Door de familie Butink is toen op het zuidwestelijk deel van het bouwland een nieuw huis, boerderijtje, gezet (Brinkweg 90). De familie Kiekebosch heeft hun boerderij voor 1890 weer verkocht aan B. van Duren. Tegen 1900 kwam de familie Beltman op deze boerderij. Vanaf de 30er jaren werd de boerderij dubbel bewoond met de familie Pазie tot na 1970. Op de boerderij woonde vanaf de periode 1970 B.A.Melenhorst, die ook veekoopman was.
Bewoners: 1678 Lambert Snijder, 1719 Hendrik Assies, 1723 + Lambert in Den Bonten, 1748 + 1767 Roelof in Den Bonten + Lambert (Snijder) en Jan (Snijder) in Den Bonten, 1795 Jan Bonten (Snijder), 1806 Willem Hekman, 1811 + 1816 + Willem Dellink, 1820 + 1832 Jan Willem Hekman + F.Butink, 1840 C 129 F.Butink, 1850 F.Butink + J.Butink + C 129A H. J. van der Vegte + H.Kooper, 1860 D 166 F.Butink + J.Butink, 1872 H.Kiekebosch + D 167 – 1860 H.J.van der Vegte + H.Kooper, 1880 D 166 H.Kiekebosch, B. van Duren, 1890 E 209 B. van Duren, A.J.Groten, W.H.Beltman, 1910 E 239 W.H.

Beltman, 1920 E 281, 1925 E 491, 1930 E 508 W.H.Beltman, 1939 J.H.Pazie, 1948 Brinkweg 7 J.H. Pazie + Brinkweg 9 G.H. Rietman, 1965 Brinkweg 20 + 22, 1970 Brinkweg 86 J.H.Pazie + Brinkweg 88 B.A.Melenhorst, 1985 Brinkweg 88 B.A.Melenhorst.

Boerderij nr. * 4 82a en *5 Den Boer (1723) Brinkweg 82, voorheen familie Zunnebeld

Boerderij Den Boer werd in 1723 genoemd toen Jan Boer daar woonde. Daar kan de naam van de boerderij van afgeleid zijn. Deze katerstede zal bij het erf Holtermans * 1 (Brinkweg 9) gehoord hebben, want een deel van de hoge akkerbouwkamp van Veldzicht * 2 hoorde bij deze boerderij. Op Den Boer woonde in de 18e eeuw de familie van Jan Boer. Na het overlijden van Derk Jan Boers in 1798 heeft de boerderij een tijd Spijkerman geheten, toen woonde er de familie Spijkerman. Later is de boerderijnaam weer Den Boer geworden. In 1828 werd de boerderij Jan Boer of Spijkerman door Albert Spijkerman verkocht met 7,7ha grond aan Lucas van de Vegte. Verder verkocht Jan Spijkerman een kamp bouwland van dat erf voor 300 gulden aan Jan Jonkers. De boerderij was in 1832 in zeer goede staat en vermoedelijk nieuw gebouwd; klas 6. De eigenares was de weduwe van Lucas van der Vegte. Er hoorde toen 5,5ha grond bij waaronder 2,2ha bouwland. Daarvan was achter de boerderij 1,1ha gelegen, de overige 1,1ha lag op de hoge oude bouwkamp waarop later het boerderijtje-huis Brinkweg 92A is gebouwd. Om die kamp lag 0,4ha hakhout. Dan was er 2,9ha weide- en hooiland achter het bouwland bij de boerderij en 0.2ha weiland naast het huis. De boerderij werd verkocht aan Berent Zunnebeld. Hij heeft deze, waarschijnlijk vanwege financiële moeilijkheden, in 1839 met 4,6ha grond verkocht aan Wolter Wolters – winkelier op buitenhuis Den Kramer Canadastraat 16- voor 1500 gulden. Berent kon er wel blijven wonen. De familie Zunnebeld heeft later de boerderij weer terug gekocht. Deze familie is er tot heden blijven wonen. De familie heeft steeds zo'n zeven melkkoeien gehouden tot dat het bedrijf na 1980 werd beëindigd.

Bewoners: 1723 Jan Boer, 1748 Hendrik Jan Boer, 1764 + 1798 Derk Jan Boer, 1798 Weduwe van D.J.Boer, 1811 Albert Spijkerman, 1828 Lucas van der Vegte, 1832 Weduwe Susanne van der Vegte-Leembroek, 1839 Berent Zunnebeld, 1840 + 1850 C 128, 1860 D 165 B.Zunnebeld + familie Zunnebeld, 1880 W.Zunnebeld, 1890 E 208 W.A.Zunnebeld + H.J.Zunnebeld, 1910 E 238 Weduwe van W.A.Zunnebeld + H.J.Zunnebeld, 1920 E 280, 1925 E 490, 1930 E 507 H.J.Zunnebeld, 1948 1e Brinkweg 11, 1965 Brinkweg 16, 1970 + 1985 Brinkweg 82 H.J.Zunnebeld.

Boerderij nr. * 6 Den Brommer Brinkweg 78 familie Schutte

De eerste vermelding van bewoners van Den Brommer vinden we in het (beroepen) archief van 1811 als Berend Thijssen er woont. Hij was landbouwer. In 1832 bezit Berend Thijssen een boerderij in goede staat (klas 7). Hij heeft slechts 0,2ha grond in eigendom waarvan 0,15ha bouwland achter en naast het huis. Vermoedelijk had hij wat pachtgrond er bij. In de omgeving waren verschillende zeer grote boerderijen die mogelijk grond verpachtten of dat in teeltpacht uitgaven. Na Thijssen hebben de bewoners verschillende beroepen uitgeoefend: G.Buitenkamp was klompenmaker, A.B.J. ter Hennepe stationsbeambte, J.F. Westemeijer landbouwer en H.Huisman arbeider.

Bewoners: 1811 + 1832 Berend Thijssen, 1840 + 1850 C 125 A.Slotman, 1860 D 162, 1880 Mevr. F. Slotman, J.Willemsen, 1890 E 206 G.Buitenkamp, 1910 E 236, 1920 E 278 A.B.J. ter Hennepe, 1926 E 487 J.F.Westemeijer, 1930 E 503, 1933 H.Huisman, 1948 1e Brinkweg 15 H.Huisman, 1965 Brinkweg 12, 1970 Brinkweg 78 H.Huisman + W.H.Schutte, 1985 W.H. Schutte, C.L.H.Huisman, Mevr. K.Meulink.

Boerderij nr. * 7 de Italiaan (1808) of het Breenbroek (1752) Brinkweg 80 familie Jonkman

Boerderij Breenbroek, die later de Italiaan werd genoemd, komen we in het rechterlijke archief van Heino in 1752 tegen. Er is een kleine kans op verwisseling door bedrijfssplitsing met boerderij nr. * 6. Caterstede Breenbroek werd in 1752 door de familie van Hiel-Braakman verkocht aan Hendrik Jansen. Daarna werd deze doorverkocht aan Van Haersolte. Die verkocht de Breenbroek in 1760 aan Derk Weerts. Derk deed dat voor zijn zoon die in 1761 als pachter van de Breenbroek geregistreerd werd. We nemen waar dat Derk Weerts in 1761 het boerderijtje – vermoedelijk door financiële problemen – weer verkocht heeft aan ds. Jacobus Doitsma te Zwolle. Dan komen we in 1767 Zwier Breenbroek op het boerderijtje tegen en in 1795 en 1798 Hendrikus Breenbroek, die klompenmaker was. In 1808 kocht Joseph Siero, die meester verver en glazenmaker was, dat huis op de Brink van Hendrik Breenbroek. Of Hendrik, die koopman was, er nog is blijven wonen of in de buurt daarvan, is niet duidelijk omdat hij in 1811 nog op de Brink [30] woonde. Joseph Siero woonde, voor dat hij naar de Brink kwam, in het dorp in de omgeving Canadastraat. De vader van Joseph was Bartholomeus Scier. Hij kwam oorspronkelijk uit de buurt van Arbedo, Zwitserland. Dat lag dicht bij Italië waar Italiaans gesproken werd, vandaar de naam de Italiaan. Nadat in 1813 Joseph overleden was, voorzag zijn nog jonge weduwe met zeven kinderen beneden de 12 jaar in het levensonderhoud als breister. Zij werd ondersteund door het armenbestuur van Lierderholthuis. In 1832 was het boerderijtje in goed staat (klas 7) van de weduwe van Joseph Siero. Er hoorde 0,22ha grond bij waarvan 0,18ha tuin was (ook nu nog). Voordien zal er bij Breenbroek wel meer grond gehoord hebben. Het schildersbedrijf van Siero werd overgenomen door zoon Bartholomeus Siero. Tot 1933 bleef de familie Siero op dit boerderijtje wonen. Tot na 1970 woonde er de familie Kremer. De familie Siero is beschreven in Omheining 1983 nr. 1 door J.K.Pruim-Reinders. Bewoners: 1752 Hendrik Jansen Breenbroek (onder voorbehoud), 1761 Jacob Derks Breenbroek, 1767 Zwier Breenbroek, 1795 + 1808 Hendrikus Breenbroek, 1808 Joseph Siero, 1811 + Hendrikus Breenbroek (onder voorbehoud), 1813 + 1832 Wed. Theodora Siero-Oosterbaan, 1840 + 1850 C 127 B.Siero + Th.Siero, 1880 Th.Siero, 1890 E 207, 1910 E 237 Wed. E.M.Siero-van Delden + W.H.Siero, 1920 E 279 W.H. Siero, 1925 E 489, 1930 E 506, 1933 G.Kremer, 1948 1e Brinkweg 13 G.Kremer (+13A?), 1965 Brinkweg 14 G.Kremer (+14A?), 1975 Brinkweg 80 G.Kremer, 1985 A.Jonkman.

Boerderij-woning nr. * 8 de Winkelman (1805) Brinkweg 76 (afgebroken)

We komen de familie Winkelman het eerst tegen in de Gereformeerde (N.H.) kerklijst van 1805. Daarna kocht Gerrit Jan Winkelman zijn huis dat hij voordien huurde van Hendrik van Assen. Gerrit Jan Winkelman werd in 1811 vermeld als kleermaker. In 1832 was zijn huis in goede staat en werd aangegeven als klas 7. Er lag 4,4ha grond bij, hiervan was 2,3 are tuin. Dat is nu het noordelijk deel van de volkstuin van de vroegere melkfabriek medewerkers. De lindebomen die aan de zuidzijde van het huis stonden, staan er nu nog. De families Winkelman, die kleermakers waren, hebben er tot na 1890 gewoond. Daarna woonde er langere tijd, tot 1925, de familie Oortwijn. Vanaf 1939 tot na 1970 woonde er de familie Beltman. Nadien is het afgebroken.

Bewoners: 1805 + 1832 Gerrit Jan Winkelman, 1840 C 124 G.J.Winkelman, 1850 + J.H.Winkelman, 1860 D 161 Wed. Winkelman-van der Laar + J.H.Winkelman, 1890 E 204 J.H.Winkelman, H.J.Mars, G.J.W.Oortwijn, 1910 E 234 G.J.W.Oortwijn, 1920 276, 1925 E 486, 1930 E 502 G.J.W. Oortwijn, 1935 H.Nieuwenhuis, D.J.Weertman, 1939 J.H.Beltman + zus, 1948 1e Brinkweg 17 J.H.Beltman, 1965 Brinkweg 10, 1970 Brinkweg 76 en vervolgens afgebroken.

Boerderij nr. * 9 De Reeft (1520) Brinkweg 72 vroeger familie Blankenvoorde Boerderij de Reeft werd in 1520 in het verpondings-(belasting)register vermeld als katerstede met „Johan Hermanssen op die Reveth hem selve toebehoirende”. Zo’n 80 jaar later in 1601 was de katerstede van Lubbert Olger met drie bouwkampjes van 0,4ha, 0,15ha en 0,5ha samen 1ha groot. Op de Reeft woonde toen pachter Hendrijck op dye Reft met drie paarden en twee koebeesten. Dat geeft aan dat hij met de paarden voor anderen arbeid verrichtte. Het erf werd daarna uitgebreid tot een grotere boerderij want in 1678 moest voor de verponding twee gulden en zestien stuiver betaald worden. Later bleek ook dat er waarrechten, (gebruiksrechten meest voor het weiden van vee) in Dalmsholte waren. In 1682 was de eigenaar weduwe Saber of Sable met als pachter Derck Reeftman. Het erve de Reeft, met een volle waar in Dalmsholte, werd in 1676 gekocht door Jan Alberts Lambert van mevrouw D.J.Doitsma te Dokkum. Daarna werd in 1788 de Reeft door Lambert Hendriks overgedragen aan schoonzoon Hendrik Jansen. Tot 1805 vinden we de naam Reefman op het erf. Van de grond van de boerderij werd vermoedelijk na 1805 7ha afgesplitst voor een nieuwe boerderij Nijboer of Kleine Reeft (Molenweg 3). In 1811 woonde Klaas Beukelaar op de Reeft. In 1832 was hij eigenaar van deze boerderij in zeer goede staat met nog een woning er naast, beide in goede staat (klas 7). Er hoorde 7ha grond bij waarvan 2ha bouwland achter de boerderij en 1,6ha weiland daar tussenin en er achter. Er was een grote tuin van 10 are en er hoorde 3,3ha heide bij. Deze was gelegen aan de Berkendijk. De boerderij werd in 1851 voor zes jaar verhuurd aan Th. Offenbergh die later vee verloskundige werd. De familie Offenbergh woonde in het tweede huis achter de boerderij. De weduwe Beukelaar zal wel niet in staat geweest zijn om zelf de boerderij te bewerken. De Reeft werd in 1856 publiek verkocht met als inzet 3720 gulden. De uiteindelijke koper werd A.Westrik die in 1857 de boerderij aanvaardde. De familie Westrik werd opgevolgd door de families: van Olst, Logt, Mattenmaker en Blankenvoorde. Het tweede huis bleef tot circa 1966 bewoond. Bij de boerderij behoorde een stuk land met de veldnaam Het Hietland [3].

Bewoners (Brinkweg 72): 1520 Johan Hermanssen, 1601 Hendryck op dye Reft, 1682 Derck Reeftman, 1723 Reeftman, 1748 Berent Reefman, 1752 nr. 23 (+) Derk Reefman, 1764-1765 Berent Reefman, 1767 Jan Reefman, 1776 Jan Alberts Lamberts, voor 1788 Lambert Hendriks, 1788 Hendrik Jansen, 1805 Reefman, 1811 + 1832 Klaas Beukelaar, 1840 C 122 J.Zunnebeld, E. Strokappe, 1850 Wed. M.Beukelaar + gezin Vrielink, Mevr. Agteres-Dijkslag, 1860 D 159 A.Westrik + E.J.Westrik, 1880 E.J.Westrik, 1890 E 202, 1905 H. van Olst, 1910 E 232 H. van Olst, D.Logt, 1920 E 274 D.Logt, 1925 E 483, E 500 D.Logt, 1934 J.W.Mattenmaker, 1948 1e Brinkweg 21 J.W.Mattenmaker, 1965 Brinkweg 6, 1970 + 1985 Brinkweg 72 J.A.Blankenvoorde Brinkweg 74 1840 C 122 A Wed. J.Poelakke + familie Nijenkamp + C 121 H.Zunnebeld, 1851 Th.Offenbergh, 1857 A.Westrik, 1860 D 161 A leeg, 1880-1890 G.Kutterik 1890 E 203 G.Kutterik, L. Meiberg, Wed. C.J.Hansman, 1910 E 233 H.Hansman, Wed.K.J.H.Hansman-Beukelaar + J.H. Hansman, 1920 E 275 H.Hansman, J.Hansman, 1930 D 501, 1937 J.H.Hansman, 1948 1e Brinkweg 19 J.H.Hansman, 1965 Brinkweg 8, 1966 afgebroken.

Boerderij nr. * 10 Vogelzang (1601) Brinkweg 70 familie Slotman

Boerderij Vogelzang zal van oorsprong een zeer oude katerstede zijn geweest achter de grote akkerbouwkamp van Munnikhuis * 31 Stationsweg 2-4-6, die tot de Brinkweg doorliep. Het boerderijtje van vroeger zal, gezien de voormalige hoge bouwkamp, dateren uit de middeleeuwen. De naam Vogelzang vinden we voor het eerst in 1601 met maar 0,1ha bouwland en als eigenaar Groote Rutgert. Dat kan ook te maken hebben met het oude bouwland en er achterliggend weiland

Boerderij de Vogelzang, Brinkweg 70, familie Slotman

het Bisschopsland of Kerkenkamp [4] waarover mogelijk geen belasting betaald hoefde te worden. De opbrengst zal oorspronkelijk voor de bisschop bestemd zijn en na 1580 voor de kerk van Heino. In 1678 was het een grote boerderij waar wel belasting over betaald werd; drie gulden – vier stuiver. Vermoedelijk was het erf toen al verkocht. Vervolgens werd in 1717 het erf weer verkocht door de gezusters te Velde van landgoed Blankenfoort. De koper zal Hendrik Vogelzangh zijn die er in 1722 een perceel grond bij kocht. Vanaf 1720 tot 1734 woonde er eveneens Gerrit Bosch op Vogelzang. In 1738 blijkt ook Hendrik Assies (Vogelzang) nog (mede?) eigenaar te zijn door een testament. In de loop der jaren werd er nogal wat grond bijgekocht want in 1832 had Roelof Vogelzang een voor die tijd grote boerderij met 17,8ha grond; 5,1ha was bouwland. Hiervan lag 1,6ha ten noordwesten van de Brinkweg. Het voorste deel daarvan was de oorspronkelijke hoge oude akkerbouw kamp, welke in 1601 maar 0,1ha groot was. Van het bouwland lag ook 1,4ha voor boerderij Alberts * 11 (afgebroken, locatie Grote Beukelaar). Verder 1,5ha langs de Brinkweg (locatie sporthal) en 0,6ha richting boerderij Kiezebos. Er was 11,1ha weide- en hooiland. Daarvan lag 7ha in het Lierderbroek aan de Gravenweg; Geerblok. Er was 4ha weiland, het Bisschopsland of Kerkenkamp [4], richting de Molenweg. De opbrengst daarvan zal vermoedelijk oorspronkelijk voor de bisschop bestemd geweest zijn, evenals de opbrengst van het bouwland beheerd vanuit havezate de Bredenhorst) en later bestemd voor de kerk van Heino. Er was 0,25ha bos en hakhout op de Kijsbosdijk [D], de weg naar boerderij Kiezebos en op een deel van de Brinkweg bij boerderij Alberts. Verder was er een boomgaard van 12 are achter het huis, 1ha heide aan de Spantmansweg (Veldhoek) en een waar (gebruiksrecht van grond) in Dalmsholte. De boerderij had een vrij hoge waarde, klas 5. Het erf Vogelzang werd in 1815 vermoedelijk verkocht aan Evert Jan Bosman. De familie Vogelzang is er blijkbaar als pachter blijven wonen. In de periode vlak voor 1840 was dat Gerrit Jan Vogelzang. Deze G.J.Vogelzang heeft daarna een nieuwe boerderij gebouwd met gebruik van een deel van de grond op Dorpsgenoegen * 12 (achter Dorpsstraat 83 -afgebroken) Op boerderij Vogelzang boerde daarna de familie Bosch. In 1861 werd Albert Ramaker eigenaar van het erf, terwijl de familie Bosch er bleef wonen. In 1877 verkochten de erfgenamen van Albert Ramaker het erf aan de familie Slotman. De hypotheek werd 5500 gulden. Tot heden wonen nazaten van de familie Slotman er nog steeds. Voor de oorlog waren er 8 tot 14 melkkoeien op deze boerderij.

Na de oorlog werd uitgebreid tot 22 melkkoeien in 1975. De boerderij werd in 1980 beëindigd omdat er eerst grond werd gebruikt voor de woningbouw van Dorpsstraat-West en later voor de woningbouw van Kiezebos.

Bewoners: 1695 – 1704 Teunis Vogelzang, 1720 – 1734 Gerrit Bosch, 1722 + Hendrik Vogelzang, 1738 Hendrik Assies (Vogelzang), 1740 – 1745 Derk Harms Hendriks, 1744 + Hermannes Derks Maat, 1785 – 1832 Roelof Vogelzang, 1840 C 119 G.J.Vogelzang, 1850 B.Bosch, 1860 C 157 B. Bosch, (1861 + Albert Ramaker?), 1880 Wed. A.Bosch-Hartkamp, 1890 C 170 D.Slotman, 1910 D 193 D.Slotman + G.H. Slotman, 1920 D 231 G.H.Slotman, 1925 E 480, 1930 E 499, 1948 1e Brinkweg 23 G.H.Slotman, 1965 Brinkweg 4, 1970 Brinkweg 70 D.Slotman + Wed. Slotman – Tuten, 1985 D.Slotman.

Boerderij nr. *11 Alberts (1678) of Kleine Koers (1793), hoek de Horst-Davenschot (afgebroken)

Boerderij Kleine Koers was een afsplitsing van boerderij Grote Koers, locatie de Weerd, afgebroken. Aanvankelijk zal het een katerstede van dat erf geweest zijn. Door geleidelijke vergroting van de oppervlakte cultuurgronden werd het een groter erf dat in het verpondingsregister (belasting) in 1678 werd genoemd. Albert Gerrits woonde er. Daar kwam de naam voor het erf vandaan. In 1682 woonde Albert Berends er en in 1748 werd Albert (Berends) op 't Koers vermeld. Daarna werd het Berend

Gerrits en in 1793 verwierf de weduwe van Berend Gerrits de katerstede het Alberts of Kleine Koers. Of het Alberts al eerder in bezit van de bewoners is geweest, is niet bekend. In 1811 woonde Willem Balster op het Kleine Koers. In 1832 was hij nog eigenaar van deze boerderij. De boerderij was in zeer goede staat of nieuw gebouwd (klas 6). Er hoorde 8,7ha grond bij waarvan 1,3ha bouwland in zes kleine percelen: drie bij de boerderij gelegen en drie verspreid liggend. Op een der laatste percelen is later boerderij nr. * 22 aan het Noordmansweggetje [F] gebouwd. Bij het Alberts was 6,1 ha weide- en hooiland. Hiervan lag 3,6ha in de polder Sekdoorn/Zwollerkerspel en 2,5ha richting Grote Koers. Verder was er tien are hakhout, acht are tuin bij het erf en 1ha heide aan de Bendijksweg. De boerderij is daarna in de handen van verschillende familie geweest. Tegen 1970 is het afgebroken voor realisatie van de woonwijk Dorpsstraat – West.

Bewoners: 1678 Albert Gerrits, 1682 Albert Berents, 1748 Albert, ±1790 Berent Gerrits, 1793 Wed. Hendrina Berent Gerrits-Jansen, 1811 + 1832 Willem Balster, 1840 C 120 Wed. M.Berends + B. Bosch, 1850 C 119 B.Bosch, 1860 C 156 J.W.Munnikhuis, H.Schipper, H.Laanbroek, 1890 C 169, 1910 D 192 H.Laanbroek + H.J.Laanbroek, G.W.Dijsselhof, 1920 D 230 G.W.Dijsselhof, 1925 E 481, 1930 E 498, 1948 1e Brinkweg 25 G.W.Dijsselhof, 1965 Brinkweg 2 Grotenhuis, 1970 afgebroken.

Boerderij nr. * 12 Dorpsgenoegen (locatie achter Dorpsstraat 83, afgebroken)

Boerderij Dorpsgenoegen zal omstreeks 1840 gebouwd zijn door G.J.Vogelzang die op boerderij Vogelzang * 10 (Brinkweg 70) boerde. De grond was in 1832 van Wolter Wolters en hoorde bij boerderij Holtermans * 1 Brinkweg 9. De naam Dorpsgenoegen zal afgeleid zijn van de verschillende percelen met boomgaarden en tuinen van de dorpsbewoners, meest langs de Nieuwendijk [6] (nu Dorpsstraat). De uitweg was een weggetje langs de boerderij waar later Kamphof woonde (Dorpsstraat 83). Boerderij Dorpsgenoegen stond op een perceel van 2ha goede kwaliteit bouwland. Daar noordelijk van was een perceel van 1,6ha weiland. Rond 1970 is de boerderij afgebroken voor realisatie van de woonwijk Dorpsstraat-west. Op de plek van de boerderij bevindt zich het zuidelijke hofje van de straat Rozeboom. De boerderij werd later ook wel 't Graaffie genoemd naar de bewoners de Graaf.

Bewoners: 1840-1845 C 118 G.J.Vogelzang, 1860 C 158 G.J.Vogelzang, J.Nijenkamp, B. Slendebroek, 1880 B.Slendebroek, G.W. de Graaf, 1890 D 168 G.W. de Graaf + R.Slendebroek, 1910 D 191, 1920 E 229, 1930 E 497 E.Slendebroek, 1948 Dorpsstraat 83 familie Slendebroek, dan familie Veldhuis en Lubbers(?), 1970 afgebroken. Adres verplaatste naar Kamphof Dorpsstraat.

Nota Bene.

De op de kaarten aangegeven boerderijen 30 t/m 52 zijn in een ander databestand opgenomen!

Nadere Verklaring bij de vroegere dorpsboerderijen

Ook vermeld in het boek, Heino wat is er geweest

Veldnamen

- [5] Koerbelt: Deze naam verwijst naar een uitzichtspunt van waaruit men vroeger de wegen naar het dorp kon controleren.
- [6] Gulden Kampje: Deze naam kan twee betekenissen hebben. De kwaliteit van de grond kan een goede opbrengst gegeven hebben of er moest oorspronkelijk een gulden (Goud Gulden) als pacht aan de kerk (vicarie) betaald worden.
- [7] Dorpsgenoegen: Deze naam zal afgeleid zijn van de verschillende percelen land met boomgaarden en tuinen van de dorpsbewoners.
- [8] Bakenbelt: Op of tegen de vroegere hoge akkerbouwkamp heeft vermoedelijk een hoge boom (of bomen) gestaan die fungeerden als oriënteringspunt in het landschap.
- [9] De Belt: Het hoogste deel van de akkerbouwkamp (nu straat de Hoge Kampen).
- [10] De Kampen: De akkerbouwkamp die oorspronkelijk geheel bij boerderij Munnikenhuis (Stationsweg 2) heeft gehoord.
- [11] De Maat: Het was maatgrond die in de winter vaak onder water stond en in de zomer veelal droog was.
- [12] Kerkenkamp: Dat was grondbezit van de toen Gereformeerde gemeente, tot na de reformatie. De opbrengst ging naar de kerk.
- [13] Sikkenbrink: De naam zal afgeleid zijn van de sikken die de koters (hele kleine boeren en burgers) hier hielden. Deze hadden geen weidegrond en daardoor geen koeien maar sikken voor de melk. Een brink in een dorp is een openbare ruimte omgeven door gebouwen.
- [14] Looikolk-Kuiperskolk: Een kolk waarin door de leerlooiers de huiden van de koeien werden gelegd om met behulp van looizuur deze tot leer te bewerken. Het looizuur werd gewonnen uit de bast van eikenhout (eek). Later werd de kolk gebruikt door kuipers om de tonnen in het water te leggen.
- [15] Molenbelt: Tussen omstreeks 1850 en circa 1915 heeft daar een graankorenmolen gestaan, de Kloostermansmolen van de familie Kloosterman.
- [16] Het Holt: Achter de Kloostermansmolen was een houtsingel (genoemd in 1717).
- [17] Dwarsakkers: Aan de oostzijde van de Bakenbeltsteeg [L] en noordelijk van de Bouwhuissteeg [S] lagen akkers die dwars lagen ten opzichte van de lange akkerbouwkamp in de west-oost richting. (van voor het jaar 1397).
- [18] De Haere: Hoge grond ten oosten van de Bakenbeltsteeg [L].
- [19] Den Dolder: vermoedelijk afgeleid van dolende, geesteszieke mensen. Veel armen, wezen, bejaarden, hulpbehoevenden en geestelijk gestoorde personen werden door de diaconieën uitbesteed, vooral in de Dollenhoek. In Den Dolder stond overigens maar één woning, gebouwd omstreeks 1719 "Den Bom" * 49 (vroeger Vlamincckhorstweg 14). De grond was voordien van de Provincie en vermoedelijk beheerd door de diaconie. Voor de reformatie (1580) was de grond van Den Dolder van Onze Lieve Vrouwenvicarie, van een altaar in de Nicolaaskerk. De opbrengst was bestemd voor het onderhoud van dat altaar en de priesters (paters) bediening daarvan.

[20] Bomhof: Voor dat boerderij “Den Bom” gebouwd is, waren de meeste percelen van Den Dolder boomgaard en tuinen. Ook daarna is dat nog lang zo geweest. De naam zal afgeleid zijn van boomgaard-hof.

[21] Nicolaasholt: Dat was een bosperceel waar vroeger de opbrengst bestemd was voor de kerk van Heino.

[22] De Mars: Marsgrond is lage grond met enkele hogere gedeelten. Het is vruchtbare grond omdat het leemhoudend is.

[23] Achterhuus Mässien: Marsgrond (marsje) van boerderij Agterhuis * 45.

[24] Marswal: Hoge gedeelte van de Mars waarover de Canadastraat-Raalterweg loopt.

[25] Heerenland: Land dat altijd van de heren landeigenaren van buiten Heino is geweest (na 1397). In 1832 van M.Helmich te Zwolle.

[26] Bouwhuisbos: Een bosperceel achter boerderij Bouwhuis van de Vlaminckhorst,

[27] Sterrebos: Oorspronkelijk een bos met acht paden, lopend naar het midden ervan voor jachtdoeleinden. Later omgevormd tot rabattenbos voor de productie van hakhout. Rabatten zijn wallen waarop het houtgewas droog staat.

[28] Bisschop: Land tegen grond van boerderij Grote Bisschop (Berkendijk 3).

[29] Het Nieuwe: Een akkerbouwkamp dat later nieuw is aangelegd.

[30] Telgenbos: Hier werd het houtplantgoed (de Telgen) opgekweekt.

[31] De Brink: Dit is een door gebouwen, afrasteringen of bomen omgeven ruimte.

[32] Engelse werk: Een park aangelegd in Engelse landschapstijl.

[33] De Cloese: Oorspronkelijk drie percelen land van het St. Catharinavicarie. De kerk van Heino had twee vicarieën. De andere vicarie was het Onze Lieve Vrouwenvicarie welke gronden in Den Dolder [21] en het Gulden Kampje [6] bezat. De opbrengst van de vicariebe-zittingen was bestemd voor het onderhoud van de bijbehorende altaren in de kerk en de vicarie geestelijken (priesters-paters). Met de reformatie na 1580 werd de grond van het St. Catharinavicarie terug in leen gegeven aan de eigenaar van de Bredenhorst (Molenweg 10). In 1601 was de naam verbasterd tot Cluisficterie. Daarna zien we dat in 1678 een huis in Den Clouse werd genoemd. De grond was in 1745 van de Cloese bakker. In 1832 werd het huis De Kloeze genoemd (Canadastraat 9-11).

[34] Het Groen: Weiland wat lager gelegen was tussen de akkerbouwkampen. De veldnamen [1] t/m 4 zijn vermeld bij de boerderijen van Old Heino rond de Brinkweg.

De veldnamen ten noorden van de Zwolseweg en van der Capellenweg zijn vermeld in het boek Oud boerenland deel 1 evenals oude wegnamen.

Oude Wegnamen in het dorp

[E] Zandsteeg: Nu Zwolseweg en van der Capellenweg. Onderdeel van de circa 10 km lange vroegere zandweg tussen Harculo en de Strenkhaar.

[F] Noordmansweggetje: Weg langs vroeger timmerman Noordman (Dorpsstraat 45-47) die via een brugje en een pad verbinding had met de Brinkweg.

[G] Nieuwendijk: In twee delen. De huidige Dorpsstraat en de weg vanaf kasteel het Nijenhuis tot de Pastorielaan. Deze wegen werden aangelegd gericht op de kerk, omstreeks 1700.

[H] Oude Brinkweg: Een weg vanaf de Brinkweg achter boerderij Munnikhuis (Stationsweg 2) langs. Door de aanleg van de Veldzichtlanen [A] is deze verbinding vervallen en vervangen door het kerkpad [C].

[I] Dorpsstraat Westeinde: Nu een deel van de Stationsweg tussen de kerk en de Rozen-daelseweg.

[K] Plettersteeg: Oorspronkelijk de huidige Canadastraat en later ook de huidige Dorpsstraat (tot ongeveer 1830).

[L] Bakenbeltsteeg: Lopende vanaf de Sikkenbrink [13] naar de Zandsteeg [E] bij de Bakenbelt [8].

[M] Raalterweg: De huidige Raalterstraat.

[N] Dorpsstraat Oosteinde: De Canadastraat vanaf de Sikkenbrink [13] tot de Raalterstraat.

[O] Lage wegje: De huidige Pastorielaan die laag gelegen was.

[P] Marssteeg of Paalsteeg: Weg door de marsgronden langs boerderij de Grote Paal (Paalweg 19).

[R] Hazelhorstweggetje: Het vroegere weggetje oostelijk achter de kerk langs bij café Hazelhorst (nu Buuffie Marktpluin 2-4) en de vroegere Christelijke school (Marktpluin 10).

[S] Bouwhuissteeg: De weg langs boerderij Bouwhuis van de Vlaminckhorst, nu Vlaminckhorstweg.

[T] Plaisierlaan: Een parklaan, aangelegd vanaf de Vlaminckhorst.

[U] Weverssteeg: Nu Weversweg lopend langs boerderij de Wever (Raalterdwarsweg 1).

[Z] Weg naar de Molenbelt: Deze liep over een deel van de huidige Marktstraat vanaf de kerk. Vervolgens ging deze in meer noordelijke richting langs de Kloostermansmolen [15] naar de Bakenbeltsteeg [L]. Een verbinding tussen de omgeving van de kerk en de Bakenbeltsteeg.

Oude Waternaam

Vloedgraven: Deze is aan het eind van de middeleeuwen verlengd door deze door de Marswal [24] te graven richting de Vlaminckhorst en de Heinose Veldhoek.

Begrippenlijst

Bestikken- plaatsen van houten staken of rijshout in de grond om stuifzand tegen te gaan
Bouwkampen- akkerbouwland meestal op hoge gronden
Boerengeriefhout- hout t.b.v. afrasteringen en gereedschappen voor de boerderij
Brink- een door gebouwen, afrasteringen of bomen omgeven open ruimte
Carolische gulden- een gulden met waarde uit de tijd van Karel de Grote
Daghuurder/dagloner- iemand die zich per dag verhuurt
Disselen - het vierkant hakken van eikenbomen (voor bergroeden of balken)
Herendiensten- verplichting om werkzaamheden voor de landheer (eigenaar) te verrichten
Kater- boer met klein bedrijf met als hoofdberoep boer
Katersteden- kleine boerderijen
Keuter of Kötter-boer met een zeer klein boerderijtje, hoofdberoep: geen boer
Koeland- land waarin koeien de hele zomer lopen
Leenheer- een heer die het uitgeleende beheert
Leenstelsel- feodaal stelsel als staatsbestel voor het jaar 1800
Marke- afgebakend gebied, gemeenschap van eigenaren met rechten op onbebouwde gronden
Meiriese- rijshout met blad gekapt in mei
Mineralisatie- het verdwijnen van veen als gevolg van drooglegging en plantengroei
Potstallen- stallen waarin mest met plaggen wordt vermengd
Rijshout- takken van circa 1 tot 2 meter lengte
Spieker- vroeger korenopslagplaats, later oogstopslag en klein buitenverblijf
Schadden- bovenste laag van het veen dat als brandstof werd gebruikt
Singel- bosstrook/houtgewas groeiend om de akkers
Smalle tienden- oorspronkelijk 10% belasting op kleine producten (van oogst of vee)
Grove tienden- oorspronkelijk 10% belasting op graanoogst
Thijns/tienden- belasting, oorspronkelijk 10 % van de oogst
Vicaris- een geestelijke (priester-pater) die aan een vicariaaltaar een H.Mis opdraagt ten behoeve van een soort broederschap voor een religieus doel (voor de reformatie)
Vuurstedenregister- belastingregister van schoorstenen
Voorde- doorrijdbare waterpassage
Vloedgraven- gegraven sloot van aan elkaar gekoppelde afvoersloten
Woeste gronden- gronden die geen cultuurgrond, aangelegd bos of erf waren
Zompen- schepen met platte bodems om door ondiep water te varen.

Voornaamste bronnen en literatuur.

Jan Bieleman, Heino een geschiedenis van mens en plaats, Zwolle 1980
 E.C.M.Cremers e.a., Landgoet 't Rozendael-'t Nijenhuis, Dalfsen 1999
 St. Baron van Ittersumfonds, Landgoedvisie. Heino 2003
 Drs. G.A.Hutten, Het erve Rosendael, Raalte 2008
 Jhr.A.J.Gevers en A.J.Mensema, Van Ittersum, Zwolle 2009
 J.v.d.Wetering Canon van Heino pag. 36-37, Raalte 2011
 B.Joustra, Landgoederen Heino en Raalte, Raalte 2011
 A.J.A.Schrijver, Het Dalfsen Sterrebosch enz. (de Vosboer) Dalfsen 2009
 A.J.Mensema, Schattingsregister van Salland 1520, Zwolle 1994
 Geert Hannink, Markeboek Raalterwoold, Raalte 1992
 Not. Jacobsen Wijhe (katerstede in 't Veld) akte 1834 nr. 3062
 W.Grootenhuis genealogie-boerderijen- en notarissenarchief
 Kadasstrale Atlas Heino 1832
 Jaarverslagen melkfabriek Heino 1917-1989
 G.C.Stapel in Omheining 1987 nr. 3 (lijst dorpsboerderijen)
 Veldnamen, boerderijregister Omheining
 Bevolkingsregister Heino 1840-1940 en adreslijsten 1948-1985
 Door bewoners verstrekte gegevens (met dank daarvoor)

Dit is een uitgave van de Vereniging voor
Heemkunde Omheining te Heino

Het Rozendael, Heinoseveld en de dorpsboerderijen